

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
4-hatásos petít sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Ry. Bír. petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1912.

POSZTERISZTÓ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, szeptember 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Megakarják szüntetni a kereskedelmi internátust?
Sulyos vádak egy városi mérnöki hivatal ellen.
Nem mond le a miniszterelnök.
Repülő-nap Aradon.
A legsötétebb Berlin.
Házasságon kívül született „törvényes” gyermek.
Adómentesség — a nem új házakra is.
Miért nézték kémnek Thaly Ferencet?
Gyermekrablás katonazenészekkel.
Hadi repülőgépek Arad felett.
Tarkaságok.

A jövő kilátásai.

Arad, szeptember 7.

Rövid idő választ el attól az időponttól, amikor a magyar képviselőház újra összeül, s a júniusi események után nagyon is érthető az érdeklődés, melylyel az ország közvéleménye azon események elé tekint, a melyek a magyar parlamentben most bekövetkezni fognak.

Ugy a kormány hívei, mint az ellenzék támogatói feszült érdeklődéssel tekintenek a jövőnek elébe. Hivatottak és nem hivatottak nyilatkozni a helyzetről, tételek és feltételek állítanak fel, melyeknek mindegyike oda konkludál, hogy a parlamenti rend helyreállítandó, de a melyeknek csak legcsekélyebb része tartalmaz olyan utmutatást, mely a szönyegen fekvő nagy kérdésnek megoldásához a kivezető ut felé terelné a politikai élet irányzatát.

Hogy a sok politikai nézetnyilvánítás utvesztőjében eligazodjunk, egy kis visszapillantást kell vetnünk az utolsó évek eseményeire.

Emlékezetes mindenki előtt, hogy a koalíciós kormány bukása után bekövetkezett választások, megsemmisítő eredményekkel voltak a koalícióban egyesült pártokra. A nemzet akkor lesújtó ítéletet mondott a koalíció felett.

Az összezuzott ellenzék, az első rohamot az új kormány ellen a bankszabadság tárgyalása alkalmával intézte, azonban az ellenzék akkori erő kifejtése eredménytelen maradt, az ellenzék teljes vereséget szenvedett, az akkor megindult obstrukció összerokkant. Az akkori leszereplést az ellenzék azzal indokolta, hogy teljes erejét a véderővitára tartja fenn.

Ezt a fenyegetést az ellenzék be is tartotta. A múlt év nyarán napirendre került a véderőtörvény tárgyalása, már a legkezdetén a technikai obstrukció jegyében indult meg, s ez a technikai obstrukció teljes tizenegy hónapig folyt szakadatlanul.

Itt állapodjunk meg kissé. Az utolsó évtized alatt bevált recipe szerint, az ellenzék, vagy jobban mondva annak egyik része, a házszabály házainak felhasználásával megakasztotta a törvényhozás működését. Ennek az akciónak alap gondolata az volt, parlamenti anarchiát kell teremteni azon célból, hogy az anarchia megszüntetésének ára a hatalomnak az ellenzék kezébe való átadása legyen.

Ennek a vizsák helyzetnek csak két megoldása volt lehetséges. Vagy engedni az obstrukció nyomásának, s a kormányzatot átadni a kisebbségnek, vagy örökre lehetetlenné tenni az obstrukciót.

Az első megoldás a parlamentarizmus kivégzésével lett volna egyöntetű. Hiszen nem volt arra nézve semmi garancia, hogy ha Justh Gyulát ültetik akkorában Khuen gróf helyébe, hogy nem-e alakul-e ki ezen kormány ellen is egy ellenzék, mely parlamenti működését névszerűtlen szavazásokkal inaugurálja, s ismét megakasztja a törvényhozás rendes működését s ezzel Magyarországot Lengyelország sorsára juttatja.

A kik Magyarország sorsát ezen szomorú tizenegy hónapon át intézték, minden eszközt megragadtak a helyzetnek békés uton való szanálására, de végre azon meggyőződésre jutottak, hogy a haza iránti kötelesség a parlamenti anarchia végleges letörése, s azon forradalmi állapotnak megszüntetése, mely szerint a többség kormányzása a kisebbség önkényének volt kiszolgáltatva.

A nemzet léte, vagy nem léte fölött kellett dönteni s a nemzetet meg kellett menteni egy fekevesztett és a pusztá hatalmi vágytól az örületig feltüzelt politikai iránytól.

S itt következett be a megoldás második módja, a június negyedik szavazás, mely az alaki szabályok megsértésével bár — s ezt minden tényező előismeri — végre érvényt szerzett a többség akaratának s rendzett viszonyokat teremtett e hazában.

Senki sem látta szívesen e fordulatot és az akkori eseményeket, ámde ezt a fordulatot bűnös módon azok idézték fel, akik most felreverték a harangokat és véres kardot hordanak szerte az országban, hirdelve, hogy veszélyben a haza.

Napoleon bukása.

II. Borodino.

Írta: Kara Győző.

Szmolenszk francia kézre került s ezzel nyitva állt az ellenség előtt Oroszország szent földje. Száz és egynéhány éve múlt el, hogy az utolsó viking XII. Károly Svédország hős királya a földön szenvedett döntő vereséget; azóta idegen sereg nem lépte volt át a szent határt, s most ime egy ellenséges betörés veszélye fenyegette az országot. A méltatlankodás, az elkeseredettség viharja zúgott végig a cár végtelen birodalmán. Az elégedetlenség magával ragadta a vezérkar főtisztjait is, akik régtől fogva gyanus szemmel nézték a hadsereg élén az idegen származású Barclay de Tollyt s mértéktelenséggel szították ellene úgy az udvar, mint a hadsereg hangulatát. Barclayt mindez hidegen hagyta, jól tudva azt, hogy — amint azt Thiers igen helyesen megjegyzi — hadvezéreknek épúgy birniuk kell passzív bátorsággal mint az államférfiaknak s kell hogy megvetni tulják a szoldateszka facsegését, mely ép oly gyakran döntött hadseregeket vesztükbe, mintahogy a nagy tömeg. ha rája hallgattak, szabad államokat tett tönkre. Az elégedetlenség élén Bagration és Miklós nagyherceg állottak s Szmolenszk veszte után végre célt értek. A cár elejtette kedvelt hadvezérét, s már augusztus 20-án a hercegi rangra emelt Kutuszov vette át a fővezéri tisztelet, míg Barclay a sereg jobb szárnyának élére került.

Kutuszov ez időszereint kedvence volt az orosz népnek, noha az austerlitz csatavesztése első sorban az ő ügyetlenségén fordult meg. Ezt a csorbát azonban jóvá tette az imént véget ért török háborúban aratott győzelmeivel. Ösrégi, tősgyökeres orosz családból származott s ez időben közel hetvenedik évét járta. Alacsony termetű volt; teste elborítva sebekről, melyeknek egyike jobb szeme világától megfosztotta. Testi erejét külföldben is megőrlötték az örökös hadakozás és a kicsapongások, annyira, hogy most már alig tudta megülni a lovat. Jellemére nézve erkölcsi mélyen romlott, hamis, perfid és hazug volt s nála jobban senki sem tudta az embereket megtéveszteni és viszont azok szeretetét magát behízelegni és szenvedélyeiket felkorbácsolni. Igazi orosz módra öltözködött; vállrojt nélküli kabátot viselt, fején piros szegélyű, ellenző nélküli vértess sapkát, vállán átvett piros szallagot, másik vállán zsinoron függő kozákostort. Fehér lovon ült, mely orosz módra csak könnyű csikózáblával volt kantározva. Érkezésének hírére a táborban az a mondás járta, hogy „Kutuszov eljött megvérti a franciákat.” Megérkezvén ezredei fölött szemlét tartott, melynek végeztével azt mondta az ezredeknek: „hogyan lehet ilyen fickókkal hátrálni harcolni?” majd a katonákhoz fordult, levegőbe dobta sapkáját s ősz hajára célozva, fejére ütött egyet, azt kiáltván: „Fiúk bizzatok bennem, mert van ám esze a vén fókának is.” Vele jött a moszkvai polgárorségnek 10,000

csak kopjával felfegyverkezett harcosa és ez élet-halál harcban most először szereplő 5000 kozák hetmájk gróf Platoff lovassági tábornok vezetésével.

Napoleon a szmolenszki véres nap után egy ideig habozott, mitevé legyen. Maradjon-e meg a hadjáratnak eredetileg három évre megállapított terve mellett és teleljen-e eszerint Szmolenszkben, avagy vonuljon-e tovább Oroszország belsejébe? Wereschtschagin Napoleon képei között van egy, mely őt a szmolenszki csatánál után ábrázolja. Napoleon egy orosz parasztkunyhóban hadi tanácsot tart. Ott ül egy térkép tanulmányozásába elmerülve, arcát mélyen beleásva két tenyerébe, úgy, hogy abból semmi sem látszik, csak a finom metszésű orr, melynek szintén lihegni látszó nyílásai a császár lelki izgatottságát árulják el. A körülötte álló tábornokok arcáról leri a bátorság és dac; látszik, hogy ellentétbe jutottak urukkal. A kép címe: „Előre-e avagy vissza?” és ez a kérdés szenvedélyes vitára szolgáltatott alkalmat. A tábornokok többsége ellene volt a további előrenemulésnek; ám Napoleon nem tárgyalt, érve mellett csasari parancsszavát vetette oda. Midőn adjutánsa, Rapp generális a visszatérést támogató érveit előadta, Napoleon az felelte: „A borba van öntve, meg kell hogy igyunk.” A hős Berthier ellenvetéseire már ideges kitérőekkel felelt. Nagy Sándornak a távol Indiában alkalmazott fogását utánozva. „Őn is” — így szólt hozzá — „Őn is azok közé tartozik, akik kedvüket vesztették! Ha

Nos, hát nincsen veszélyben a haza. És hogy ezt nem is hitte elsenki, arról a most lefolyt nyár nagyon is meggyőzhette az ellenzék. Az ország másodszor nem ült fel a koalíciónak. Az az országos hadjárat, melyet az ellenzék az utolsó parlamenti ülészek bezárásával hirdetett, csufos kudarcra végződött, az ország nem mozdult meg, a törvényhatóságok óriási többségekkel bizalmat szavaztak a kormánynak és az alkotmánytíró Tisza István grófnak s az ellenzéki népgyűlések, különösen ott, hol a szocialisták nem állottak kötélnek — ami pedig a legtöbb esetben megtörtént — nagyon is siralmas eredménnyel végződtek, viszont a munkapárti képviselők beszámolóit országsszerűen meghozták az illetőknek és így a közelmúlt eseményeinek a választók jóváhagyását.

Ez a helyzet most, néhány nappal a parlament összeülése előtt.

És mit hallunk? És mit olvasunk?

Hogy az ellenzék Tisza és Lukács fejét követeli, hogy e nélkül a parlamentben nem lesz rendes tanácskozás, hogy a képviselőház és a főrendek által megszavazott és a király által szentesített törvényeket vissza kell csinálni, mert különben a magyar parlament ismét a Justhék által rendezett szimfonikus hangversenyek színhelye lesz, sőt e hangversenyek a delegáció tanácskozási termébe át fognak plántáltatni.

Ezt a hangulatot Andrassy gróf, a pluralitásos választójogi javaslat atyja, ki annyira szereti Magyarországot, gondviselésének szerepét játszani, de aki felelőtlen állásában a békeszerzés ürügye alatt elméleti fejtegetéseivel csak a viszály magvait tudja szertehinteni, alaposan erősíti.

Ennek ellenében a kormány és pártja részéről megvan a legmesszebbmenő előzenység arra nézve, hogy a békés meg egyezésnek tárgyalagos alapja megteremtessék.

Hogy a többség nem hajlandó Lukács Lászlónak fejét feláldozni, az nagyon érthető dolog. Tisza István azonban, politikai bölcseségtől áthatott legutóbbi nyilatkozatában maga kínálja fel az elnöki székből való

távozását, nem ugyan a kényszer hatása alatt, hanem azért, mert sohasem volt szándéka a rendnek megteremtése után a házelnöki székhelyen megmaradni.

A személyi kérdésektől eltekintve, a miniszterelnök legutóbbi nyilatkozatai alkalmak arra, hogy az ellenzéki kedélyek izgató volt mellett is a békés kibontakozás alapjául szolgálhassanak. A miniszterelnök ugyanis kijelentést tett arra nézve, hogy az abaujszántói pártközi gyűlés által elfogadott határozati javaslatot hajlandó magáévá tenni, elfogadni és azt a munkapárttal elfogadtatni és azt is kijelentette, hogy hajlandó belépni abba, hogy a házszabályok pártközi tanácskozás útján részletes revízió alá vétessenek.

Az abaujszántói határozati javaslat annak szükségét hangoztatja, hogy „a magyar országgyűlés szuverén jogai és az ország képviselőinek jogai és kötelességei törvényben szabályoztassanak, a királyi eskü oltalma alá helyezzessenek” s a mostani sivár helyzet orvoslását a határozati javaslat „egy olyan mentelmi törvény megalkotásában látja, melyben a képviselők mentelmi szabadsága ellen intézett minden támadás a legsúlyosabb szankcióval akadályoztatik meg” és hogy „csak a képviselőháznak a lehető legsúlyosabb garanciák mellett hozott határozatai láthatnak el az országgyűlés képviselőivel szemben a végrehajthatóság összes feltételeivel”.

Ezen határozati javaslat elfogadásával a miniszterelnök a legalkotmányosabb felfogásnak adott kifejezést s annak a felfogásnak, hogy ő maga sem óhajtja a júniusi események megismétlését.

Természetes, hogy ez az állásfoglalás egy junktimhoz — mintha hallottuk volna már e kifejezést az utóbbi években — van fűzve és ez a házszabályok pártközi részletes revíziója oly irányban, hogy az obstrukció örökre elföldeltessék.

A miniszterelnök tehát hajlandó egy oly törvényt megalkotni, mely a képviselői immunitást a legmesszebbmenőleg megvédi.

Ezzel meg van teremve az alap a békés kibontakozásra, a mihez hozzávéve azt, hogy a kormány a legközelebbi jövőben a választói jog demokratikus irányú reformálására vonatkozó javaslatát is be fogja terjeszteni; kétségtelen, hogy ha az ellenzék ezek után is megmarad eddigi turbulens harcmodora mellett: ez csak annak fogja bizonyítékát képezni, hogy az ellenzék a normális viszonyok helyreállítását mesterségesen meg akarja akasztani, hogy ennek a küzdelemnek nincsenek tárgyalagos indokai, hanem azoknak egyedüli rugója a hatalom utáni vágy.

Hogyha azután az erőszak politikája ellen a kormány és a többség az eddigi érvényes eljárás folytatását fogja helyezni, ezért a felelősség fokozott mértékben azokat fogja terhelni, kiket a közelmúlt eseményei sem térítettek jobb meggyőződésre.

Spectator.

Megakarják szüntetni a kereskedelmi internátust?

— Iskola, amely nem középület. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Az aradi felső kereskedelmi iskola internátusának sorsát alighanem megpecsételte a közigazgatási bizottság mai ülésén történt döntés, amely egy szavazattal kimondotta, hogy az internátusi épület a jövő év január elsejétől kezdve adókötelessé válik. Ez olyan terhet jelent az Aradi Kereskedelmi Testületre, hogy ennek a nagyjelentőségű nevelő intézetnek megalapítói és eddigi fenntartói a legkomolyabban foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy az intézményt megszüntessék.

Tizenöt esztendei adómentességet élvezett az aradi felső kereskedelmi iskola épületével összeépült internátus. Az aradi kereskedelmi testület azt kérte az aradi pénzügyigazgatóságtól és Arad város tanácsától, hogy tekintettel az internátus középület jellegére, az adómentességet továbbra is adják meg. A pénzügyigazgatóság a kérelmet elutasította azzal az indoklással, hogy a nyilvánosság jelleg megtagadandó, mert az épületet ugyan a város tatarozza, a város tartja most fenn, de az alapítója egy magántestület, a tulajdonosa

vén asszonnyá lett, nosza, visszatérhet Párisba, majd találom rá módot, hogy Önt nélkülözhessem.” Berthier megsértődött vonult vissza sátorába, több napon át nem is mutatkozott a császár asztalánál, akivel eddig mindig együtt szokott volt étkezni, Napoleon pedig kiadta a parancsot, hogy „előre”.

Mintán St. Cyr és Macdonald a Duna mentén, Schwarzenberg pedig a Dnjepr mentén előretolt csapataikkal biztosították a nagy sereget egy hátba való támadás ellen, megkezdődött az előrehatolás. Kutuszov az orosz közhangulatnak engedve, csatára szánta el magát, hogy megvédje Moszkvát, a szent várost. Alkalmas helyet keresve visszavonult Dorogobuschig, innen Wjasmaig, majd Gschatskig, míg végre a Moszkva és Kolocsa folyók egyesüléséhez közelfekvő Borodino falunál egy védő övezetbe rendkívül előnyös helyre talált. Napoleon állandóan a sarkában volt a visszavonulóknak s nem egyszer oly közel jutottak egymáshoz oroszok és franciák, hogy szóharcba vegyültek egymással. „Moszkva, Moszkva” kiáltották a franciák a hátréket képező kozákok felé, mire ezek: „Páris, Páris” kiáltással feleltek. Napoleon serege a vonulásánál a régi nehézségekkel küzdött. Nappal a rekkenő hőség, éjjel a hideg levegő alaposan megdézsmálta a sereget, melynek létszámát az élelemhiány is apasztotta. A visszavonuló oroszok maguk mögött mindent elpusztítván, a császár drága pénzen szerzett az utvonaltól távol lakó orosz parasztoktól élelmet, akiket azután e célra rengeteg mennyiségben magával hozott hamis

papíros-rubelekkel fizetett ki. Szeptember elején végre elérkeztek Borodino elé.

Moszkvától Borodino vagy 150 kmnyire fekszik ott, ahol a szmolenszk-moszkvai nagy út átezi a Moszkvára ömlő Kolocsát. A fensík, melyen a falu elterül, vízválasztója a Keleti tengerbe és Kaspi tóba ömlő folyóknak. A Kolocsa meredek partjai miatt a fensík a folyó mentén csak nehezen közelíthető meg; a folyó jobb partján sűrű csallit és erdő borítja a fensíket egészen Utitzá faluig, amerre a régi szmolenszk-moszkvai út vezet. Kutuszov erős sáncerdőkkel rakatta meg a magaslatot; Borodinoval szemben a Kolocsa jobb partján emelkedett a franciáktól „grande redoute”-nak nevezett erdő, melyen az oroszok Rajevszky útege helyezkedett el; ott áll ma a csata emlékoszlópa. Ettől dére a Szemenovszkoje falu mélyedésén túl emelkedett a három kis erdő vagy „Bagration nyilai”, melyek ez utitzai erdőig húzódtak. A Kolocsa mentén elhelyezett orosz jobb szárnyat Barclay, a Szemenovszkojéitól Utitzáig felállított bal szárnyat Bagration vezérelte; Kutuszov maga a jobb szárny mögött fekvő Gorki faluban tartotta főhadiszállását.

A franciák részéről a Kolocsa balpartján szemközt Borodinoval helyezkedett el, a sereg bal szárnyát képezve, Jenő alkirálytól vezérelve az orosz gárda-hadtest. A folyó jobb partján szemben a „grande redoute”-tal s a Bagration nyilaival állottak Ney, Murat és Davoust hadteste. Az utitzai erdő mögött, a sereg jobb szárnyát képezve, állottak Poniatowszky lengyelei, feladatuk lévén az ellenfél

balszárnyát valahogy hátba kerülni. Napoleon és a tartaléknak fentartott francia gárda a centrum mögött Schewardino falu magaslatán helyezkedett el.

Szeptember 6-án a csapatok mindkétfelől felvonultak volt. Együtt volt a síkságon közel egy negyedmillió ember s 1200 ágyú. Francia részről ott volt Nyugat- és Dél-Európa minden népe, portugálok, spanyolok, olaszok, franciák, németek, magyarok, horvátok és lengyelek; a legvittebb, legbátrabb s legtapasztaltabb harcosai a földkerekségének. Orosz részről Európa keleti síkságának férfiai, népek a Jeges-tenger, az Ural, a Kaspi-tenger, a Kaukasz és a Fekete-tenger mellett, műveltség, hadi képzettség s tapasztalatra nézve amazokkal egybe nem vehetők, de erőteljesek, edzetek, a legmakacsabb ellentállásra készek, vezetve egy aggasztantól, aki mi den tekintetben messze mögötte maradt az ellenfél vezérének. Aznap este vette Napoleon a hírt, hogy a távol Spanyolországban Marmont tábornok csatát vezetett Wellington ellenében Salamanca mellett Arapiles falunál. „Majd holnap a Moszkvánál”, — így szólt a hírt hozó Fabvier ezredeshez — „jóváteszem az Arapilesnél elkövetett hibát”. Ez az önbizalom csak pillanatnyi lehetett, mert másnap, midőn a harc megkezdése előtt adjutánsa Rapp tábornok azzal biztatta, hogy győznünk kell, azt felelte: „Igazad van, győznünk kell; ám nagyon is megismertem már Fortuna szeszélyeit, csapodár egy hölgy az, senkihez sem hű”.

A harcra való készülődéseknek a beállott

egy privát jellegű társulat, sőt még arra sem lehet tekintettel a pénzügyigazgatóság, hogy a felső kereskedelmi iskolával szerves kapcsolatban van az internátus.

Az aradi kereskedők testülete megelébbbezte a pénzügyigazgatóságnak ezt a végzését és a közgazgatási bizottság mai ülésén hosszabb vita után hat szóval öt ellen elutasította a felebbezést és ki-mondotta az adókötelezettséget.

— A közgazgatási bizottság mai döntése, — mondotta az aradi kereskedelmi testület egyik vezető embere munkatársunknak — igen súlyos helyzetbe hozott bennünket, mert az épület után fizetendő tetemes állami és községi adó mérlegünkre igen kedvezőtlen befolyást gyakorolna és alighanem meg kell szüntetni ezt a fontos közoktatási intézményt, amelyben pedig eddig is igen sok hasznos munkást neveltünk a hazai kereskedelemnek. Érdekes jelenség azonban, hogy ugyanannak a törvényhatóságnak a tagjai, akik csak nemrég építési segílyt, illetve kölcsönt szavaztak meg az internátus fenntartó testületnek, most a szavazatukkal megássák annak a sirját.

Súlyos vádak

egy városi mérnöki hivatal ellen.

— Telekspekuláns főmérnök. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Megírtuk, hogy Gróf Árpád dr. szegedi ügyvéd feljelentette Lázár György dr. polgármester-nél a városi mérnöki hivatalt és azzal vádolta meg annak tagjait, hogy a város rovására meg nem engedett magánüzleteik vannak. Az óriási feltűnést keltett feljelentés, melynek megtételére az egyik mérnök jogosulatlan zaklatása készítette Gróf drt, igen súlyos visszaéléseket leplez le és a polgármester el is rendelte a vizsgálatot. Még ez be sincs fejezve, már is újabb panamázással vádolja meg az egész városi mérnöki kart.

Ma adta be újabb feljelentését, melyet szegedi tudósítónk a következőkben ismertett:

(Az újabb vádak.)

Nagyságos Polgármester Ur! Addig is, míg alkalmam nyílik és időm megengedi, hogy a rendelkezésemre álló adatokat összeállíthatom, fel kell, hogy hívjam Nagyságodnak érdeklődését néhány sürgősebb természetű dologra.

Méltóztassék kérem érdeklődni a dorozsmai műúthoz felhasznált kőanyag minősége iránt és méltóztassék megállapítani, hogy kinek a rendelkezése folytán építetett be a műútba a bizottság által teljesen hasznavehetetlennek talált s e miatt át sem vett kőanyag. Kérem pedig szíves érdeklődését annál is inkább, mert köztudomás szerint ezen műút hihetetlen idő alatt tönkrement.

Méltóztassék érdeklődni, hogy a mérnöki hivatalnak mely tagjai azok, kik magánépítési tervek elkészítésével, parcellázásokkal, föld és beltelek felosztási tervek elkészítésével rendszeresen foglalkoznak.

Fel kell hívnom erre Nagyságodnak szíves érdeklődését nem csak azért, mert képtelenségnek tartom, hogy azon mérnök, ki a beltelek felosztási tervét elkészíti, ugyanaz bírálja is felül, hanem azért is, mert legnagyobb foku igazságtalanság, hogy a város tisztességes fizetéssel járadalmazott mérnökei a magánmérnökök kezéből a kenyeret ki vegyék. Ha a városi mérnökségnek ezen a téren kifejtett ténykedése Nagyságodat érdekli, amint kell, hogy érdekelje, szívesen szolgálok adatokkal.

(A püspöki parcellázás.)

Ezen a kérdéssel függ össze a hozzám intézett és itt közölt levelek tartalma:

Igen tisztelt Ügyvéd ur! Igen nagy örömmel olvastam a lapokban, hogy igen tisztelt ügyvéd ur a szegedi mérnökségnek egyes nem épen korrekt dolgait a nyilvánosságra hozta.

Mivel én is tudok egy ilyen inkorrekt dologról, azért keresem az alkalmat, hogy az nyilvánosságra jöjjön, miért is ezen levelet és ebben a kérdéses dologot leirom és közlöm azt ügyvéd urral. Saját nevem alatt is megtehetném ugyan ezt, de állásom olyan, hogy esetleg rossz néven vennék tőlem, azért kérem ügyvéd urat, illetőleg azért bizom ügyvéd urra a közlését. Glattfelder Gyula dr. püspök urnak lele-kopáncsi birtokáról 4500 holdat parcellázott és ezen munkát tőle 3 korona egységért Jakabffy Lajos és Simák Ferenc városi mérnökök úgy vállalták el, az egész vállalati összeg 13500 korona volt. A munkát úgy osztották fel, maguk között, hogy a külső munkát Jakabffy, a belsőt pedig Simák mérnök végezte. Simák mellett dolgozott még Dembinszki kataszteri főmérnök is. Ez is igen nagy szabálytalanság és a városi mérnöki állással semmi esetre sem összeegyeztethető dolog, azonban még sokkal összeférhetetlenebb az, hogy ezen urak, míg a munkát csinálták, a Jernei házban egész külön irodát is tartottak. Rajtuk kívül még több városi mérnök is dolgozott, de nevét nem tartom szükségesnek leírni.

Kérem ezeknek a nyilvánosságra hozatalát, illetve ezen irányban is felhívni a Polgármester ur figyelmét és kérni tőle a vizsgálat elrende-

lését, amely adataimnak valódiságát igazolni fogja.

Fentebbi oknál fogva nem nevezem meg magam. Maradtam tisztelettel: (Aláírás.)

(A főmérnök telek-ügye.)

Biró Benő, a város helyettes főmérnöke telek vételével és eladásával üzletszerűen foglalkozik.

Biró Benő főmérnök helyettes 1912. március 8-ik napján megvette a Szeged-belt. 5855. sz. belétben A. I. 1—2. sorszám alatt felvett Borbás-utca 2. számú háztelket 9000 koronáért. Ugyanazon év július hó 2-án a Szegedi Kereskedelmi és Iparbanktól kapott arra 16.000 korona jelzálogkölcsönt. Kétségtelenül szokatlan szerencsés vétel.

Ugyanő 1911. szeptember 7-ik napján megvette harmadmagával a Szeged-kelt. 1121. sz. belétben A. I. 1—2. sorszám alatt felvett Török-utca 5. számú ház és háztelket 85.173 koronáért. A vétel után alig néhány hónapra megkapta ezen ingatlanak 2/24 részét birtoktársaitól ajándékképpen. Kétségtelenül szokatlanul előnyös üzlet.

Folyó 1912. év elején megvette Node itt már ne én, hanem az alább csatolt perirat és a szegedi kir. törvényszék polgári osztályának 4293—1912. szám alatt kezelt iratai beszéljenek.

Ezen vádakkal szemben kénytelenek vagyunk most az általunk már előadott tényállást kiegészítve a maga valóságában, a maga teljességében előadni. Ezt eddig azért nem akartuk tenni, mert azt hittük, hogy a per érdemére nem vonatkozik, másrészt pedig nem akartuk belekeverni az ügybe, Biró Benő Szeged város helyettes főmérnökét, ki voltaképpen a perben a vagyoniilag érdekelt felperes és ki ezen perben a mostani felperesekkel csak „stromannként” állította be a peres feleknek. Most azonban Biró Benőre, a voltaképeni felperesre tanuként történő hivatkozás jogos védekezésünk kiegészítéséül előadjuk a következőket:

1906. évben a Topolyasor 2. szám alatti teleket megvettük Szeged szab. kir. várostól. E teleknek a perben vitatott telekrész egyharmad részét képezi. A vételkor nem lévén elegendő pénzünk a vételár kifizetésére, hajlandók voltunk a telek egy részét eladni. Így bocsájtottuk a II. r. felperes alkudozásba a II. r. alperessel a perbeli ingatlan megvétele végett s így adta el az ellenirathatn előadott módon II. r. alperes II. r. felperesnek a perbeli telek ötöt ötöt részét 2100 koronáért csak azért, hogy a városnak tudjon a vételárból fizetni.

Az árverési vételt hosszú ideig nem hagyták jóvá, mert az árverésen eljáró tisztviselő ellen fegyelmi eljárást indítottak s az árverési ügyiratok a fegyelmihez lettek csatolva. Így történt,

esthómalya vetett véget. Nagyon is ellentétes hangulat vett erőt a harcosok lelkiületén. A francia táborból vigság zaja verte fel az esti csendet, mintha ünnepnapra készülének, úgy dévajodtak egymással a halálra kijelölt vitézek; hangos kacagás közt fogyasztották el vacsorájukat, sok ezernek igazán „az utolsó vacsora”, és tréfálkozva találgatták, vajjon holnap olyankor melyikük lesz még életben. Az orosz táborban komor volt a hangulat. Egyszerre sok ezer gyertya lángja csillant fel s kezdetét vette egy érdekes látvány. Kutuszov a fővezéri sátor előtt egy csodatevő Mária-képet helyeztetett el, azt híresztelvén, hogy ez a szmolenszki Mária-kép, melyet az égő város lángjai közül angyalok mentettek ki s hoztak a borodinoi táborba. Ezrével borultak most e kép elé a katonák kezükben égő gyertyát tartva; meggyóntak, megáldoztak; fehér inget vettek fel, mintha menyegzőre mennének s így fogadták a pópáktól az áldást és a szentelt vízzel való megöntést. Az ima végeztével a pópák légioja körmenetben vitte a képet az egész táboron végig, hogy a katonák vallási fanatizmusát felszissák. A körmenet élén haladt Kutuszov. ez a megrögzött vén átheista, Európának e legkicsapongóbb korhelye, aki egész életén át liogtatva üzött volt gúnyt mindenből, amit más előtt szentté tesz a vallás magasztos érzülete. Ám jól ismerte az orosz katonát, tudta, hogy a vallás és a cárra való hivatkozással lehet reá legjobban hatni és e kettős érzélem jut kifejezésre ama hadikiáltványban, melyet a körme-

net végeztével a Mária-képe alatt állva katonáihoz intézett.

„Testvéreim és fegyvertársaim!” — így szólt hozzájuk — „Az előttek nagy tiszteletben álló eme kép útján kérjük a Mindenhatót, hogy tartson valunk ama zsarnok ellen, aki az egész világot nyugtalanítja. Meg nem elégedve azzal, hogy az isten képmására teremtetett emberek millióit megsemmisíté, minden isteni és emberi törvényt ellenére ez a főlázadó fegyveres kézzel szentélyeinkre tört, be-mocskolja azokat vérral, feldönti oltárait, sőt az Ur frigysákrényét is, melyet mi e kap-ben tisztelünk, annak a veszélynek teszi ki, hogy esetlegességek, elemek és istentelen kezek megszenstelenítsék. Ám ne tartsatok attól, mintha nem volna veletek az Isten, aki mindenhatóságával emelle ki a porból ezt a férget, aki most feldulja az ő oltárait. Ne tartsatok attól, mintha vonakodnék védő pajzsát fölletek tartani. Ebben a hitben készülök én megütközni, győzni és meghalni, biztosra vevén, hogy megőrző szemem a győzelmet fogják látni. Katonák! Teljesítsétek kötelességeket, gondolatok lángba borult városaink áldozataira és gyermekeikre, akik hozzátok kényőrognak utalomért. Gondolatok császár-rotokra, a ti uratokra, aki benneteket látja hatalmasnak erejét és holnap még naplemeite előtt hazátok szent földjére a rátok támadónak és harcosainak vérével fogjátok feljegyezni hiteket és hűségteket.”

Ezzel véget értek a csatára való előkészületek; a csapatok mindkét táborban lepihen-

tek és a nagy viharokat megelőző mélységes csend borult a borodinoi csatásíkra, melyen másnap a löpor feltalálása óta vívott legvéresebb és Európa sorsát eldöntő csata volt végbemeendő Zimankós, metsző hídag eső permetezett egész éjszaka az alvó hősökre; az ég előlegezte nekik szánakozó könnyeit.

Végre elérkezett a várta-vart csatának napja, 1812. szeptember 7-ike. Napoleon, aki röviddel éjjel előtt vonult vissza sátorába, már hajnali három órákor is né talpon volt. Csakhamar köréje gyülekezett az egész vezérkar. Most halk moraj zúgott végig a téren, a harcosok ezrei utolsó napjukra ébredtek, a csapatok mindkétfelől elhelyezkedtek. Napoleon megtette a végső intézkedéseket, az ezredparancsnokok soraik elé léptek s felolvasták a császár csatakiáltványát. Egész más hangon volt megtartva, mint a Kutuszové „Katonák.” — így szólt — „Ima itt a csata, melyre oly rég kívántatok. Töletek függ a győzelem. Szükségeitek van rá Bőséget, jó téli szállást és hazánkba való mielőbbi visszatérést fog nekünk szerezni. Ugy viselkedjétek, mint Auszterlitz, Friedland, Witebszk és Szmolenszk előtt viselkedtetek, hogy a késő utókor meg emlékezzék mai viselkedésetekről. Ha id mondjak rólatok: Ő is ott volt a Moszkva társain. vívott nagy csatában!”

Hajnali öt hat óra között a francia csapatokkal szemben, éppen az oroszok fölött hajnali pir ködfátyola vonta be az eget, melynek sűrűségén csakhamar izzópiros koroná-alakjában tört elő a nap. „Ima! itt van Aus-

hogy az árverés jóváhagyása csak 1912-ben történt meg.

Biró Benő Szeged város helyettes főmérnöke ezen ügyről ügyosztályában tudomást szerzett s megtudta azt, hogy a Topolya-sor 2 sz. a. telekre nagy szüksége lett az állomás rakodó és posta kibővítésénél, minden módon meg akarta magának a telket szerezni, hogy azt azután az államnak jó haszonnal eladhassa. Folytonosan járt a házunkhoz s minden módon rá akart beszélni bennünk, hogy ezen három részre osztott telket s a maga egészében tőlünk megvehesse. Munkájának egy része sikerült is, mert részben rábeszéléssel, részben perbeli fenyegetéssel sikerült neki a 2389—1. a. és 2389—1. b. hrszámmal jelzett telket tőlünk és sógorunktól megvásárolni. Ezer telekrészt azután kevéssel az eladás után a nekünk adott vételárnak tizenötszörösével eladta a magyar kir. kincstárnak.

A perbeli telek megvétele azonban már nem ment ilyen könnyen. Biró Benő azonban nem nyugodott bele abba, hogy mitőlünk ezt a telket nem tudja olcsón megvenni és az államnak drágán eladni, aztán értesülve, hogy II. r. alperes II. r. felperestől foglalót vett fel a telekre, most már nemcsak hozzánk, de felperesekhez is elkezdett járni, hogyha mi nem akarjuk eladni, legalább felperesektől az ő általuk vett telekhez jogosultságukat oly kikötéssel, hogy felperesek tűrni tartoznak azt, hogy Biró Benő az ő nevük alatt, de saját személyében és költségére perrel próbálkozzon meg bennünket a telek eladására kényszeríteni, annál is inkább, mert felperesek állítása szerint Biró Benő ezen telket, bár nem is képezi tulajdonát, szintén eladta a kincstárnak tízszeres áron.

Azon idő alatt, míg Biró Benő tőlünk a perbeli telket kicsikarni akarta, nap-nap után felkeresett s citált hol az egyik, hol a másik ügyvédhez stb.

Ezen periratokban az van mondva, hogy Biró Benő Szeged város helyettes főmérnöke anyagi haszon elérése céljából — egy háztelék megszerzése végett — másnak a neve alatt „Stromann” beállításával pert folytat s hogy ezen perben koronatanuként önmagát akarja kihallgattatni csak azért, mert másként céljához, a busás anyagi haszonhoz nem juthat.

Ezen periratokban körülményesen el van mondva azon zaklatás, melyben Harangozó Szilárdnak a telek tulajdonosának része volt, el van mondva, hogy miként idéztette Biró Benő őt az egyik ügyvédtől a másik elé s hogy nyult a per fegyveréhez akkor, midőn célját sem rábeszéléssel, sem fenyegetéssel el nem érhetette.

Annak megítélése, hogy az ilyen szereplés

összeegyeztethető-e Szeged város helyettes főmérnöki állásával s hogy érinti-e ezen dolgok a városi tisztikar becsületét, — melynek megvédelme közérdek — nem az én feladatom közé tartozik.

Nem mond le a miniszterelnök.

(Andrássy újabb támadása — Lukács válasza a cselvetésre.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, szeptember 7.

A Magyar Hírlap ma este megjelent számában Andrássy Gyula gróf „A véderőjavaslatról és a személyi kérdésekről” címmel hosszabb vezércikket ír, amelyben reflektál a munkapártnak a legutóbbi időben az ő észrevételeire tett kijelentéseire és azt mondja, hogy a véderőtörvény reparációja természetesen gyakorlatilag lehetetlen és nem is volna az ország érdekében való, ha az uralkodóval most konfliktusba keveredne.

Mi a különbség Tisza és Lukács közt?

Az egész ellenzéknek kerülnie kell az ilyen bajért való felelősségnek a látszatát is, mivel azonban történeteket visszacsinálni úgy sem lehet, tehát az ellenzéknek arra kell törekednie, hogy más uton szerezzen sérelmeiért orvoslást. A reparációra nézve egyedül és kizárólag annak a Vadász-féle házszabálynak az elejtését tartja feltétlenül szükségesnek, amelynek helyesbítésébe, amint azt meglehetősen konstatálta, úgy Lukács, mint Tisza beleegyezzenek.

A véderő kérdésének reparációja tekintetében pedig konkrét javaslatot nem téve azt találja a legmegfelelőbb reparációnak, ha azon javaslat egy szakasza erősítene meg a véderőjavaslat többi szakaszait, amely az altsízi kérdést fogja jobban megoldani, amely eleget fog tenni a többi hiányoknak is, amelyek a törvény szövegében mutatkoznak. Elfogadható megoldás volna szerinte, hogyha a véderőtörvényt egy új egy szakaszos törvénnyel erősítene meg. Ez ugyan szokatlan eljárás a modern korban, de tekintettel arra, hogy a Corpus Iurisban számtalanszor előfordult, hogy valamely törvényt későbbi új törvénnyel megerősítették, semmi veszélyt nem látna ebben az eljárásban.

Lukács és Tisza távozására vonatkozólag az a megjegyzése, hogy Tisza és Lukács között lényeges különbség van. Ő Tiszát úgy tekinti, mint aki azért vállalta el a házelnökséget, — amely sem ambíciójának, sem tulajdonságának nem megfelelő állás, — hogy egy határozott feladatot megvalósítson. Miután ezt a feladatot befejezte, elnök-

lési létjoga megszűnt. Lukács azonban szerinte nem azért lett miniszterelnök, hogy egy bizonyos politikát keresztülvigyen, hanem azért, hogy miniszterelnök legyen. Amikor Lukács a hatalmat megkapta, nem azt csinálta, amit tőle joggal vártak, hanem azt tette, amit akart. Békét akart és helyette harcot provokált.

Ezért ő a parlamentarizmus üdvös működésének első feltételül azt tartaná, hogy a kisebbség a többség vezérével tárgyalhasson, érintkezésben szegyen és megalkuvás nélkül. Miután ő a többség vezérének nem Lukácsot, hanem Tiszát tartja éppen ezért Lukács távozásának szerinte nincs semmi akadálya és a munkapártnak sem volna szüksége arra, hogy hozzá ragaszkodjon. Őt, a maga személyében, olyan helyzetben, mint Lukács van, semmiféle hatalommal állásában megtartatni nem tudná.

Lukács üzenete az ellenzéknek.

A Budapesti Tudósító Gasteinből nyert információ alapján Andrássy fenti vezércikére vonatkozólag a következőket írja már ma este:

Andrássy Gyula gróf félreértette a miniszterelnök nyilatkozatát, amidőn azt állítja, hogy a házszabályreform nem terjedne ki az elnökség-jogkörére. Ezzel szemben konstatálja, hogy a miniszterelnök a házszabályok minden részletére, tehát az elnöki jogra is kiterjedő revíziót említett, továbbá, hogy a házszabály szerint tartja leginkább lehetőnek a békés kibontakozást. Ez arra vezethető vissza, hogy mindkét kérdés a képviselőknek annyira saját házi ügye, hogy azokat a pártok maguk között, a kormányának jóformán minden ingerenciája nélkül intézhetik el és így elesnek annak a szüksége, hogy az ellenzék a kormánnyal legyen kénytelen tárgyalni. Egyébiránt komolyan szemügyre véve, a kérdésnek ez a része úgy áll, hogy ha az ellenzék bármely okból nem hajlandó a többség vezértérfiaival érintkezni, ebből semmi más nem következik, mint az, hogy ők álljanak félre és átadják helyeiket másoknak. Ellenkező eljárás csakis azt eredményezhetné, hogy az ügyek vezetése végre is a többség feladata lévén, amelynek teljesítéséről ez utóbbi felelőssége tudatában le sem mondhat, — a kisebbség teljesen képviselőlet nélkül maradjon.

A miniszterelnök békeajánlata.

Bécsből jelentik: Lukács Lászlónak a Budapesti Tudósító útján Andrássy Gyula gróf mai vezércikére közzétett nyilatkozatáról a Politisches Correspondenzblatt a következőket írja:

Lukács László miniszterelnök olyan lépést tett, amelyet nem mérhetnek elég nagy mértékkel azok, akik minden személyi és pártérdek felretételével tárgyi alapon keresik a mindkét részre

terlitz napja! kiáltá Napoleon tábornokai felé fordulva. „Igen! csakhogy felhők fátolozzák körül” dümmögte az egyik tábornok. E pillanatban, reggeli hat órakor a gárda tüzéségének egy ágyulvése dördült el; ez volt a támadásra szóló jeladás. A trombiták harsogó rifadását, az ezred-zenekarok csengő hangjait, a dobok fűlsüketítő pergését szinte elnyomta a harcosok lelkesült: „Vive l'Empereur” kiáltása, mely dombról völgybe, csapattól csapattig végigvugott és melybe belevegyült az oroszok óriás „hurrah” kiáltása, akik kedvező jósjelet láttak abban, hogy Kutuszov feje fölött e percben egy sas lebegett.

A csata a francia sereg jobb szárnyán indult meg. Davoust hadteste rávetette magát Bagration csapatjaira és heves rohamot intézett annak sáncvára ellen. Makacs küzdelem fejlődött ki a „három nyíl” körül, melyeket hol a franciák, hol az oroszok szállottak meg. Már harmadszor kerültek francia kézre, midőn Bagration az orosz centrumtól támogatást nyervén, rettenetes ágyutűzéssel újra kiverte őket onnan. Az egyik francia gyalogezred teljesen odaveszett; Davoust lova egy ágyugolyótól találva összerogyott, maga alá temetvén lovasát, aki egy a kárhoz erősített és elsült pisztolytól halálosan megsebesülván, ájultan hevert a csatamezőn. Napoleon értesülván a jobb szárny e veszélyéről, harcba küldte a maga centrumát, mely Neynek, a „bátrak legbátrabbikának” vezetése alatt az oroszok „nagy sáncvára” vetette magát, mialatt Murat a nápolyi király a magához tért Davoust támogatására sietett. Murat délceg alakja új lelkesedést öntött a franciákba. Hőfőher par-

pán ülve festői látványt nyújtott zöld bársony dalmányában, vöröspiros nadrágjával és citromsárga csizmájával; fején cobolprémes kalpagot viselt, melynek elején tollbokrétá meredezett égnek körülvéve négy lengő kocsagtollal. Egy irtózatoss viaskodásu vette kezdetét. Négy száz ágyu szórta tüztét ezen a szárnyon; lovasság kaszabolta egymást és gyalogezredek szuronyt szegyezve törtek egymásra: ember küzdött ember ellen s a franciák lelkesedését csak az oroszok elszánt és makacs ellenállása multa fölül. Mialatt Ney vitézel megszállották a nagy sáncvárat, Murat a három nyílra vetette magát. E pillanatban Poniatowszky lengyel hőseivel kitört az utitzal-erdő sűrűjéből és harsogó trombitaszó jelezte, hogy a nyilak egyike lengyel kézre került. Nemsokára az egész vonalon folyt a harc; Jenő alkirály ugyanis az olasz hadtesttel a Kolocsa jobb partjára vonulván támadást intézett a Borodino falutól védett orosz jobbszárny. Barclay de Tolly hadteste ellen. Ez már nem is csata, hanem valóságos mészárlás volt; Napoleon ugyanis, aki egyéb csatáiban az ellenfél fogságba ejtésére fektette volt a fűslyt, most azt a parancsot adta ki, hogy a kard, szurony és golyó döntőn, hogy minden megközelíthető élő lénynek pusztulnia kell. És ez az öldöklés nyolc teljes órán át tartott. Amint a harc legelkeseredettebben dult, egyszerre rémhír járta be az orosz sereg bal szárnyát; Bagration halálosan megsebesült s az orosz csapatok harcképessége mintha rövid időre megbénult volna. A katonák zokogása mellett vitték el a lőtávolságon túl a haldokló hőst, aki még ott a csataterén lehelte ki életét, miután előbb Barclayt magához kértvén,

tőle bocsánatot kért, amiért ellene állandóan intrikált. A Bagration helyébe lépő Tutschkoff csakhamar maga is elesett azon a helyen, ahol ma a Tutschkoff család alapította kolostor áll, s miután az oroszok jobb szárnyán Borodino is francia kézre került, Kutuszov, aki az ütközet egész ideje alatt főhadiszállásán, Gorki faluban nyalánságokkal és pezsgővel megrakott asztal mellett dőlt volt, végre belátta, hogy a csatateret ott kell hagynia.

Az orosz sereg visszavonulása megkezdődött. Murat, Ney, Berthier s a francia csapatok többi vezérei sürgették Napoleont, hogy a visszavonulók teljes megsemmisítésére küldje tüze a csatában még részt nem vett s így pihent gárdacapatok 18.000 vitézét; de Napoleon még maig sem kidőlt okokból, — némelyek szerint lázbántalmak miatt, — nem tudván felfogni a helyzetet, kijelenté, hogy Párisból 500 órányira nem teszi ki veszélynek végső támaszát. Azért nem maradt egész tétlen, hanem a jobbszárny egész tüzéségét rendelte ki a visszavonulók ellen, kiknek hátrvédét Platoff képezte a mapa kozákjaival. Négy száz ágyucső okádtá tüztét a bátor kozákok ellen, akiknek száma e rettenetes golyózáportól szemlátomást lepadt, de azért egy talpalatnyira sem hátráltak, sem ellentámadásba nem bocsátkoztak. Rászolgáltak Szimonidész dicsőítő versére, mellyel az Thermopülé hőseinek emlékét megörökíti.

Este hat órakor a csata véget ért és a lemenő nap megdöbbsent látványra szórta vadbiboros sugarait. Egy négyezsgmértföldnyi területen 90.000 részint hulla részint haldokló ember és 20.000 odapusztult vagy elveszett lovasát

tisztességes, a parlamentre és az országra üdvös és tartós békét. A miniszterelnök Andrássy részéről kiinduló kezdeményezések folytán önszántából tette meg az első lépést a béke irányában. Fele utig közeledett az ellenzékhez és ezzel a legújabb nyilatkozatával újra bizonyosságot tett arról, hogy őszintén kívánja a parlamenti békét és ezzel a normális parlamenti viszonyok helyreállítását és megerősítését. Lukács nyilatkozatát formális békeajánlatnak szánta és az ellenzék vezetői most már azelőtt a végzettszerűen fontos feladat előtt állanak, hogy az ajánlattal szemben ne csak állást foglaljanak, hanem ahhoz hozzá is járuljanak, pártjaikat arra bírják, hogy szintén a fele utig közeledjenek Lukácsnak, még pedig tisztán tárgyi alapon, minden személyes jellegű követelés teljes kizárásával.

Ha Tisza István vissza szándékozik lépni és ezzel a maga részéről az ellene elkeseredett ellenzékre megnyugtatóan akar hatni, az az ő dolga, de minden esetre nagy áldozat volna a többség részéről. De Lukács lemondását követelni és ettől a követeléssel el nem állni, ez a követelés az ellenzék által is oly nagyrabecsült parlamentáris elvével ellenkezne, mivel hogy a miniszterelnök ma a korona és a parlamenti többség korlátlan bizalmának örvendő.

TANÜGY.

(—) A kultuszminisztérium tervei. Budapestről jelentik: A kultuszminisztérium, amely az elmúlt évben különösen sok új üdvös intézkedést alkotott, az idén is több rendkívüli hasznos törvényjavaslatot fog a képviselőház elé nyújtani. Az újabb alkotások, amelyeket a minisztérium elkészített, a következők: a katolikus autonómiairól, az állami és nem állami tanítók fizetésrendezéséről, a lelkesítői illetményeknek korpótlék alakjában való emeléséről, a kisdudovónői illetmény rendezéséről, az önálló gazdasági népiskolák szaktanítóinak és szaktanítónőinek illetményeinek szabályozásáról, a gazdasági népoktatásról, a tanítóképzésről és az ovónőképzésről szóló törvényjavaslatok.

(—) Új rajztanár. Arad város iskolaszéke ma tartott ülésében megválasztotta a Ferenc-téri polgári fiúiskolánál megüresedett rajztanári állásra Németh Imrét, aki eddig a bajai polgári iskolánál tanított.

felbrite kereső és megsebesült 16 terület el. Francia részről 47 tábornok és 37 ezredes, az oroszok részéről 43 tábornok és 229 törzsiszt veszett oda. A csatamezőnek egyik szélén heverték egymás mellett ezrével francia, német, olasz, lengyel, orosz sebesültek, akikben volt még annyi életerő, hogy a csata tüzeben újabb sebesüléstől megmenekülendő oda vándorolhattak és akik most ott az éjsötétjében várták a kínos szenvedéseiknek végét vető, megváltó halált.

Mennyi szenvedés, mennyi gyötrelme e sziktha mezőn, és mennyi bánat, mennyi szomorúság a távol otthonokban! Sok százezer családot borított gyászba ez az egyetlenegy nap, mely még mindig nem jőzantotta ki a nagyravágyás örületéből a népek szívtelen gyilkosát, Napoleont. Ám nyomában voltak már a kéllehetetlen ertnyisek; irtózatoss karmakkal belemarkoltak lelkebe, szították benne az esztelen nagyravágyás ördögét aki a zseniális hóhért tovább üzte Moszkva falai alá, hogy onnan azután megsemmisülten visszavonszolja a végre Szent-Heléna sziklaszirtejehez láncolja mint valami újkori büns Prometheuszt. Hősei pedig bucsut vevén elhullott bajtársaiktól, könnyes szemekkel, de szívükben a császár iránti lelkesedő szeretettel követték őt, megrázkódtatván a levegőt „Vive l'Empereur” kiáltásaikkal. A történetírás ezt „nemzeti lelkesedés”-nek nevezi; a pszichopáthológia meghatározása szerint azonban ez a „tömeg örülete”. Ez az örület végéhez közeledett; a katasztrófa közel állott s csakhamar be is következett. Bekövetkezését el fogjuk mondani.

Mezőhegyesen a vezérkar.

— A titkos Ordre de bataille. — Felvonulás a döntő ütközetre —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Mielőtt a trónörökösvarás izgalmain és előkészületein teljesen tuljutna Mezőhegyes és mielőtt beköszöntene a királygyakorlat forró, udvari, katonai pompában ragyogó napjai: a kettő közé beszorul egy csendes zug, egy holt pont — a mai nap. Ha nem lobogna ünnepi zászlódisz házakon, árbocokon, ha nem tűnne föl a sok aranygalléros, tábornoki egyenruhás törzstiszt, egészen közönyös hétköznapi lenne Mezőhegyesnek.

A magasrangu katonai vendégek érkezésében egy napi szünet állt be, amennyiben ma nem hoztak nevezetesebb vendéget a főhadiszállásra az Acsev. vonatai. Ez ideig különben Schemua Balázs altábornagy vezérkari főnök a legmagasabb rangú vendége a főhadiszállásnak.

Amint ma megirtuk, a vezérkari főnök tegnap délután érkezett meg különvonaton. Kísératében volt Lang altábornagy, lovag Pohl őrnagy, a vezérkari főnök hadsegédje és Flech Herbert százados. A délután folyamán a rendes vonatokkal még több vezérkari tiszt érkezett Mezőhegyesre, ahol ez idő szerint harmincöt tisztje van a vezérkarnak. A vezérkari tisztek legnagyobb részét a méneskari laktanyában kaptak szállást, a vezérkar irodáját pedig, amelyben lázas tevékenység folyik, a katonai kórházban rendezték be.

A vezérkari főnök tegnap este vacsorát adott, amelyre a törzstiszteken kívül csak két polgári személyiség volt hivatalos: Jankovich Lőrinc kincstári jószágigazgató és Petrovich Mihály főszolgabíró. Schemua vacsoráján este tizenegy óráig maradtak együtt a meghívottak.

Még tegnap este megérkeztek a főhadiszállásra a közbiztonság és a rend fenntartásának ellenőrzésére Szabó László miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendőri osztályának főnöke titkárával, Matyasovszky Györggyel, továbbá Szűcs Mihály szegedi csendőrezredes, aki a gyakorlat területén összpontosított csendőrségnek parancsnoka, Szűcs csendőrezredes és Petrovits főszolgabíró szemlét tartottak a mezőhegyesi csendőrség felett, amelynek létszáma tegnap érkezett újabb szakasszal megerősítve most már jóval meghaladja a százat. A főhadiszállásra kivezényelt csendőrök a már korábban megállapított beosztás alapján ma megkezdtek szolgálatukat, amelyet épolý éberséggel és rendszeresen végeznek, mintha a trónörökös már Mezőhegyesen lenne.

Holnap reggel ugyanis érvénybe lép már az az intézkedés, amelyet a trónörökös ott tartózkodásának idejére rendelték el: Mezőhegyest elzárják az idegenek, általában a közönség elől. A mint az Aradi Közlöny már megírta, most figyelmeztetőleg újból megismételjük, hogy holnaptól kezdve még a hadgyakorlat megtekintésére jogosító paszpartuval sem lehet bejutni Mezőhegyesre, hanem külön engedélyt kell kérni a főhadiszálláson tartózkodásra Petrovits Mihály főszolgabíró útján. Ez az intézkedés mindaddig érvényben marad, amíg Ferenc Ferdinánd a zárógyakorlatok végeztével el nem utazik Mezőhegyesről.

A várva-várt fenséges vendégek tudvalevőleg csak hétfőn reggel érkeznek. Vasárnap egyetlen jelentős vendége jön a főhadiszállásnak: Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter. A miniszter különvonaton utazik Mezőhegyesre Aradon keresztül. A miniszter az első tervek szerint csupán Aradig utazott volna vonaton és innen a földmívelési minisztérium autóján folytatta volna útját, azonban az esőzésektől megrongált utakra való tekintettel az automobilut elmarad és Serényi Béla gróf vonattal utazik Mezőhegyesre, ahová

vasárnap délelőtt tíz órakor érkezik meg. A minisztert Jankovich jószágigazgató, a méneshirtok tisztikara és Petrovits főszolgabíró fogadják a pályaudvaron.

Vasárnap még befejezik az előkészületeket, az utolsó csinosítást a díszítéseken, amelyek csakugyan pompásan festenek. Mezőhegyes házigaždája Jankovich Lőrinc jószágigazgató fáradhatatlan buzgalommal gondoskodott Mezőhegyes földszítéséről és a főhadiszállás dekorálása valóban izlésesen sikerült. A Mezőhegyesen időző vezérkari tisztek különben is elragadtatással beszélnek Jankovich jószágigazgató házigaždai erényeiről, arról a mindenre kiterjedő figyelmes gondoskodásról, amellyel a főhadiszálláson levő tiszt vendégek számára minden kényelmet biztosított és minden szükségeset előteremtett.

Hétfőn reggel az ismeretes program szerint érkeznek meg a főhercegek és a trónörökös. Hét óra után robog be az első különvonat, amely Lipót Salvátor, Frigyes és Károly Albert főhercegeket hozza. Tömerdek tábornok, köztük Georgi Landwehr- és Hazai honvédelmi miniszterek, Auffenberg közös hadügyminiszter és Averescu román vezérkari főnök is. Háromnegyed órával utóbb, nyolc óra három perckor érkezik a trónörökös különvonata, amelyet Szegedtől az Acsev. vonalán Fábry Sándor dr. Acsev. vezérigazgató vezet Mezőhegyesig.

A királyi díszsátor előtt az első különvonat érkezése után elhelyezkednek a trónörökös fogadására. A sátor főbejáratánál a főhercegek, a miniszterek és Schemua vezérkari főnök foglalnak helyet, két oldalt tábornokok, a vezérkari tisztek, az állomásépület felé eső oldalról a díszsápad, amely mellett Podmaniczky Béla báró alezredes méneskari parancsnok várakozik, miután az ő tiszte lesz az első jelentést megtenni a trónörökösnek.

A fogadtatáson a katonai uniformisok csillogó tömegében három diszmagyar fog büszkélkedni: Serényi Béla gróf földmívelési miniszteré, Jankovich Lőrinc mezőhegyesi jószágigazgatóé és Petrovits Mihály főszolgabíróé. Jankovich jószágigazgató diszmagyarját fejedelmi értékű családi ékszerek gazdagítják.

A fogadtatás után a trónörökös szállására hajtat egy pompás mezőhegyesi négyesfogaton és délután már megjelenik a nagyszerű hadiszinjátékon.

A két ellenséges hadtest csapatai már fontos és jelentős mozdulatokat tesznek a kiinduló hadállások irányában. Csanádapátfalva mellett ma reggel nagy lovassági usztatógyakorlat volt, amelyben egy egész lovassdandár részt vett. Az érdekes látványosságnak, a Maroson seregesen átusztató huszároknak sok nézője akadt a szomszédos községekből és Mezőhegyesről is több tiszt ment ki automobilon a gyakorlatot megtekinteni.

A mezőhegyesi hadirepülőgépek is akcióban voltak, egyikük a délután folyamán három ízben is felszállt. A harmadik felszállás után az Etrich-gépet akcicens érte, mert a leereszkedés nem ment simán és az egyenetlen talajba ütköző monoplán futószerkezete, szárnya megsérült és feszítőhurjai elpattantak.

Apróbb-nagyobb bajok különben mindenfelé előfordulnak és megakasztják a hadműveleteket. Ma Sámson községben lépfenét konstátáltak az állatorvosok és a veszélyes állatbetegség fertőztétől óvakodás arra készítette a hadvezetőséget, hogy Sámson minden lovascsapattal elkerültesse, az ott beszállásolt két század huszárt pedig a zárógyakorlatok végeig internálják Sámsonba, hogy a huszároknak valahogyan el ne hurcolják a pusztító állatjárványt.

Szegedről jelenti tudósítónk: A szegedi csapatkórházakba annyi beteget hoznak nap-nap után,

hogy mind a katonai kórház megtelt betegekkel. A nyolcadik honvéd gyalogezredből pénteken 16, szombaton délután pedig 14 beteg póttartalékos érkezett a szegedi közös katonai kórházba. A beteg katonák rémes dolgokat mesélnek a hadgyakorlatról és elbeszélésük szerint a nagygyakorlatnak eddig három halottja van (?) akik menet közben dőltek ki és haltak meg Medgyesbodzás közelében az országúton. Csütörtökön éjszaka egyfolytában 24 órát gyalogoltak és pénteken hajnalban érkeztek Medgyesbodzás községbe holtra fáradtan. Pénteken egész nap pihentek a katonák és a súlyos betegeket elszállították a kórházba. A betegek közül a szegedi kórházba is kerültek és ezek beszélték aztán, hogy eddig már hárman meghaltak. Hogy a halottak kicsodák, azt eddig még nem tudják. Tudósítónk érdeklődött a szegedi katonai parancsnokságnál, hogy mennyiben felel meg ez a hír a valóságnak, de ott még semmit sem tudnak a halottakról és eddig még semmiféle hivatalos jelentést nem kaptak.

Ma bontották föl a szemközt álló hadtestek parancsnokai: *Schvedler*, *Meizner* és *Kövess* altábornagyok a zárógyakorlat hadállását tartalmazó hadiparancsot. A fontos ordre de bataille t minden önálló csapatparancsnok megkapta, azonban annak tartalmát egyelőre még nem hozták nyilvánosságra.

A gyakorlatozó csapatok jórészt a számukra kijelölt hely közelében tartózkodnak már és holnap rövid meneteléssel, néhány mozdulattal elérik a kijelölt pozíciót, amelyből szeptember kilencedikén hétfőn reggel indulnak el a zárógyakorlat első ütközetébe.

A nagygyakorlatok megtekintésére jogosító igazolványokat az illetékes hatóságok hétfőig juttatják el a kérelmezőkhöz.

Gyermekrablás katonazenészekkel.

— Letartóztatott ezredorvos. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, szeptember 7.

A bukovinai *Dornavatrába*, ez ismert és szép fürdőhelyre néhány nap előtt érkezett meg *Szabó Miksa dr.* magyar származású ezredorvos a 68 ik gyalogezredben, három gyermekével. A gyermekek tegnap nevelőnőjükkel a főutcán sétáltak, amikor két fekete ruhás, sűrűn lefátyolozott hölgy közeledett hozzájuk. A hölgyek el akarták ragadni a nevelőnőtől a gyermekeket, mire dulakodás támadt köztük, az egyik gyermek az egyik fekete ruhás asszony szoknyájába kapaszkodott és sirva kiáltozta:

— *Mamácskám, maradj itt nálunk, nem eresztünk el többet.*

Nagy embertömeg verődött össze, mely az anya pártjára állt, ki a gyermekekkel a Central szállodába menekült. A nevelőnő időközben értesítette *Szabó dr.-t*, aki a Central szállodába sietett, ott azonban a közönség nem engedte meg neki, hogy a szállodába bemenjen.

Szabó erre a 68-ik gyalogezred katonai zenekarához ment, hol tizennyolc embernek megparancsolta, hogy kövessék. Visszament a szállodához, hol a katonai zenészek parancsára az összes kijáratokat megszállították, mialatt ő maga megkísérelte, hogy a hölgyek szobájába behatoljon. Ezek azonban eltorlaszolták magukat és a gyermekekkel le akartak ugrani az utcára.

Értesítették a rendőrséget, mely a katonákat távozásra szólította fel, a katonák azonban nem engedelmeskedtek és csak fegyveres erővel lehetett őket eltávolítani, miközben kettő a zenészek közül megsebesült. *Szabó* nemesak a rendőrség-

nek, de az időközben odaérkezett polgármesternek és a bíróság tagjainak is ellenszegült, úgy, hogy le kellett tartóztatni.

A bíróságnál megállapították, hogy *Szabó* és felesége három év óta válóperet folytatnak. A gyermekeket illetőleg a bíróság úgy végezt, hogy anyjuknál maradnak és csak a szünidőt kötelesek atyjuknál eltölteni. *Szabó* nem akarta visszaadni a gyermekeket, amiért ötszáz korona pénzbüntetésre ítélték és jelentést tettek ellene az ezredparancsnokságnál. A két asszony a kiállott izgalmauktól megbetegedett.

Repülő-nap Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Vasárnap délután fog a magyar aviatika bemutatkozni Aradon. Akik a sportnak hívei, autogramgyűjtők, akik véletlen balesetre utaznak, mind kimennek a maguk ügyében, megnézni ezt a látványosságot, csak azt nem hallottuk eddig, hogy egyik is azt mondta volna — na lássuk, mit tud ez a magyar pilóta.

Az állam nagyon jóindulatu az aviatikákkal szemben. De csakis jóindulatu. Pénzt ugyan nem ad nekik, de jóindulatot igen: Egy kis igyekezettel ezzel is lehet repülni. Magyar aviatikusaink megmutatják aztán, hogy ők pártolás nélkül, magukra utalva is tudnak repülni. Megmutatta ezt a legjobban *Kvasz András*, aki legerősebb pilótánk. Fiatal és mégis rengeteg dolgot élt át. Budapesten boltja volt és egyike a legelsőeknek, aki a Rákossra megy repülni. Csinos rekordokat állított fel a bukásokban, míg egész váratlanul légbe emelkedett a híres *Kvasz* monoplán, hogy büszke dicsőséggel hirdesse a magyar faj szívós, ezeréves akaratát. Háromszor zúzódott porrá egy-egy gépe és ez az érdekes fejű fiú mindannyiszor koplalt, hogy csak összekuporgasson egy géprevalót. Így lehet aztán, hogy olyan bravuros repülő, mint egyik sem a rákosiak közül.

Hogy milyen jól ül *Kvasz* a gépén azt a közönség bizalma is mutatja. Aradon például a mai versenyre utasnak jelentkezett: *Jahini Rózi*, *Codilla Sándor*, *Monti Gábor*. A repülés délután fél 4 órakor kezdődik és tart körülbelül 7 óráig. Az aerodromra vezető utcák el lesznek zárva. Kíváncsok, hogy a közönség lehetőleg korán menjen ki a telepre, jegyét láthatóan viselje, mert ezzel önmagát és a rendőrséget is megkíméli a fölösleges munkától. A közönség kényelmét szolgálja különben 12 pénztár, melynek egyike az autobusz indulónál lesz, a többi a telepen.

Az E. M. A. M.-ot *Teleky Tibor* fogja képviselni más városból jött vendégek mellett. *Asbóth Oszkár* 10 főrendezővel és 150 rendezővel fog a látványosság nyugodt frendjéről gondoskodni. Kivonul a rendőrség is 50 emberrel, a mentők és a telepörvos. Reméljük, hogy rájuk nem lesz szükség.

A repülés kezdetét piros zászló felhúzása fogja jelezni. Előzőleg azonban fehér zászló fog az árbócon lengeni, jelétül annak, hogy repülés lesz, csak még kissé kell várni. A verseny végét fekete zászló fogja jelezni. A rendre a nagyszámú lovas és gyalogos rendőrökön kívül karaszalaggal ellátott postaszolgák fognak felügyelni. Vasárnap délelőtt 8—1-ig két pénztár lesz felállítva a főtéren, egy a Fehér Kereszt, egy pedig a Bloch H. papírkereskedés előtt. Délután 1-től kezdve 11 pénztár fog működni a verseny színhelyén, 4 a Fejsze-utcában, 2 a tér bejáratánál, a többi a térre torkoló utcákban.

Mindenki könnyen eltalálhat a helyére, mert az egyes elkerített helyek oly színű zászlócskával lesznek megjelölve, mint amilyen az oda szóló jegy.

Ha mindezekhez csak azt fűzzük hozzá, hogy a publikumnak egy oly elsőrangú élvezetben lesz része, mit csak a legtrikább alkalommal találhat meg s hogy itt nem egy 10 perces látványossággal, hanem egy hosszabb ideig tartó borzalmasan szép s magasszínvonalú produkciókkal áll szemben, sikert remélünk, pláne akkor, midőn a magyar aviatika pártfogásáról van szó.

Adómentesség — a nem új házakra is.

— Liberális betűmagyarázat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Arad város közigazgatási bizottságának *Varjassy Lajos* polgármester elnöklésével ma tartott ülésén a lakás kérdés nyomorúsága miatt sokat szenvedő aradi közönségre igen kedvező fordulat történt. A város tanácsa valószínűleg nehezen törődik bele a bizottság rendkívül érdekes és a nagyközönség részéről hálás elismerésre számot tartó állásfoglalásba, azonban minden fiskális szempontnál fontosabb az, hogy sok ezer ember nyomorán és baján enyhítsen a város vezetősége és a bizottságban helyet foglaló független polgárok okosan cselekedtek, amidőn egy szociális szükséglet kielégítését guzsba kötő szabályrendelet betűhöz ragaszkodva megmutatták, hogy a betű öl, de ezuttal a hivatalos ferdeséget pusztította el a közönség javára.

Nádray Aurél vasuti tisztviselő rozzant házat lebontotta és azt újra felépítette. Mikor elkészült az építkezéssel, községi adómentesség megadását kérte a tanácstól. A kint járt felülvizsgáló bizottság a mentesség megtagadását javasolta, mert úgy találta, hogy a ház nem olyan értelemben épült újra, mint azt a szabályrendelet kívánja, hanem van benne egy öreg fal és ezt elégséges oknak találták, hogy az adómentességet megtagadjassák. Mikor *Nádray* erről értesült, lebontotta az öreg falat és ennek helyébe is újat huzatott. Ismét folyamodott adómentességért, újra megjelent nála a bizottság és ismét az adómentesség megtagadását javasolta, mert ugymondták, a ház új ugyan, de az alapfalai és a pince a régiék. A tanács ezen az alapon meg is tagadta másodszor is a mentességet.

Felebbezés folytán a közigazgatási bizottság elé került ez a rendkívül érdekes ügy és a bizottság ma tartott ülésén igen élénk és beható vitát provokált a kérdésben. *Vannay Gyula* előadó tanácsnok azt javasolta ugyanis, hogy a felebbezést utasítsák el, mert a törvény, illetve a szabályrendelet értelmében csak oly házakat illet meg a mentesség, amelyek a földszinttől kezdve épültek újjá, már pedig az említett ház pincéje a régi és tulajdonképpen nem történt egyéb, mint hogy a falakat kicserélték, de a szobák beosztása ugyanaz maradt.

A bizottság több tagja vett részt a vitában és *Műlek Lajos dr.*, *Steinhardt Mór dr.*, *Robitzek Ágoston dr.*, a tanácsnokkal szemben azt vitatták, hogy a törvény és a szabályrendelet betűje szól a tanács álláspontja ellen. *Nádray* tényleg a földszinttől számítva emelt új épületet és épen úgy, mint ahogy valaki a földszint fölé épült emelet után mentességet kap, a felebbezőt is részesíteni kell a kedvezményben, mert ezáltal a közönség kedvet kap ahhoz, hogy a külvárosi apró házakat lebontsa és azok helyébe egészséges lakásokkal ellátott új épületeket emeljen.

Ugyanez volt a felfogása *Róka József* királyi tanácsos, pénzügyigazgatónak is, aki legalább is a tizenkét éves mentesség megadását javasolta. *Varjassy Lajos* polgármester ezzel szemben a tanács álláspontját védte és azt hangsúlyozta, hogy az ellenkező célt éri el ezzel a bizottság, mint amit akar, mert az épületek legnedvesebb része a pince, megmaradván, a lakások ép oly egészségtelenek lesznek a jövőben, mint a múltban voltak.

A bizottság igen nagy többsége az előadó javaslatának elvetésével a felebbezésnek helyt adott és az adómentesség megadását határozta el.

A legsötétebb Berlin.

— Asszonyok, akik „szerelemmel” tartják fenn a családjukat.

(Berlini munkatársunktól.)

Berlin, szeptember 6.

A világváros fertője új meg új szenzációkat dobál felszínre s a mocsárrozsák büze beteges nyavalyaként dörög végig a napisajtó riportjain. Páris és New-York a legagresszívabb kifogyhatatlansággal gondoskodott napokon s heteken keresztül, hogy maga felé irányítsa a szomjas tömegek érdeklődését s egy-egy esettel sikerült is a kriminalógia súlyos lapszámaint gazdagon gyarapítani. E két metropolis — Páris és New-York — mellé szerényen, de harmonikusan sorakozhatik a Spree parti német főváros, melynek megfertőzött race-komplexuma ugyancsak erős vehemenciával gyártja a szenzációs-nál-szenzációsabb híreket. A napilapok megtelnek sikkasztók és tolvajok gazdag névsorával, existenciák váratlan összeomlását provokálják, a megsziporodott játékbárlangok s már már meg sem döbbenünk a revolvergolyók durranásain, midőn eminens jogásznevek és közéleti nagyságok úgy menekülnek meg a lehetetlenné fordult, életkép:elenné degradálódott probléma elől, hogy egyetlen kijózanodás gyanánt: a halált választják.

Berlin utolsó szenzációi a bűntanyák körül tornyosultak. Sütét és bizorr ember-kreaturák lepleződtek le s tárták fel egész világosan a romlottságok és erkölcstelenségek netovábbját. Példa nélküli szcénák és lehetőségek kerültek a világ szemé elé, hogy ámulatot keltsen — minden igazi szenzáció sorsára kerüljenek: pár nap alatt elfeledtessenek.

De a világvárosi mocsár ellen nincs gyógyszer és injekció, 606. Ujabb borzalmak, újabb megdöbbenések válnak egymásután sorakozva, hogy esedékes pillanatokban fórum elé álljanak s kifogyhatatlan anyagot szolgáltassanak az emberiség legobjektivebb történetének: a napihir-rovatnak. A beteg, egymással szeretkező nők fölrobantott bűntanyája még nem volt az a legmagasabb pont, mely a mai európai, jobban: világvárosi bűn-kreációk teteje is lenne. Van még e fölött is valami, ami sötétség dolgában minden eddigit fölüljárnyal s erről a tragikusan szomorú superlativusról akarunk ezuttal hirt adni.

Berlin egyik legszakibb pontján, kívül a szegényesebb vidéken, a Pank-Strasse egyik kopottabb bérkaszányában nyolc esztendeje formális házasságban él egy Rössler nevű házaspár. A férfit Rössler Henriknek hívják és pincér valami zugkávéházban; felesége Márta névre hallgat s három esztendeje a rendőrség tartja számon minden lépését.

Láttam ezt a két embert. A férfit a rendőrség vallató székén, az asszonyt a kórházban, haldoklaskor; ágya három csöp gyerek értelmetlen, bámész szemével körülveve, akik bizonyára sosem fogják megérteni azt a drámát, melyhez most asszisztálnak. Amint így a megtörténtek közé képzelem ezeket az embereket — mélységes megborzongás vetíti elém egész lepergett életüket; új világvárosi nyomorgások perspektíváját látom: a pincér-embert, aki a legzülöttebb kávéházi asztal mellől válogatja ki magának feleségét, hogy evvel is könnyítsen nehéz és keserves sorsán. Új típusát mutatja az életre s megélésre ítelt és kényszerített embernek, aki izolálva minden idealizmustól a kenyérkereső nő legfeketébb példányától sem riad vissza s mű-vakságában annyira elfalazza magától az előítéletet, hogy e nővel még családot is alapít.

Rössler Henrik esete nem csupán: eset. Prototípus az egész, mert Berlinben veszedel-

mesen sokan vannak ilyenek, akik a fertőből hozzák el a szükséges falatot gyermekeiknek.

De Rössler Henrik azért mégis férfi volt. Akkor, midőn feleségére revolvert fogott és lelőtte.

Egy este — kissé részegen bizonyára — feleségére akadt, amint valami füstös lebuiban gavallérjával mulatott. Ekkor Rösslerben valami felébredt; ami emberileg érthető és a magyarázatot sem szükségesei. A gyermekei anyját látta ezuttal. Nem a feleségét, de a gyermekei édesanyját. Próbálta hívni. Az asszony nem jött. Kellett kenyérre. A férfi el akarta vonzolni a kávéházból az asszonyt, de — az asszony nem hallgatott az urára. Erre csak egy revolver-durranás jöhetett. Más semmi. Így csinálta volna ezt Henry Bernstein s így Victorien Sardou is. S mi — akik a társadalmat álljuk kulisszákként és pulikum gyanánt — mi tapsolunk s örvendünk a dráma ez utolsó jelenetén. S ez lesz bizonyára véleménye annak a német bírónak is, aki itélni fog Rössler Henriken, akinek joga volt hozzá, hogy megölje gyermekeinek az anyját.

(—zay.)

Miért nézték kémnek Thaly Ferencet?

(Gyanus borraivalók. — Titkok a ruha bélésben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A titokzatos kémkedési ügynek már minden részlete napvilágra jutott. Az Aradi Közlöny adott hirt először a szenzációs afféről, amelyet különösen az aradi törvényszéknek nagy titkolódzása tett rendkívül érdekessé.

Az affér hőse Thaly Ferenc, aki magát az aradi törvényszéknél hirdapírónak mondta, tulajdonképpen budapesti illetőségű könyvügynök. A koalíció ideje alatt azonban tényleg lapot szerkesztett, még pedig a *Nemzeti Állam* című politikai hetiszemlét, amely azonban csak addig élt, míg a koalíció által megszavazott pauszát folyósították. Thaly ebben az időben képviselőjelöltnek is fellépet egyik dunántúli kerületben függetlenségi programmal.

Amikor a koalíciós aranyidőknek végük szakadt, Thaly könyvügynökséggel kezdett foglalkozni. A Révai testvérek kiadásában újabban Jókainak népszerű és olcsó kiadása jelenik meg s Thaly ennek terjesztésével foglalkozott.

Ügynöki körútján jutott el a múlt hét végén Borosjenőre. Borosjenő környékén most a temesvári VII. hadtest egy része gyakorlatozik s Thaly mindenütt nagyon érdeklődött a gyakorlatok iránt. A gyanut azonban nagyon különös dolog terelte rá.

Vasárnap délből Thaly egyik borosjenői vendéglőbe ment ebédelni. A vendéglőben törzstisztek is ültek s maguk között pertraktáltak az aznapi eseményeket. Thaly közvetlen a tisztek mellé ült le egy olyan asztalhoz, amelynél már hárman helyet foglaltak. Ugy látszik, hogy feltűnően hallgatott s a tisztek figyelme ráterelődött. A törzstiszteknek már az is gyanus volt, hogy Thaly közvetlen mellett ült le egy olyan asztalhoz, amelynél már többen ültek, akkor, amikor a vendéglőben még nyolc, vagy tíz üres asztal is volt.

Egy vezérkari ezredes a gyanus esetről távirati jelentést tett a hadtestparancsnokságnak, amely viszont táviratilag utasította a borosjenői csendőrsöt, hogy a gyanus idegent figyeljék meg s ha erre ok volna, hát vegyék őrizetbe.

A távirati utasításra a csendőrök azonnal nyomozást indítottak. A nyomozás eredménye alaposnak mutatta a gyanut. Kiderült ugyanis, hogy Thaly négy-öt napja tartózkodik könyvügy-

nökösködés ürügye alatt a községben, de működése nemcsak Borosjenőre szorítkozott. Bekalandozta a szomszédos községeket is, de mindenütt olyan helyen járt, ahol gyakorlatok voltak. Gyanusnak mutatkozott az is, hogy Thaly, aki kocsin kalandozta be a környéket, a kocsisokkal egyáltalán nem alkudozott, nem állapodott meg előre, megfizette azt az összeget, amit kértek, sőt bőséges borraivalókat is osztogatott.

Egész nap figyelték a csendőrök Thalyt, aki este újabb gyanus dolgot követett el. Amikor földszinten lévő szobájába tért be este, az egyik csendőr, aki a szobának az utcára nyíló ablakán leselkedett, észrevette, hogy Thaly valamit ír ceruzával, majd iratokat vesz elő s azokat a kályhába dobja. Az iratokat meggyújtotta a „kém”, sőt annyira ment az ovatosságban, hogy még a hamut is kiszedte a kályhából s lábával gondosan szétlaposította.

A csendőrök ezek után már annyira megbizonyosodtak a gyanuban, hogy Thalyt, aki élénken tiltakozott és ártatlanságát hangoztatta, le tartóztatták. A podgyászát és a ruháját alaposan átkutatták, őt magát egész meztelenre vetkőztették. Fehérneműjét, harisnyáját is átkutatták, ruhájának bélését felfejtették s amikor még ott sem találtak semmit, a ruhákat átgőzölték, hogy ha talán a ruhára írt volna fel valamit vegyi tintával Thaly, azt is megláthassák. Semmi gyanusát sem találtak azonban a szerencsétlen embernél s mégis a temesvári hadtestparancsnokság intézkedésére Budapestre szállították fel. A hadtestparancsnokságnál, úgy látszik nincsenek valami jó barátságban a magyar büntető perrendtartással s azt óhajtották, hogy a budapesti államrendőrség vegye kezébe az ügyet.

Budapesten azonban, amikor megállapították, hogy az ügy elbírálására az aradi kir. törvényszék illetékes, Thalyt az iratokkal együtt azonnal leszállították Aradra. Thaly délután érkezett meg s a vizsgálóbíró előtt védőjeül Nagy Sándor drt. nevezte meg.

Nagy Sándor dr. azonnal felkereste kliensét. Thaly zokogva fogadta a védőt s térdén állva könyörgött neki:

— Mentsen meg ügyvéd ur, mentsen meg! Én szivbajos ember vagyok s még soká itt tartanék, hát meghalok!

Nagy Sándor dr. természetesen azonnal felfolyamodást jelentett be a vizsgálóbírónak a vizsgálati fogságot elrendelő végzése ellen. Közben a vizsgálóbíró is többször kihallgatta a gyanusítottat és meggyőződhetet róla, hogy habár voltak is gyanus körülmények, nem túl valószínű, hogy Thaly kémkedett volna.

A vádtanács esztörtökön délután foglalkozott Nagy Sándor dr. felfolyamodásával s Thaly szabadlábra helyezését rendelte el. A vádtanács határozatát azonnal közölték a vádlottal s egyuttal megígértették vele, hogy azonnal elhagyja Aradot, Budapestre utazik s onnan nem távozik el. Thaly ezt megígérte, de a nagyobb biztonság kedvéért egy börtönőrrel kísértették ki s felültették az első autobuszra. Az eljárást egyelőre folytatják, de nagyon valószínű, hogy ha a hadgyakorlatos láz elmúlik, megszűnnek egyuttal a rémlátások s Thaly ellen is megszüntetik az eljárást.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomása)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

Budapesten letartóztatott volt aradi nagyiparos.

— Berkovics Béla családai. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, szeptember 7.

Néhány évvel ezelőtt nagy reményekkel nyitotta meg Aradon a pécskai uton üvegsziszoló telepet Berkovics Béla. Előkelő családjára hivatkozva csakhamar bejutott az aradi jobb társaságokba az egykori üvegessegéd, aki azonban nem dolgozni, hanem szélhámoskodni jött Aradra.

Specialista a családok terén és első nagyobb operációját Aradon kezdte meg. Miután az „ipartelep” megnyitotta — a mások pénzével nagyarányú munkákat vállalt, melyeket természetesen esze ágában sem volt elkészíteni. Kávéház berendezésben utazott és az első alkalommal tizenkilencezer koronás vágást csinált. Szontagh Gusztáv aradi kávést csapta be, akitől a pénzt felvette, de berendezést soha sem szállított.

Aradon eladta a mű-üvegezőtelepet, azután Budapestre ment és ott Fővárosi Közetítő címen irodát nyitott. Fölkereste őt Baumgartner István, magánzónó és megbizta, hogy az Arénát 9. szám alatt ujonnan épült házában a lakásokat adja ki. Berkovics négyezer negyven koronát vett föl, de amikor elkövetkezett a beköltözési idő, a lakók nem jelentkeztek. Kiderült, hogy Berkovics nem is törődött a dologgal. — A Chapeau Rouge-kávéház tulajdonosától Kalmar Izidortól huszonötezer koronát csalt ki váltóhamisítással és zsarolással, Garai D. Dezső Andrassy-uti divatárú-kereskedőtől hétezer hatszáz koronát csalt ki azzal, hogy elvállalta az üzlet berendezését, de nem szállította. Ezeket kívül még kilenc följelentést tettek ellene kereskedők és magánosok kisebb-nagyobb összeg erejéig.

Berkovics ellen Egerváry Gézáné Rémi Adél, a Hunnia-szálló tulajdonosnője tette az első följelentést, a ki az idén januárban szerződést kötött vele arra, hogy Berkovics nyolcezer koronáért berendezze Egervárynének a Rákóczi-uton lévő Hunnia, azelőtt Fehér ló szállóját. A berendezés árát, ezt világosan kikötötték, csak akkor kellett volna Egervárynének megfizetnie, a mikor a szálló butorfelszerelése egészen elkészül. Berkovics azonban már áprilisban zaklatta Egerváryné, hogy anyagbeszerzésre adjon neki előleget. — Egerváryné adott is Berkovitsnak kétezer, majd májusban újabb kétezer koronát. Juniusban újabb előleget kért Berkovits. A szálló tulajdonosnője, a ki kíváncsi volt, mennyire haladt a munka, ellátogatott a gyárba, melynek udvarán egész halom deszka feküdt. Ez anyag azonban, mint később kiderült, nem volt a Berkovits tulajdona. Egerváryné ekkor megint adott négyezer korona előleget Berkovitsnak. Ezentúl azonban hiába kérte Berkovitsot, kezdje meg már az állítólag kész butor szállítását, Berkovits augusztus végéig a füle botját se mozgatta. Egerváryné erre kénytelen volt másnál megvásárolni a szálló berendezését, de följelentette Berkovitsot a főkapitányságon. A rendőrség meggyőződött arról, hogy Berkovitsnak sem kender-utcai gyárában, sem Ilka utcai telepén egyetlen szál deszkája sincs, ami fedezetet nyújthatna az Egerváryné által kicsalt nyolcezer koronáért. Házkutatást tartottak még Berkovitsnak a Zuglóban lévő lakásán is, de itt se volt semmi.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Uránia” Nevelőnővédi Országos Egyesület, mely felekezetre és nemzetségre való tekintet nélkül a nevelőnők részére otthonok létesítését és szociális helyzetüknek javítását célozza, tisztelettel értesíti a társadalmat, hogy okleveles tanítónőket, nevelőket, gyer-

mekkertésznőket, bonne-okat, társalkodónőket, magyar és idegen ajkuakat, valamint zenetanerőket közvetít az érdekelt feleknek. — Kéri az egyesület a társadalom szíves támogatását és úgy az állástadókat, mint az állástkeresőket, hogy igényeknek kielégítése céljából teljes bizalommal forduljanak az egyesület irodájához I. Győri-ut 2/c. I. em. 1. telefon 165—84, amely az állástkeresők részére az elhelyezést díjtalanul eszközli és úgy az állástközvetítéssel, mint az otthonra vonatkozólag minden felvilágosítással készséggel szolgál.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Beregi Sándor dr. vendégszínház Budapest. Megírtuk, hogy Beregi Sándor dr.-t, az aradi színház művészt szerződtetni akarják a budapesti Nemzeti Színház-hoz és ezért Tóth Imre igazgató kerelmére Krecsányi Ignác színházában alkalmat nyújt neki a vendégszereplésre. Tegnap este Bataille: A szerelem gyermeke című drámájában játszotta a címszerepet. A fővárosi sajtó a következőképpen ír a debütőről:

(Egyetértés.) A budai nyári színházban ma este vendégként fellépett Beregi Sándor dr., az aradi nemzeti színháznak ismert elsőrendű tagja. Bataille „A szerelem gyermeke” című darabjának parádés, nehéz szerepét, Maurice-t játszotta el a kiváló fiatal művész meglepően sok drámai erővel és azzal a finom művészi érzékkel, amely különösen a nőanszokban, a legapróbb és egyuttal legemberibb részletek megjátszásában érvényesül. Az előadásnak nagy sikere volt. A közönség sokat tapsolt Beregi Sándornak és vele együtt a többi ismert szereplőnek. (Az Újság.) A Fővárosi Nyári Színházban ma este Bataille A szerelem gyermeke című drámáját játszották, a címszerepben a vendégszereplő Beregi Sándor dr.-ral, az aradi színház hősszerelmével. A fiatal színész ebben a nehéz szerepben nagy és megérdemelt sikert aratott. Intelligens, értékes kvalitású művész, orgánuma kellemes, játéka természetes és kitűnően mozog a színpadon. Bármelyik fővárosi színház nagyon hasznavehető tagot nyerne benne. (A Világ.) A Fővárosi Nyári Színházban ma este Beregi Sándor dr. vendégszerepelt a „Szerelm gyermeke”-ben. Nagy intelligenciájú színész, aki dikciójával, játékaival egy kiforrott művészettségnek adta ma este tanujelét. Szerepe — a darab címszerepét játszotta — valósággal borotvaéles vonalban halad a szavalásra csábító szentimentalizmus és az ellaposodás közt és Beregi megtalálta azt a vonalat, amelyen úgy haladt, hogy egyik hibába sem esve, a közönségnek nemcsak művészi élvezet, önmagának megérdemelt nagy sikert szerzett. A közönség, mely még a csatáros időkben is majdnem megtöltötte a színházat, lelkesen ünnepelte. Az előadást végignézte Tóth Imre, a Nemzeti Színház igazgatója és Ivánfi Jenő is. (Neues Pester Journal.) Beregi Sándor dr. az aradi színház igen szimpatikus tagja vendégszerepelt ma este Bataille A szerelem gyermeke című darabjának. Mauricejében. Az élet igazsága duzzadó erővel szólt hozzánk játékaival és figyelemre méltó színpadi rutint árult el a művész meggyőző bensőséggel, szép beszéddel. Zajos sikere volt.

* Vendrey Vilma a Vígyszínházban. Budapestről jelentik: A jövő héten szombaton Szomor Dezső rendkívüli sikerű színműve, a mult szezon irodalmi eseménye, a Györgyike drága gyermek kerül színre a Vígyszínházban. Ez az előadás érdekes fellépésre ad alkalmat. A legifjabb Mikár-leány szerepében, amit az eddigi előadásokon Lánchy Margit játszott, fel fog lépni Vendrey Vilma, a népszerű Vendrey-nek a leánya, akinek ez lesz az első fellépése a Vígyszínház színpadán. Valószínű, hogy nemsokára két Vendreyje lesz a Vígyszínházban: az apa és leánya.

* Élénk érdeklődés a bérlet iránt. A bérlet iránt oly nagy az idén az érdeklődés, hogy még sohasem volt a páholyok és támlásszékekért olyan harc, mint ma. Annyi az előjegyzés, különösen a páholyokra, hogy ha kétszer akkora volna is a színház, a bérletközönség egy részét akkor is el kellene utasítani. Ez annak a következménye, hogy javításokra az idén olyan nagy figyelmet fordít a városi tanács kényelmesebb és hozzáférhetőbbé teszi a színház néző terét, a fűtést teljesen rendbe hozza. A javításokkal már az idén türethetőbbek lesznek a színházban a viszonyok és nem lesz kénytelen a nagyközönség az előadások alatt dideregni és prémes bundákban az előadásokat végignézni. Az idén az előadások szeptember 28-án veszik kezdetüket A. bérletben. Az első heti műsort az igazgató most állítja össze és kedden az egész heti műsort közli. Bérelni szeptember 28-ig folyton lehet az előleges színházi jelentés feltételei szerint. Páholyok kaphatók még az első emeleten korlátozott számban A. B és C. bérlet napokra. A bérleteket három részletben lehet fizetni, az első a jegy átvételkor, a másodikat december elsején, a harmadik részletet február elsején. A régi bérlet jogát szeptember 10-én déli 12 óráig tartja fent a pénztár azután másnak adatként el. Azért kéri a színházi pénztár a tavalyi bérletet, hogy helyeiket ideje korán váltsák ki, nehogy jogaitól elesse.

* Modern fényképészeti műtermében naponta reggel 8-tól este 6-ig eszközök felvételeket. Modern irányban és izléses kivitelben. A viszonyokhoz képest olcsó árak mellett. A kapu aljában állandó képkiallítás. Nagy Géza, Arad, Andrassy-tér 22. sz. Polgári takarékpénztár épületében. Telefon 922. sz. 6657

* Az „Aradi Zenekonzervatóriumban” a beíratások szeptember 1-seje óta folynak és az előadások már is megkezdődtek. 5253

* Az asszonyi párbaj, a Király Mozi (Radnai-ut végén) szenzációja. A leánynevelő intézet legjobb barátnői Edith és Yvonne, kik csinykedésekkel, úgy tanítók, mint barátnőiknek sok kellemetlenséget akarnak, de ez nem tart soká, mert váratlanul megjelenik Yvonne anyja s leányát elviszi. Az idő telik, Yvonne gyönyörű hangjával művésznő lesz, Edith pedig, kinek egy katonatiszt udvarol, ki nőül öhajítja venni s hogy boldogságuk nagyobb legyen. Edith barátnőjét felkutatja s meghívja esküvőjére, mit ez visszautasít. Horning és Edith boldogan élnek, míg nem egy alkalommal Edith olvassa, hogy barátnője egy nagyobb hangversenyt tart városukban, a hangversenyre ők is elmennek s annak végével Yvonne magukkal viszik. Edith egy napon rájön, hogy férje Yvonne megesalja, alkalomadtán férjére zárja az ajtót s karddal támad vetélytársnőjére, ki kényszerítve van védekezni s így halálos sebet ejt rajta, ezt látva kétségbeesetten menekül a házból, melynek boldogságát szétrombolta. E gyönyörű 3 felvonásos drámán kívül műsoron van: fűrt kisasszony, ahogy a nők hallgatoloznak, Egy feminista álma, Hanns Bandika. 5731

* A becsületszó. (Katona dráma az Apollóban.) Az Apolló-színház vasárnapi műsorában egy gyönyörű katona-drámát mutat be, amelynek meseje megrázó tragédiát tár a néző szemé elé. Egy csillogó uniformisba öltözött léha, becsutelt lelkű kéjenc történetét tartalmazza ez a dráma, amelynek főérdekessége az, hogy a fő női szerepet Henny Porten, a kiváló tragika játsza. Egy fiatal, gyönyörű hegedűművésznőről szól ez a történet. A csodaszép leány megismerkedik két fiatal tiszttel, Trenken hadnaggal és Jahn hadnaggal. Jahn hadnagy és a leány egymásba szeretnek, de a házasságuk későbbi időre marad, mert Jahn hadnagnak Indiába kell mennie; közben Jahn levelez menyasszonyával és hadnagytársával, akinek két remekművet pisztolyt is küld ajándékba. Trenken izzó szerelemre lobbant a leány iránt s megejteni akarja őt, a leány azonban a völgyébe által küldött egyik pisztolyt fogja becsutelt támadójára. Jahn hadnagy hirtelen hazaérkezik s látva menyasszonya feldúlt állapotát, kérdőre vonja Trenken hadnagyot, aki azonban megtagad minden felvilágosítást, de végül mégis kiderül Trenken gazsága, aki szegényében főbe lövi magát. Ez a megrázó erejű dráma van vasárnap műsoron az Apollóban; a műsor többi számai is mind kiváló attrakciók.

* Ida Nielsen az Apollóban. Asta Nielsennek, a mozi primadonnájának örökebe huga, Ida Nielsen lépett, akinek sikerei még elődjéit is tul-

szármaják. Ida Nielsen mesteri játéka a jövő hét szerdáján Aradon az Apollóban lesz látható, az Izzó szenvedély című megrázó társadalmi dráma főszerepét játssza el a világhírű művész. 177.

Házasságon kívül született „törvényes” gyermek.

(Egy aradi uriember tragikomédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Inkább novellát kellene erről a történetről írni. Meg van hozzá minden kellék: érdekesség, szentimentalizmus, romantika és ami a fő, a novella végére oda lehetne írni, hogy hiába, mégis csak az élet a legnagyobb humorista. Az életet esetleg nagy É vel.

A történet két évvel ezelőtt kezdődött. A régi írók szokták volt felszólítani a nyájas olvasót, hogy kövesse őt a cselekmény színterére. Vessünk egy pillantást... Pardon, ne vessünk. Jobb nem vetni. Egyetlen ember volt, aki a cselekmény színterére egy pillantást vetett, de azután nem is nevetett.

Ez az egyetlen ember a férj volt. A férj egy szép napon időnek előtte talált haza menni. S igen kellemetlen meglepetésben volt része. Egy vadonat új divánt kellett másnap kidobnia. A diván megért legalább 200 koronát. Ezenkívül még megszakította az összeköttetést egyik barátjával. A barát megért legalább 10.000 koronát. Tudniillik a váltózsírban. Végül a tisztogatási művelet befejezéséül kidobta a feleséget is. A feleség minden pénzt megért. Szép volt és művelt. Na, von finomlelkű. De hiába. Nem tarthatta tovább magánál. Már csak a cseléd miatt sem. És mit mondna a világ?

A családi tragédia így módon békésen elintéződött. A férj diván, barát és feleség nélkül maradt. Az asszony vesztett egy férjet, de viszont megmaradt a barát jezővel illetett egyén, akinek a lakására költözött. A második férfi pedig elvesztett egy barátot, de nyert egy asszonyt.

A nyereség-vesztés számla azonban még nem volt lezárva. A számlákat ugyanis csak félevenként szokták lezárni. Már pedig egy fél év múlva egész más volt a státusz. Az asszony nyert egy gyermeket, amiből viszont következik, hogy barátját is ugyanez a nyereség érte.

Tulajdonképpen ezen a ponton, vagy jobban mondva ennél a gyereknél (esetleg ezzel a gyerekkel) kezdődik a bonyodalom. A gyermeket ugyanis anyakönyvelni kellett. Az anyakönyvelés szempontjából tudvalevőleg az összes élő emberek két csoportra oszthatnak: törvényes és törvénytelen születésűekre. Törvénytelen születésűek azok, akik nem érvényes házasságból születnek. És itt kiderült, hogy valami hiba történt. A férj ugyanis megfeledkezett arról, hogy válópert indítson a felesége ellen. Az asszony, akkor, amikor a kis fiú született, még törvényes házastársa volt a férjnek. Már tudniillik tisztán és csupán a törvény szempontjából. Miután pedig az asszony törvényes hitvese volt férjének, mondjuk X. urnak, a gyermek a törvény fikciója szerint szintén törvényes s az apja neve illeti meg őt. A gyermek tehát az anyakönyvben mint X. János, vagy Péter szerepel.

A férj egészen ártatlannak érezte magát a dolgan s ezért tiltakozott az ellen, hogy a gyermek az ő nevét viselje. A tiltakozás hiábavalónak bizonyult. Ekkor a férj az anyakönyvi adatok helyreigazítását kívánta s az összes fórumok előtt bizonyította, hogy a gyermek születését megelőzőleg már két évvel megszakított minden háztartási érintkezést nejével. Még ez sem használt. Mint legfelsőbb fórum, most a belügyminiszter is kimondotta, hogy a gyermek a férj s a férj nevét is viseli. Ezzel vége is a történetnek. A gyerek, ha megnő, gondolkodhatik, hogy kerül ő a törvénytelen apjához, viszont az apa azon törheti a fejét, hogy mi köze neki a gyerekhez? Ha kíváncsi, megmagyarázzák neki Arad város polgármesteri hivatalában, ahová ma érkezett meg a belügyminiszternek említett rendelete.

HÍREK.

Hadi repülőgépek Arad felett.

— Táborig pilóták levegő útja a városon át. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Vasárnap délután érdekes látványban lehet része az aradi közönségnek. Egy egész hadirepülőgép csapat vonul el a város felett északi irányban a főhadiszállásra vezető légi útján.

Ismeretes, hogy a királygyakorlatokon próbálják ki alaposan a közös hadseregben a repülőgépek akcióképességét és a felderítő szolgálatban alkalmazását. A bécsújhelyi katonai repülőtér valamennyi hadiaeroplánja és katonai pilótája részt vesz tehát a nagygyakorlaton és részben a főhadiszálláson, részint az ellenséges hadierőknél tesz szolgálatot. És bizonyosra vehető, hogy amint a régi gyakorlatokon huszárbavurokkal tündek föl a fiatal lovastisztek, úgy most pilótabavurokra kínálkozik alkalom...

A hadirepülőgépek egyik osztályát, amely felett Kevese Waldemár aradi 12-es huszárfőhadnagy a wienernerustadti repülőtér egyik kiváló hadipilótája parancsnokol, Nagyszentmiklósról Nagyikindára vittek át, ahol mostanig gyakorlatoztak a nagyszabású hadtest csapataival a hadipilóták. A most kiadott hadiparancs azonban Mezőhegyesre vezényelte a nagyikindai repülőgép különítményt és elrendelte azt is, hogy a nagyikinda—mezőhegyesi utat levegőben tegyék meg. Az Etrich gépeket már ma indulásra kész állapotban hozták és a Nagyikindán állomásozó pilótatisztek csapata holnap délután emelkedik föl légi útjára. A kis repülőgép-csapat élén Kenese Waldemár főhadnagy Etrich-monoplánján fog haladni.

A monoplánokat utjuk Arad fölött vezeti el és már előre jelezték is, hogy a hadirepülőgépek el fognak szállni a város felett. Kenese főhadnagy légi csapatainak Aradra érkezése délután öt órára várható. Az Arad felett elhaladó katonai monoplánokról levelezőlapokat és virágot fognak leszállítani a bravuros utat végző pilótatisztek.

— A király nyaralása. Ischlből jelentik, hogy a Salzkammergutban rendkívül kellemetlen lett az időjárás. A hőmérséklet nagyon alacsony és az összes hegyek friss hóval vannak borítva. A király, aki különben egész jól érzi magát, a rossz időjárás miatt nem tehet sem gyalog, sem kocsisétát. Öfélése holnap utazik Bécsbe.

— A trónörökös Bécsben. Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinánd királyi herceg és neje ma reggel Salzburgból Bécsbe érkezett. Ugyanazzal a vonattal, melyen a hercegi pár utazott, Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár is Bécsbe érkezett. A birodalmi kancellárt a herceg és Zsófia hercegné szívesen üdvözölte és vele beszélgetésbe bocsátkozott.

— A külügyminiszter vendége. Bécsből jelentik: Ma délután három órakor érkezett meg Ungarisch-Hradischba Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár, akit a paudvaron Szögény-Marich László berlini nagykövet fogadott leányával. Automobilon Buchlauba mentek, ahol Berchtold gróf és a felesége láttak vendégül a kancellárt. Este nyolc órakor tizenkét terítékű diner volt, amelyen Berchtold családján kívül Tschirscky bécsi német nagykövet, Szögény Marich leányával és a jelenlévő utassék vettek részt. A holnapra hirdetett vadászatot a hideg idő miatt nem tartják meg. Bethmann-Hollweg holnap este nyolc órakor utazik vissza.

— Apponyi Andrásynál. Budapestről jelentik: Apponyi Albert gróf ma délután Andrassy Gyula gróf látogatására Tiszadobra utazott. Apponyi Albert Tiszadobáról holnap reggel Bernáth Bélának mádi beszámolójára utazik.

— Nikita protezsál. Velencéből jelentik: Tarnovszka grófnő Nikita montenegrói király közbenjárására kapott kegyelmet az olasz királytól. A grófnő távoli rokona Nikitának, aki hivatkozott arra, hogy az elítéltnél két zsege kora gyermeke van és így sikerült részére a kegyelmet kieszközölnie. A montenegrói király tudvalevőleg apósa Viktor Emánuelnek és így Nikitának elég könnyű dolga lehetett királyi veje szívét meglágyítani. Az érdekes leleplezés Olaszországban nagy feltűnést kelt.

— Strauss kormányzó. Newyorkból jelentik: A Roosevelt-féle haladópart mr. Oskar Strauss jelölte Newyork állam kormányzó állására. Ez az első eset arra, hogy zsidót kandidáltak kormányzónak. Strauss három ízben volt az Egyesült Államok nagykövete és egy ízben miniszter. Fivére annak a Strauss Izidornak, ki feleségével a Titaniccal a tengerbe merült.

— József főherceg fia — jogász. József főherceg nyári tartózkodási helyéről, Kistapolcsányról ma kedves és érdekes táviratot kapott a budapesti egyetem jogi karának dékáni hivatala. A fenséges ur udvartartása közli a táviratban, hogy: a fiatal József főherceg szeptember tizedikén, kedden délelőtt megjelentek az egyetemen és mint rendes hallgató beiratkozik az egyetem jogi karának első évfolyamára. A távirat egy kis izgalmat keltett az egyetemen, ahol nem egészen megszokott dolog, hogy egy aktív főherceg lépjen a hallgatók sorába, hallgassa nap-nap után az előadásokat. Pedig ez így lesz, mert a fiatal fenség júniusban jelesen érett lett az I. kerületi állami főgimnáziumban és atyjának szigorú óhajtása, hogy az egyetemen is pontosságával és szorgalmával küzdje föl magát az első közé. Szép vonás és valóban stilszerű, hogy az uralkodó család magyarországi reprezentánsa jogásznak nevelti a fiát.

— Veszendőnek szánt történelmi festmény. Torma János ismert nevű festőművész néhány évvel ezelőtt hatalmas vásznon örökítette meg az aradi tizenhárom vértanú kivégzését. A képet annak idején a művész nem állíthatta ki egyik képzőművészeti csarnokban sem és csak magánhelyen mutathatta be az érdeklődő közönségnek. A kép reprodukciója sok ezer példányban terjedt el az országban, azonban sem az állam, sem magánosok nem vették meg az eredeti festményt. Mivel a művész képét hosszú időn át sem tudta értékesíteni, legutóbb a nagybányai művészkolónia tagjai előtt kijelentette, hogy a festményt egy barátjai tiszteletére rendezendő lakoma után elégeti. A nagybányai művésztelep mozgalmat indított, hogy a képet az aradi ereklyemúzeum számára közadakozás útján megszerezze és a művészt felkérték, hogy sötét tervének megvalósítását álljon el.

— Temetés. Óriási, előkelő résztvevő közönség gyűlt egybe ma délután a felső temetőben a Domány család kápolnájában és az ahhoz vezető utakon, hogy megossza gyászát egy mélyen sujtott családnak. A tragikus módon elhunyt Metzger Gyula báró őrnagy ravatalát állotta körül az őszintén megsiratott katonatisztnak megszámlálhatatlan barátja, tisztelője és a fájdalom által sujtott rokonság. Lakatos Ottó minorita rendfőnök végezte a gyászszertartást a virágokkal elhalmozott koporsónál, melyet a család kriptájába helyeztek el örök pihenőre.

— Lopás egy bécsi előkelő szállodában. Bécsből jelentik: Egy itteni előkelő szállodában nagyszabású lopást követtek el. Ismeretlen tettesek Lázáreszku Konstanz gróf román földbirtokos szobájába behatoltak, feltörték a bőröndjét és abból 31.000 frank értékű ékszert loptak el. A szálloda nevét a hír forrása nem nevezte meg.

— Szerencsétlenül járt százados. *Znaimból* jelentik: A 98. gyalogezred 8. századának bevonuláskor súlyos szerencsétlenség érte *Gyurátz* századost. A századosnak a lóva a katonazenétől megbokrosodott és lovasát levetette a földre. A százados súlyos agyrázkódást szenvedett és életveszélyes állapotban szállították be a katonai kórházba.

— Az ország legmodernebb gőzmalma. Néhány hónappal ezelőtt részletesen megírta az *Aradi Közlöny*, hogy a *Neuman Testvérek*-cég eddig is európai hírnevű gőzmalmaiban hosszabb ideig szünetelni fog a munka, mert a malmot a technika leghaladottabb eszközeivel látják el. Az óriási ipartelep üzemképességének fokozására olyan gépeket alkalmaznak, melyekhez foghatók Magyarországon még egyetlen malomban sincsenek felszerelve. Körülbelül egy millió korona újabb befektetés révén ez a malom nemcsak a legfinomabb lisztfajtákat produkálja, hanem mennyiség tekintetében is vezető szerepet visz az ország malmai sorában. Százötven munkás dolgozik több mérnök vezetésével az új berendezések elkészítésén és a munka annyira haladt, hogy rövid időn belül ismét felveheti üzemét a malom, amelyben a tökéletes gépekkel óriási idő és kézi erő megtakarítást érnek el. Az őszi kampány már teljesen készen találja ezt a csodálatos művet, melynek termelése a monarchia minden részében hirdetni fogja az aradi ipar ideális fejlettségét és hirdetni fogja a Neuman-cég minden egyes tagjának széles látókörét, nagy tudását és azt a modern szellemet, mely a termelési eszközök tökéletesítésében és fokozásában ismeri fel a nagy töke feladatát. Az újja alakított üzem produktivitásának jellemzésül említjük meg, hogy naponta 800 métermázsával több gabonát őröl, mint eddig.

— Tűzveszélyben egy városháza. *Nagybecskerek*ről jelentik: Nagy veszedelem fenyegette ma a városnak nemrég épült gyönyörű székházát. Dél tájban sűrű füstfellegek tödültek ki a pincéből, majd nemsokára lángnyelvek csaptak ki az ablakon. A kivonult tűzoltóság nagy erőfeszítés árán még csirájában el tudta fojtani a tüzet, úgy, hogy nagyobb veszedelem nem történt.

— Bűnpalástoló rendőrség. *Bécsből* jelentik: Gibson ügyvéd bűnügyében érdekes fordulat állott be, amely az amerikai hatóságok működését különös színben tünteti fel és úgy állítja be a dolgot, mintha a new-yorki rendőrség a vizsgálat elé szándékosan nehézségeket akarna gúrdítani, úgy, hogy már kétségesse vált az is, vajon Gibsont felelősségre vonják-e? A new-yorki rendőrség ugyanis a nyomozás érdekében felhívta a családot, hogy Szabónénak egyik rokona sürgősen jöjjön New-Yorkba, továbbá a család köteles bebizonyítani azt, hogy a meggyilkolt asszonynak anyja tényleg meghalt és ezenkívül még Szabóné nyolc fivérének születési bizonyítványát is bekérték. Jellemző, hogy a new-yorki rendőrség Gibson ellen egyelőre csak hamis eskü miatt folytatja a vizsgálatot. — *Newyorkból* táviratozzák a hatóság intézkedésére kiasszák *Mencsik* Róza holttestét, annak megállapítása céljából, nem fojtotta-e őt meg *Gibson* ügyvéd még a vízbe dobás előtt és hogy látszanak-e a szerencsétlen asszony testén külső erőszaknak a nyomai.

— Lázadó orosz csapatok. *Krakkóból* jelentik: A vilnai kormányzásban levő *Oranj* helyőrségen állomásozó utaszcsoportok legénysége között lázadás támadt, amelynek elnyomására azonnal katonákat küldtek. A két csapat között ütközet fejlődött ki, amelynek folyamán mindkét részről többen sebesültek meg és haltak meg. A harc sokáig tartott, de végül is a lázadók teljes leverésével végződött. Körülbelül százan vesztették életüket az összetűzésben és kétszer annyian sebesültek meg.

— Névmagyarosítás. *Nyul* Géza római katolikus kántor belügyminiszeri engedéllyel *Fehérvári*-ra magyarosította a nevét.

— Neumann M. úri szabó cs. és kir. udvari és kamarai szállító férfi-, fiu- és leánykaruba telepe Arad. Elősmert legjobb minőségű árúk. Külön osztály mértékszerűti megrendelésekre 5111

— Apacs támadás az aradi városligetben. Néhány heten át az aradi vár környékén garázdálkodtak az apacsok és támadták meg a védtelen nőket, ma már fényes nappal sem biztos tőlük a városliget. Dél előtt tíz óra tájban, a liget legjárta útján szemtelen merényletet követett el egy suhanc *M. J.* 15 éves leány ellen, akit földre tepert, összevert, de szerencsére, a járókelők közbelépésére kénytelen volt körmei közül elereszteni. A rendőrség a személyleírás után azt hiszi, hogy kézre tudja keríteni az elmenekült csirkefogót, akinek pajtásai ellen eddig eredménytelen volt minden hatósági eljárás. Egy-két napi elzárás után újból rémeivé lesznek parkoknak, sétányoknak.

— Orvosi körökből. *Dr. Kugel* Ede szülész, nőorvos (lakik: Eotvös u. 5) rendelését újból megkezdte. 5763

— Ötvös munkák ezüstből, platina foglalatú briliáns, gyémántkészletek, világhírű gyártmányú órák *Igaz Sándor* elsőrangú ékszerésznél Arad, Andrássy-tér, Minorita-palota. Telefon 321.

— Gyermekek fosztogatója. A Rákóczi ut és környékének lakói már többször tettek feljelentést egy ügyes tolvajról ellen, akit kis leánygyermekeket azzal az ürügygyel, hogy cukrot ad nekik, kapuk elé csalta s ott fülönfüggőket ellopja. A rendőrség azonnal *Seres* Mari rovtomultu aradi asszonyt vette gyanuba, aki hasonló lopások miatt már többször büntetett. *Seres* Mari ma sikerült is tetten érni. Letartóztatták.

— Szülők figyelmét felhívjuk, hogy a tantestületek által előírt iskolakönyvek használt állapotban bekötve, a legújabb kiadásokban, féláron Aradon *Weisz* Leó könyvkereskedésében (Minorita-palota) szerezhetők be. 5601

— A kormányzó leánya. (A legizgatóbb film az Urániában.) Oroszország legvadregényesebb vidékein, ott, ahol örökös harc és háború dúl, oroszok és tatárok között játszódik le az Uránia-színház legújabb hatalmas drámája. A kormányzó leánya szerelmi hatterű, de alapjában vad barbársággal átitatott levegőjű dráma ez. Egy tábornak, nála nál szerencsésebb vetélytársát messze garnizonba helyeztetni át, hogy az ifju távollétében elvehesse a tábornokkormányzó leányát. Az ifju hadnagy új állomása felé utazóban a tatárok kezébe kerül. Fontos okmányokat sejtve nála felbontják a tábornoknak a hadnagy által küldött ízenetét, melyből kitűnik, hogy csak az utóból akarta eltenni az ifjút. Az elkeseredett ifju erre felajánlja kardját a tatároknak. A kormányzó leánya megtudva, hogy szerelme a haza ellenségeinek táborába állt, a tábornoknak nyújtja kezét. A múlt évek alatt egyetlen boldogsága gyűgőgő kisleánya, aki egy napon nyomtalanul eltűnt. A tatárok kezébe került a gyermek, akik örömmel tartják maguk közt az értékes prédát, hogy a gyermek életével követeljék vissza az elfogott tártfoglyokat. Az anya veszi kézhez a feltételeket diktáló levelet és halálos félelemben rohan a kaszárnyába. Már késő, a tatár foglyokat kivégeztette a tábornok. A tatár vezérizonyu bosszút szomjaz, megbizsa a hadnagyot, hogy végezze ki a gyermeket. A hadnagy végtelen részvétet érez a gyermek iránt és leihatatlan veszedelmek árán visszaviszi azt aggódó és halájjukban boldog szüleinek. A három ezer méteres kép a legnagyobb filmszenzáció. 175

— Atlantika teái legjobbak és legolcsóbbak. Arad, Andrássy tér 20.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 7-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Gentzinger* József cipésznek Péter nevű fia. *Ferdinánd* Demeter kereskedőnek Margit nevű leánya. *Gölnér* Antal szabónak Antal nevű fia. *Csipay* Antal kereskedőnek János nevű fia. *Brassay* Ernő városi tisztviselőnek Magda nevű leánya. *Szűcs* Gábor munkásnak Gábor nevű fia. *Ifj. Szathmáry* István polg. iskolai tanárnak Irén nevű leánya. *Meghalt*: *Kajtor* József 18 hónapos fiu. *Özv. Karanyecz* Lajosné 70 éves magánzónő. *Fedák* Mihály 80 éves magánzónő. *Znorovszky* Emilia magánzónő. *Ráka* Zachariás 46 éves fuvaros.

— Halál a vasuti kocsiban. A brádi motoros vasutra ma reggel felszállt *Varsandán* György munkás. Alig haladt a vonat pár lépést, *Varsandán* rosszul lett s pár pillanat alatt kiszenvedett. A vonatot még visszatolatták az állomásra s a hullát letették. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy *Varsandán* szívszélhűdés ölte meg.

— Tankönyvek, valamint az előírt író és rajzszerkesztő legutányosabban szerezhetők be *Pichler* Sándor könyv- papír és írószer üzletében Arad, Szabadság-tér 1.

— „Express” autokölcsönző vállalat *Aradon*. A h-t folvaman egy új autokölcsönző vállalat kezdte meg működését. A hatalmas Puch gyártmányu automobil igen jutányos áron áll a közönség rendelkezésére. A vállalat telefonszáma 391. 5629:

— Zsidó ünnepi imakönyvek *Pichler* Sándor könyvkereskedésében nagy választékban kaphatók.

— Az iskolai beiratások. Még most is sok vidéki szülő fordul meg *Fischer* Simon Nagy Áruházában. Arad, Szabadságtér 12. sz. alatt, ahol a legolcsóbban lehet beszerezni teljes gyermek kelengyét és iskolai szükségleti tárgyakat. *Fischer* Simon Nagváruháza mindig kedvező bevásárlási forrása marad az aradi és vidéki t. közönségnek. Ez nem is csoda, mert minden aktuális alkalommal igyekszik a t. vevőkörének bebizonyítani, hogy úgy a nagy választékkal, mint az olcsó árakkal bármelyik fővárosi áruházzal lépést tart. Különösen feltűnő olcsó árakban kaphatók gyermekek részére: fehérneműk, kalapok, esernyők, sapkák, harisnyák, iskola táskák, könyvszíjak, tolltartók, zsebkések, erszények, zsebkendők és még ezerféle, itt fel nem sorolható 5129

— Figyelem! Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József* speciális kénkeretezőhöz Arad, *Weitzer* János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag kénkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3881

— Smyrna munkák a legjobb anyagból, három kivételben, eredeti stilszerű mintákban. Női kézimunka különlegességek, a legcélsebb és legjobb kivételben. Hímző anyagok és kalálékek, rövidárúk, harisnyák, keztyűk, szallagok, csipkék csak a legjobb minőségekben. *Scherhag* H. és fia cégnél, *Hermann*-palota, Telefon 941.

— *Ingusz* I. és *Fia* cég figyelemzteti igaztelt vevőit, hogy csak a 25 év óta *Weitzer*-utca-ban levő üzletében vásároljanak, máshol nincs üzlete cégnek. 5151

— Vásárló közönség szives figyelmébe ajánljuk a *Weitzer János* utcában (főpostával szemben) már megnyitott üve, porcellán, lámpa és díszműáruk versenyrúháza, hol a legizlésebb képkeretezők, is legolcsóbb árakban aznap elkészítettnek. — üzletelv: Szolid kiszolgálás, svabott árak mellett. Telefon 934.

— Használt tankönyveket legelőnyösebben vásárol *Ingusznál* csak a *Weitzer*-utca-ban. 5151

— Iskola beiratások alkalmával ruha, haj és fogkefék, fésűk, intézeti tükrös kazetták, iskolai táskák, zsebkések, erszények, gyermek táskák, könyvszíjak stb. legnagyobb választékban és legolcsóbban *Hegedüs* Gyula üzletében Arad, Andrássy-tér 15. 4485

— Használt iskolakönyvek tiszta, kifogástalan állapotban, félárban kaphatók *Kerpel* Izst könyvkereskedésében. A cég a tankönyvek használhatóságáért szavatol.

— Egy *Kárpáti*-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti* János gyógyszerárában Arad, *Boros* Béni-tér. 4676

— A világhírű *Tetra* higiénikus csecsemő és gyermek kelengye főraktár *Scherhag* H. és *Fia* cégnél — *Hermann* Palota. Gyári árak. Telefon 941. 5101

— Szabó-féle pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az archórt tüdőt, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon *Vojtek* és *Weisz* és *Hanzu* Neaztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője *Szabó* Béla piperezappangyáros Miskolcon. 4041

— Az izz. ünnepekre való *makzók*, valamint *Mirjam*, *Noémi* és *Hevesi-féle imakönyvek*, továbbá izz. üdvözlő jegyek és levelezőlapok nagy választékban kaphatók *Kerpel Izsó* könyvkereskedésében.

— Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég kitérő könyvszerkezeti és víznyomás borsajtóra, valamint legújabb rovátkolt alumínium kuphergerű zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített Kossuth, Hegyalja borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített Rákóczi kettős kosaru ajtók, melynél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faszervezet. Ennél fogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színét, ízét, aromáját nem befolyásolja. A tőröklyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi femesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradi, 1907. évi pécsi országos kiállításokon a cég borsajtói külön első díjjal, aranyéremmel lettek kiüntetve. A cég ingvenes árligységét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi. 4518

— Ékszer alkalmi vételek. Szébbnél-szebb ékszer ajándék tárgyak meglepő olcsó árban kaphatók most *Waldmann J.* ékszermivésnél Arad. Szabadság-ter. Kérem kirakatom megtekintését. 5761

— 60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillért, 180 hangjegy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izsó* kölcsönzöintézetében, Aradon.

— Végre nem okoz gondot, hogy hol vásároljuk meg legelőnyösebben üveg, porcellán és diszert tárgyakban szükségletünket, mivel *Fischer Mór Andrassy-ter 20.* alatt levő specialis üvegüzletében úgy ezen cikkek, mint alkalmi ajándékok és villanycsillárok legolcsóbban szereshetők be. Képekterekben legnagyobb választék, legolcsóbban elkészítettnek. Telefon 568.

— „Tetra” egészségi habakelengye teljes választékban kapható *Weisz és Benjámín* cégnél Arad, Andrassy-ter 22. Telefon 635. 4085

— Felhívjuk olvasóink szives figyelmét az *Asztalos Sándor utcai Csipkedruháznak* mai számunkban közzétett meglepően érdekes hirdetésére.

— Új iskolakönyvek *Kerpelnél*.

— Női keresk. tankönyvek *Kerpelnél*.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyok*. Telefon 816.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Nem volt reklámhajhászás. *Budapestről* jelentik: A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kárára elkövetett kétszáznyolcvanezer koronás váltóhamisítás fölfedezése után *Pinterics Károly* törvényszéki írásszakértő a főkapitányságnál *Ryhliczky Zoltán* kézigyét találta gyanusnak és *Ryhliczky Zoltán* váltói címen brosurát adott ki, melyben fényképekben is ismertetette a bank leszámított váltóit s határozottan *Ryhlickyt* jelölte meg a hamisító gyanánt. A törvényszék mint elsőfoku tegyelmi bíróság *Pinterics* hivatalos titok megsértése és kötelességének megszegése miatt rosszalásra ítélte s egyúttal kimondotta, hogy brosuráját reklám-hajhászásra írta. A vádlott írásszakértő azzal védekezett, hogy teljesen jóhiszeműleg járt el, az igazat írta, ezenkívül be akarta bizonyítani, hogy a sajtó által lekiicsinyelt írásszakértők igenis értik dolgukat. Végre pedig kiderült, hogy nem vádolt ártatlanul, mert a váltóhamisítást csakugyan *Ryhliczky* követte el. A budapesti királyi tábla fényelmi tanácsa ma helyt adott *Pinterics* főlebbezésének s fölmentette a vád alól. Megokolásában kimondotta a tábla, hogy a vádlott a valóságot írta meg s brosurájának botrányos része nincs, valamint önreklámról sem lehet szó.

ANAGY MOSÁSHOZ Sunlight Szappant

használjon! Főzés, surolás és leforrázás nélkül, jobban és gyorsabban tisztít, mint a közönséges szappan és többet takarít mint a mennyibe kerül idő, munka és fehérnemű kímélése által.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

6601

TARKASÁGOK.

(Kereső család.) Egy ugynevezett csirkeügyet tárgyalt az aradi törvényszék. Valami kisebb betörés miatt állott egy legény a bíróság előtt. Már vagy egy fél órája huzódott a tárgyalás, amikor az elnök oda fordult a vádlotthoz:

— Mondja meg őszintén, miért törte fel gazdája pénzszerényét?

— Azért kérem, mert azt hittem, hogy — van benne valami!

(Kellemetlen vendég.) Van itt Aradon egy nagyon kellemetlen fiatalember. Azt, hogy kellemetlen, mindenki tudja, csak természetesen — ő maga nem vett róla tudomást.

A multkoriban látogatóba ment egy családhoz. Becsöngtetett az ajtón. A szobaleány fogadta.

— Mi tetszik kérem?

— A nagyságos asszonyhoz jöttem látogatóba...

— Kérem a nagysága nincs itthon!

— Az nem lehet! Hisz az elébb az ablakban láttam!

— Igen, de ő is látta ám magát!

(Családi boldogság.) X. urról köz tudomásu, hogy nem a legjobb házaseletet éli. X. ur ugyanis igen gyakran ki szokott rugni a hámból s ha ilyenkor éjféltájban hazamegy, valóságos csaták folynak le közte és felesége közt.

Nagy meglepetést keltett ilyen körülmények között, hogy ma nagy hangon jelentette ki a kávéházban:

— Nincs szebb dolog a házaseletnél!

Nagy megrökönyödés. Mindenkitől inkább várták volna ezt a kijelentést, mint tőle.

— Hogy érted ezt? — kérdezték.

— Hát nézzétek, például az én házaseletem csupa öröm!

Valaki maliciózan megjegyezte:

— Biztos vagy ebben?

— Már hogyné. Nekem, meg a feleségemnek mindig van valami örömrünk. Mert nézd kérlek, ha éjfélt után beborozva hazamegyek, akkor a feleségem rendesen egy tányérral vár — és céloz. Már most ha eltalálja a fejemet, akkor — örül, ha nem találja el, akkor — én örülök!

VÁROS ÉS MEGYE.

Miért sok a betörés Aradon? Arad város közigazgatási bizottsága *Varjassy Lajos* polgármester elnöklésével ma ülést tartott, amelyen a közigazgatás augusztus havi menetéről számolt be a polgármester jelentése. *Nagy Sándor dr.* bizottsági tag ennek kapcsán felhívta a polgármester figyelmét arra, hogy a sajtó a rendőrség létszámának csekély voltával indokolja meg a legutóbb sűrűn megismétlődött betöréseket és azt kéri, hogy a polgármester a létszám szaporítást mielőbb valósítsa meg. *Varjassy* polgármester kijelentette, hogy *Sarlot Domokos* főkapitánynak a szaporításra vonatkozó előterjesztése már a tanácsnál van és a jövő évi költségvetés összeállítása alkalmával, ha az adózási viszonyok megengedik, a rendőrség reformja meg lesz.

Örömmel vette tudomásul a bizottság *Tisch Mór dr.* főorvos jelentéséből, hogy augusztus hónapban az egészségi viszonyok kitűnőek voltak és hogy az orvosi hivatalnál csak igen csekély számú fertőző betegséget jelentettek.

Vörheny járvány harmincnégy halottal. Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délután rövid — alig negyedórát tartó ülésében tárgyalta le a rendes előadói jelentéseket. *Róka József* pénzügyigazgató jelentése arról adott számot, hogy augusztus folyamán — mint ez aratás után szokásos — emelkedett az adóbefizetés. Egyes adó címén 291.000, közvetett adókban 54.000 és hadmentességi díjban 3000 koronával többet vettek be augusztusban, mint az előző hónapban. — Fontosabb jelenteni valója csak *Borsos Béla dr.* megyei tisztii főorvosnak volt, aki az apátii vörhenyjárvány pusztításairól számolt be. A vörhenynek Apátiban idáig 34 áldozata van. Összesen 116 megbetegedés történt és ebből 34 volt halálos. A járvány azért terjedt oly feltartóztatlanul, mert a község lakói nem fogadták meg az orvosi rendelkezéseket és a tisztaságra vonatkozó intézkedéseket. Ettől az egy községtől eltekintve, a vármegye területe mentes maradt minden járványtól, mást csak szórványosan fordultak elő fertőző megbetegedések. A közigazgatási bizottság ezt a jelentést, valamint a többi előterjesztéseket is hozzászólás nélkül tudomásul vette.

Folytatólagos sorrendje az Arad város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi szeptember hó 11-én délután négy órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. A tanács előterjesztése a háztartási alap, a tisztii nyugdíj-alap, a kövezet és a szennyvíz csatorna fenntartási alap 1911. évi zárszámadásának elfogadása tárgyában. U. annak előterjesztése a fegyveres erőhöz tartozók nejeinek és gyermekeinek és házi cselédeknek a gróf Károlyi Gyula hidon megadandó vámmentesség ügyében. A tanács betérjeszti Szappanos Ágoston városi ács korpótlék megállapítása iránti kérelmét elutasítás végett. U. az betérjeszti özv. Zachariás Gézáné kérvényét nyugdíjárulékának felemelése iránt, elutasítás végett. U. az betérjeszti Körössi Sándor üzőltő kérvényét nyugdíja iránt az orvosszakértő bizottság kiküldetése végett. U. az betérjeszti a polgármester jelentését Juhász Gábor nyugdíjazott rend. tizedesnek végleges nyugdíjba helyezése végett. Bókényi Arisztid árvsz. ülnök kérvénye rendk. fizetési előleg eng. tárgyában. Jó Béla árvsz. ülnök kérvénye rendk. fizetési előleg utalványozása tárgyában. Rimanóczy Zeigmond r.-segédtsz. kérvénye rend. fizetési előleg utalványozása tárgyában. Az Aradi Atletikai Klub 1913. évre 1000 korona segélyt kér. Aradi Toldi Atletikai Klub 1913. évre 300 korona segélyt kér. Az aradi

SALVATOR

kiváló bőr- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és keringési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és
gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat,
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

újságírók segélyegylete évi 1000 korona állandó segélyt kér. A polgármester előterjesztése öv. Lönovics Gyuláné és Priegl István dr.-nak a kulturpalota számára adott képekért jegyzőkönyvi köszönet szavazása tárgyában. A tisztú ügyész bemutatja az aradi villamossági részvénytársasággal a kulturpalota világítási berendezések tárgyában megkötött szerződést. U. az bemutatja a Fleischer Testvérek céggel a vasfogások, u. az bemutatja Andrónyi Károly és fia céggel a számjelző táblák, u. az bemutatja Domány Sándorral a szőnyegek, függönyök és kárpitos munkák, u. az bemutatja a magyar aszfalt részvénytársasággal a kulturpalota előtti tér rendezés és aszfaltburkolat, u. az bemutatja Kalmár Józseffel a kulturpalota épületénél szükséges villámhárító elkészítése tárgyában kötött szerződést. U. az bemutatja Aradvármegye kir. tanfelügyelőjével a kulturpalotában leendő lasás tárgyában kötött bér szerződést. A tanács előterjesztése a kulturpalota nagyterme alatt lévő helyiségeknek átteremmel átalakítása tárgyában. Lőrinczi János és Szendrey Mihály ajánlatai a kulturpalota nagytermének, éttermének bérbevétele tárgyában. A tanács előterjesztése Szücs Károly toronyór nyugdíjaztatása tárgyában. U. annak előterjesztése öv. Milinkovics Jánosné részére özvegyi nyugdíj megszavazása tárgyában.

Legjobb

Fényképező-gépek

Lemezek,
Papirok,
Vegyszerek, stb.

eredeti gyári áron

HÁNZU NESTOR

drogeria és fényképtészeti
cikkek szaküzletében

Arad, Weitzer János-u. 2.

Telefon 455.

Negativok és Positivok szakszerű ki-
dolgozását jutányos áron vállaljuk.

SPORT.

+ Labdarugó mérkőzés. Annak a nagy arányú programnak, melyet az AAK. vezetősége az őszi szezonra kiűzött, egyik legérdekesebb és legelkeseredettebb küzdelme lesz a vasárnapi Szegedi AK. kupamérkőzése az Aradi AK.-bal. A mérkőzésnek érdekességét növeli az a körülmény, hogy a két csapat legutolsó találkozása alkalmával Szeged győzött a legkisebb goal aránnyal és most az AAK. revansot készül venni vereségeért. A mérkőzés délután 4 órakor veszi kezdetét. Welisch Imre budapesti szövetségi bíró vezetése mellett, ki ma Budapest egyik legkeresettebb, legjobb bírja. 2 órakor az AAK. II. csapata mérkőzik az Aradi Törökcsapatával. Helyárak: mindkét mérkőzésre páholy 5 korona, tribün ülőhely 80 fillér, állóhely 40 fillér, diák hely 20 fillér. A mérkőzés kedvezőtlen idő esetén is megtartatik, mert a közönséget fedett tribün védi.

+ A Meteor aradi kerékpár klub folyó hó 15 én délután 3 órakor országos kerékpár versenyt rendez a Simándi országúton. I. főverseny 50 km. I. és II. oszt. versenyzők részére. II. Junior verseny 30 km. azon versenyzők részére, kik még országos versenyen első díjat nem nyertek. III. Vidékiek versenye 20 km. A fővárosi kerékpár versenyzők kizárásával. IV. Vigasz verseny 5 km. azok részére, akik az előbbi számokban díjat nem nyertek.

NESTLÉ
gyermekliszje

vizzel felfőzve
csersemók, gyermekek, valamint
gyomorbagyosok

régbevált tápláléka
50 év óta kipróbálva
is orvosilag ajánlva

Tiszta alpesi tejet

teretalmaz
1 doboz 1 kg 80 fill.
minden gyógyszerárban
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETE.

Naptárhirdetőkink szíves figyelmébe! Az Aradi Közlöny kiadóhivatala az előbbi évekhez hasonlóan az idén is, nagyszabású, díszesen illusztrált naptárt ad ki. Minthogy a naptár már nyomás alatt van, arra kérjük t. hirdetőinket, hogy feladni szándékolt hirdetésüket — annak jó elhelyezése érdekében — idejekorán hozzánk juttatni szíveskedjenek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távírti tudósítás.

Budapest, szeptember 7.

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínát, vetekedv korlátozt, 30 ezer mm. váltóztán.

Hataridő.

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. októberi	11.28	1.29 11.23 11.23
Buza 1913. áprilisi	11.79	11.80 11.74—11.75
Rozs 1912. októberi	9.68	9.69 9.64 9.65
Tengeri 1912. szept.	9.30	9.31 9.29 9.30
Tengeri 1913. májusi	7.57	7.68 7.56—7.57
Zab 1912. októberi	10.35	10.36 10.32 10.33
Az árak 50 fillérként számítva.		

A Temesvári Lloyd-Társulat
terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távírti tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. szeptember 7.

Buza (szokvány-minőség):

5 kilogrammos	—	—	10.10	10.15
77	—	—	10.15	10.20
78	—	—	10.20	10.25
79	—	—	10.25	10.30

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	10.00	10.05
Rozs	—	—	9.95	9.00
Arpa	—	—	9.00	9.10
Zab	—	—	9.30	9.35
fengerl	—	—	9.40	9.45

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Szeptember 7. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	107.90
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	87.—
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	76.25
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	87.—
Horvát-azlapon földteherm. kötvény	—	—	87.—
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	—	—	213.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	152.—
Osztrák járdék papírban	—	—	87.35
Osztrák járdék ezüstben	—	—	90.15
Osztrák járdék aranyban	—	—	112.75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	87.35
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	21.35
Magyar hitelbank-részvény	—	—	849.—
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	648.75
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	711.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19.07
Német birodalmi márka	—	—	117.87
Londoni vista	—	—	24.11 ¹ / ₂
Páris vista	—	—	95.30
10 márkás arany	—	—	28.57

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

AZ ÖREGEM

Is mindig azt mondta, hogy szeplők előzősére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd” liliumtej-szappan. Védjegye „Steckenpferd”, készíti Bergmann & Co. cég Teischen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatsvertár s minden szakmába vágó üzletben. Darabja 8 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann-féle „Manera” liliumtejkrém fehér és finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható.

781

URANIA

Mozgófénykép, színház.

(Báro Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1912. szeptember 8-án

1. A napfogatkozás. Humoros. 2. Emma csókja. Kacagató. 3. A kormányzó leánya. Dráma 3 felvonásban. 3000 méter.

Előadások délután 2 órától kezdve esti 7¹/₂ óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma vasárnap, 1912. szeptember 8-án:

1. Dalmát partvidék. Természetutáni felvétel. 2. Becsületszó. Megható katonai dráma 4 felvonásban. Főszerepben Henry Portennel. Mester film. 3000 méter. Mester sláger. 3. A virtus táncz. Kacagató.

Előadások kezdete délután 2 órától folytatódagasan este 11 óráig.

NYILTTÉR.*

Könnyen fogzanak a gyermekek.

Számos anya gondokkal eltelve várja kedvencének fogzási idejét, különösen, ha a kis gyermek teste nem bír megfelelő ellenállóképességgel. Ennek emelésére nincs jobb szer a Scott féle Emulsiónál, amint ezt az anyák ezrei bizonyítják. A Scott féle Emulsió használata gyakran már aránylag rövid idő alatt kedvező fordulatot eredményez, a gyermek frisebb lesz és minden nehézség nélkül megy keresztül a fogzási időn. A gyermekek gyakran annyira szeretik a

SCOTT féle Emulsiót

hogy a Scott féle úveget örömmel fogadják és így az ezen kitűnő gyermek-erősítő szerrel folytatott kúra öröm az anyának és a gyermekek egyaránt. De csak a SCOTT féle Emulsió, más nem.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott & B. wne c.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszertár utján próbaidagot küldünk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon igen tisztelt egyesületek, testületek és magánosok, kik felejtethetetlen drága férjem

Domonkos Lajos

elhunyta alkalmával, végtelen fájdalomban oly jóleső szíves részvétükkel felkerestek, fogadjak ezuton is hálás köszönetemet.

Özv. Domonkos Lajosné.

Női és leányka felöltők

eredeti berlini modellei

a legnagyobb választékban
már megérkeztek :: ::

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

divatáruházába

Arad, Andrassy-tér 8.
A Minorita templom bejáratával szemben.
Szolid szabott árak!
Telefon 855.

Iskolakönyveket

a legújabb kiadásokat, úgy helyben
mind vidékre gyorsan szállítja,
hitelképeseknek részletfizetésre is
a 25 év óta fennálló 5751
Ingusz I. és Fia könyvkereskedés
Weitzer János-utca, a polgári fiú-iskola mellett.
Telefon 517. Telefon 517.

apkihordó pár
felvétetik

az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalában.

Apolló Színház.

Szeptember hó 8., 9. és 10-én

Becsületszó.

Megható katonai dráma 4 felvonásban.

Mester film! Mester sláger!

3500 méter.

Férfi, női és
gyermek cipők.
Francia
forma.

7-9-10-12-14-16
koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Következő ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Crocker M. B.: Asszony a bakon,
Daudet E.: Az élet sodrában, Voss S.:
A költő és az asszony, Tolsztoj L.:
Hadzsi—Murát, Bodkin D.: Beck Pál,
Bang.: Úton, Potapenko: Egy család törté-
nete, Kálnoki I.: Igen Czenczi, Dumas: Napoleon
élete, Tabéry G.: A néma harc, Baret A. W.: A
towerhilli titok, Lázár J.: Betulia virága, Ka-
rinthy F. Esik a hó, Herczeg F.: Álomor-
szág, Szomory D.: Györgyike drága gyermek.
France Anatole: Pinguineek szigete. Bródy
S.: Imre herceg, Csehov: Az orvos fele-
sége, Koronghy D.: Diadalének, Szemere Gy.:
A hazátlanok, Strindberg: Történelmi miniatűrök.
Kóbor T.: Aranyhaju Rózsika, Krudy Gy.:
Szindbad utazásai, Weber—Gorse: Csitri, Biró L.:
Kunzállási emberek, Móricz Zs.: Magyarok,
Földes I.: Nincs tovább, Herczeg F.: Éva boszor-
kány, Pekár Gy.: Vénusz könnyei, Sas Ede: A
bölcs meg a bolond.

Németben: Stacpoole V.: Die letzte Karte,
Schweriner O.: Mit versiegelten Orders, Her-
zog R.: Die Burgkinder, Raff H.: Der Nebel-
reiter, Scheider M.: Zwei Ehen, Georgy E.:
Die Erlöserin, Hardt E.: Die lieben Nächsten
Brandenfels H.: Das Kuckucksei, Glyn E.:
Der Liebesroman einer Königin, Selmer G.:
Der Inspector auf Liltala, Hauptmann H.:
Wer bin ich? Klinkowstroem: Der Schatz im
Grossen Bären, Gagern—Rospoth: Der Roman
einer Hofdame, Lux A.: Grillparzers Liebesroman,
die Schwestern Fröhlich, Warner A.: Leslie
und ihr Verehrer, Altenberg P.: Was der Tag mir
zutragt, Wie ich es sehe, Hardt H.: Aus dem Para-
dise, Spättgen D.: Der Sieger, Péter R.: Die jungen
Herren, Hoffenthal H.: Das dritte Licht, Walter
Molo: Wir Weibgesellen, Halbe M.: Die Tat des Diet-
rich Stobäus, Zobelitz H.: Sieg, Hornung C.
W.: Raffles als Richter, Mewis: Pastings Duve.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Videki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy tüzetenként 20 fill.

Legújabbak: Bodrogi: Kuvik madán, Nem
tülköl a kondás, Grósz A.: Sej-haj! Zerkovitz:
Jobb az éjszaka a nappalnál! Az első díjat
nyerte Kepich! Arany J.: A kicserélt feleség.
Nádor.: Zöld erdőben jártam... Pápay T.: Csen-
des helyre temessetek. Ragyogott a te szemed
is... Már ezentúl nem teszek... E. Eysler:
Der Frauenfresser Hoschna K.: Édes aranyos
kis tyukom! Nádor M.: A pusztuló liget.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ,

könyvt., zenemű és papír-
kereskedése Aradon

S A Uj szabad. találmány!

Nélkülözhetetlen szőlő- és must-szállításnál!

Megakadályozza gyors hajtás dacára a szőlő rázkódását, zuzódását, a must gyors forrását, szállításra alkalmasabbá teszi!

Megakadályozza palack vagy bármilyen tárgy törését! Minden alko és nagyáru kocsi-ra könnyen fel- és leszerelhető! Befektetési költség a nyújtott előnyökhöz képest elenyésző!

Tartós. Javítást nem igénylő kivitel!

SÁRK szabadalmazott állít-hatérugós kocsibetét.

Érdeklődőknek a kívánt nagyság és teherképesség megjelölése mellett árajánlatot díjmentesen küld a feltaláló 5707

Schatteles Viktor Lugos 61. sz.

R R

Önkéntes árverési hirdetmény.

Kevermes községhez tartozó, Dombegyháza és Aradói ut mentén úgynevezett „Vizesi Csárda” 5 kat. hold és 1300 négyszögöl földdel a rajta lévő épületekkel, korlátlan italmérési engedéllyel, korcsmai és szatócs üzleti berendezésekkel és felszerelésekkel folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor a helyszínen önkéntes árverésen vagy szabadkézből eladatik.

Értekezni lehet dr. Fekete Samu ügyvéddel Mezőkovács házában. 5749

19562/1912. kh. sz.

Hirdetmény.

A folyó évi szeptember hó 8-án délután 3 órakor a csátsai erdő alatti téren tartandó mutatványos repülés alkalmából közbiztonsági érdekekből az Urbán Iván-, Kapa-, Borona-, Kasza-, Sarló- és Vágóhid-utcaik valamint a Csaba-utcai hid legelősor felőli résznek délután 2 órától 5 óráig való elzárását engedélyeztem.

Minden utca torkolatánál pénztár lesz felállítva, hol a fizetőközönség jegyét megválthatja és azzal kijelölt helyére mehet.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy mindenki csak az eikertített részeken foglalhat helyet, mert a repülő tere senkinek bemenni nem szabad. Továbbá a gyalogosok mutatvány helyre kimenet és bejövet alkalmával tekintettel különösen az Urbán Iván utcában előre látható nagy kocsiforgalomra, saját testi biztonsága érdekében kizárólag a gyalog utakat használják.

Arad, 1912 szeptember 6.

Sarlótt,
főkapitány.

S e g é d

a rőtös- és fonál áru szakmából, mely a román vevőkkel jól banni tud, **ügyes eladó**, felvétetik. Ajánlatok

Wohlberg Lipót

séghes Arad.

5774

Illatszerek, arckrémek, pouderek, szappanok, hajfésük és kefék stb., az összes p pere cikkek

Kötszerek, betegápolási kellékek

Fényképészeti lemezek, papírok, gépek stb. legjobb beszerzési forrása:

Török Andor és Társa

drogeria és illatszerüzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefon 900

Telefon 900.

Gesucht

ein Vertreter zum Besuchen der Detailisten in Arad und benachbarten Plätzen von einer im Oktober in Betrieb kommenden Fabrik von

Bouillon-Würfeln

Dieselben werden nach einem neuen Verfahren hergestellt und sind billiger, schmackhafter und bedeutend ausgiebiger als alle Konkurrenz Fabrikate und können als vollständiger Fleisch-Ersatz benutzt werden. Offerte mit Angabe von Referenzen unter H. M. 1303. an Rudolf Mosse Wien. 6630

Andrassy-tér 8. számú

házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — folyó évi november hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. József főherceg-ut 22.

A város közepén vendéglő és jóforgalmu kosztház berendezéssel és az abonensekkel 400 koronaér betegség miatt

eladó.

Czim a kiadóban. 5706

Eladó birtokok:

1. Torontálban, Boka mellett, a vasuti állomástól 30 percnire fekvő egy 600 k. holdas birtok eladó, k. holdanként 960 kor.-ért.
2. Temesmegyében, a temesvár—ippai vonalon fekvő 258 k. holdas földbirtok, amelyből 7 k. hold 5 éves jól termő szőlő, 2 k. hold gyümölcsös, szintén jól termő, megfelelő lak és gazdasági épületekkel együtt, k. holdanként 1000 koronaért eladó. Az átvételhez utóbbi birtoknál elegendő 25—30.000 korona. Ezen birtok is az állomástól 25—30 percnire fekszik.
3. Temesvár belváros. igen jó helyen fekvő dohánytőzsde, igen jól menő, átadó.

Czim a kiadóban megtehető. 5782

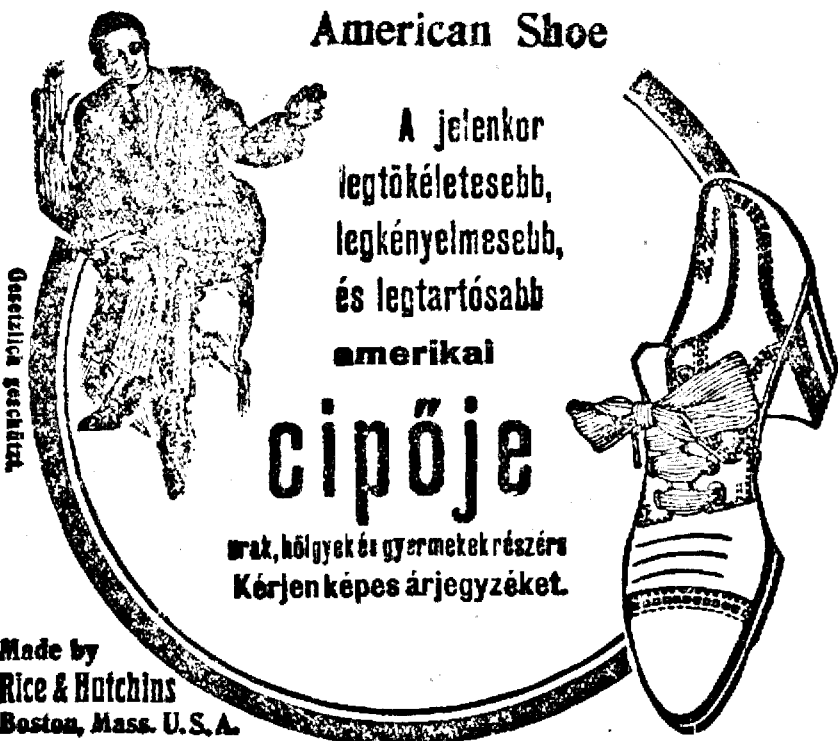
Férfi szövet maradékok

olcsó árban árusítatnak **Leichner és Fleischer** Kizárólagos posztógyári raktár
Arad, Szabadság-tér 17. sz.

fiuk részére egész öltönyre, felöltő, téli kabát és egyes nadrágokra, míg a készlet tart nagyon 5701

THE VERA

American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Értesítés!

Megérkeztek a legújabb
női modell-, plüs-, bársony-,
dublé- és posztó-kalapok
rendkívül meglepő olcsó árakban.

Férfi divat: nyulszőr-, kemény-
és puha-kalapokból nagy raktár.

Iskolai fiú-gyermekek kalapokból 3000
darabot olcsón elárusítottak 2 koronától kezdve 3 koronáig minden
divat színben. Ugyanígy minden
kalapjavítások és festések a leg-
újabb modell után elvállalok.

Tisztelettel 1653

Bittenbinder Konrád

első aradi villanyerőre berendezett
kalapgyártás nagyban és kicsinyben
Arad, Deák Ferenc-u. 42.
A Fehér Kereszt szállodával szemben.

Állandó alkalmi vétel!

Hallatlan olcsó árak!

Csipkeárúház ARAD, Asztalos Sándor-u. 4.

Ne üljön fel semmiféle hangzatos reklámnak, hanem saját
érdekében van, hogy jól és olcsón vásároljon.

Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

Csipkék 2 fillértől
Csipke szövetek 50 fillértől
Csipke gallérok minden fazonban
Ruhadiszek minden kivitelben
Széles szalagok minden színben,
60 fillér méterje
Selyem Mouszlin harisnya minden
színben K. 1.10
Rendes női harisnya 3 pár 1 kor.
Flour női la minőség 3 pár K. 2.40
Férfi sockni csikos 3 pár K. 1.20
Fátyolok 30 fillér méterje minden színben
Selyem női harisnyák K. 4.—
Cérna keztyűk 40 fillér
Selyem hosszú keztyű, K. 3.—
Bőr glase keztyűk hosszú K. 3.60
Battiszt női zsebkendők 20 fillér
Gyermekek harisnyák 30 fillértől

Battiszt mieder védők diszes 60 fill.
Lüster és Klot aljak, dupla fodorral
Kor. 3.—
Selyem Taft aljak, minden színben
Kor. 7.—
Selyem blousok K. 6.—
Batist blousok K. 2.40
Pongyolák Delain, szép kivitelben
K. 6.— és 6.50
Női ingek R. Schifon K. 1.60
Női nadrág R. Schifon K. 1.80
Zephier turista fiú ingek gallérral
K. 2.—
Zephier turista ing remek kivitelben
K. 2.60
Zephier ingek gallér nélkül K. 2.80
Fehér férfi ingek R. chifon K. 1.98
Háló férfi ingek R. chifon K. 2.60

Alsó nadrágok francia szabás
la. köpper-K. 2.80 és 2.40
Férfi gallér la. minőség 30 és
12 fillér
Férfi közelő la. minőség 40 fillér.
Férfi nyakkendők selyem 30 fillér.
Esz ernyők férfi és női K. 2.80
Azonkívül érkeztek nagymenyiség-
ben finom női fehérneműek, csipke
ágytakarók, Storok, Drapperiák,
Szőnyegek, Linoleum
Taftok és Messalin selymek, csipke és
csipkeszövetek órlási nagy vá-
lasztékban
Ugyanígy himzett Madeirák, Re-
form fűzők, Leányka lüster és Cloth
kötők, Leányka és fiú fehérneműek.

Kérem meggyőződni vételkényszer nélkül! :: Meglepő olcsó árak! :: Telefon szám 932.

Figyelem! Himzett Ma-
deira nagy választék.

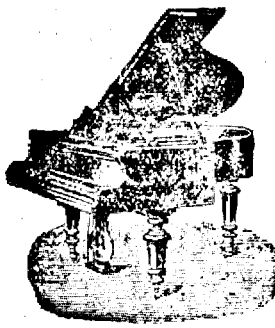
8895

Tisztelettel **Csipkeárúház.**

Csipke és csipkeszö-
vetek nagy választéka.

FAIX JACQUES

zongoraterme és készitési műhelye
5685
ARADON,
Batthyány-utca 35. sz.

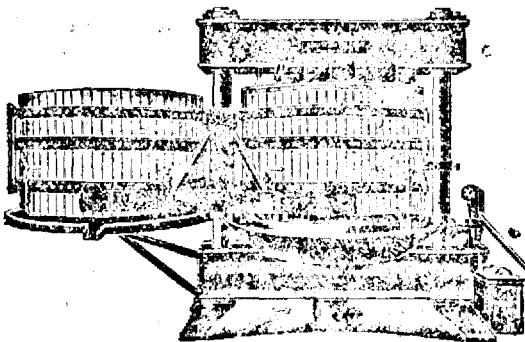

Állandó raktár Förster, Dörr, Rössler Rudolf, Stelzhammer, Hamburger, Lyra, stb. elsőrendű gyárosok kitűnő új modelljeiből, valamint saját gyártmányú zongorák és harmóniumok, nagy választékban. Javítások, hangolások szakszerű pontos kivitelben. A „Phonola” művészi zongora játszókészülék egyedüli képviselője. Zongorakölcsön jutányos árárt.

1901-ik temesvári kiállítás I. díj. Diszoklevél.

BORSAJTÓK.

Arjegyzék ingyen.

1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és diszoklevél.

Legjobb rendszerű könyökszerkezetű „Kossuth” „Hegyalja” és „Aozél-orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű viznyo-

mású hidraulikus kettős kosaru sajtók, nagyüzemi préseléshez.

Sajtóink főelőnye: A must sehol nem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfeszítés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogyózók.

Legújabb alumínium kuphengerű szőlőzúzógépek

SZILÁGYI ÉS DISKANT.

gépgyára Miskolcson. 4518

1906. Nagyvárad: I. díj. Diszoklevél.

Tűzifa!

Igen tömören és gyorsan, jutányos áron kapható

2 KORONA 100 kiló fűrészelt, aprított száraz tölgyfa Kemény hulladékfa fél-ölekre tömören rakva 10 KORONA.

DENGL LAJOS

fatelepen Kossuth-utca végén, Aufrecht-fakereskedése mellett. 5551

Telefon: 674.

Nincs többé lábizzadás

ha az Erényi-féle „FENYŐ CRÈME”-et használja, mely a legfokozottabb háziszser, mely a

láb, kéz, hónalj stb. izzadásoknál

gyors és biztos hatású. Az Erényi-féle „FENYŐ CRÈME” használatban kellemes, nem piszkít és nem ragad és a biztos hatáson kívül még az a nagy előnye van, hogy a cipő, illetve harisnya lehúzásánál nem bűzös hanem kellemes fenyőillatot áraszt. Az Erényi-féle „FENYŐ CRÈME”-től a testbőr finom és üde lesz, miről már az elő próbánál meggyőződést szerezhet. Az Erényi-féle „FENYŐ CRÈME” beszerzése olcsóságánál és tartós kiadásánál fogva a legszegényebb embernek sem kerül nagy áldozatba, mert egy doboz, mely egész nyáron elegendő **csak 1 koronába kerül.**

Kapható mindentől és a készítőnél:

4073

ERÉNYI TIVADAR,

ARAD, Aulich Lajos-utca 20.

Ügynökök és viszontelárúsítók keresteinek.

Mesés szép lesz az a hölgy

aki a **HAJÓS-féle Ibolya Crème** használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arcisztatlanságot egy csapásra.

Ara egy fogatynak 1 kor., Ibolya krémpor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszertárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

Láb- és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „**PEPPÓ**”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a válladékokat megszünteti és tökéletesen szagtalanítja.

Egy üveg ára utasítással 1 korona.

Egyéves önkéntes uraknak

figyelmébe ajánlom dusan felszerelt

EGYENRUHA RAKTÁRAMAT.

Készíték bármely fegyvernemhez tartozó teljes felsze-

relést a legjobb és legfinomabb kivitelben jutányos áron.

Karácsonyi Márton

katonai egyenruha és angol uriszabó. 5071

Uzlet: **Arad, Weitzer János-utca.** (Postával szemben.)

TELEFON 502.

TELEFON 502.

NŐKNEK

a legszegényebb kunyhóban, mint a legfényesebb palotában egyaránt vigyázniok kell az egészségükre, mert a feleség, az anya

nélkülözhetetlen

a család egyensúlyának fentartására. A nők testi tisztasága szoros összefüggésben van egészségükkel és feltétlenül fontos, hogy

mindennapi

toilettejük kiegészítő részét képezze a lysoform alkalmazása. A kényesebb testrészek mosásához és öblítéséhez szóval az intim

toilettehez

használjanak a nők langyos vizet, melyhez kevés lysoformot öntsenek. Így tisztító és fertőtlenítő szert :: használnak egyszerre. ::

LYSOFORM

megóv számtalan fertőző vagy ragályos betegségtől, megszünteti az izzadságot és a néha fellépő kellemetlen illatot. Tegyen a lysoformmal kísérletet. — Eredeti üveg 80 fillér minden gyógyszertárban vagy drogeriában. Esetleg oly helyen, hol ily üzletek nincsenek, a fűszer- vagy vegyeskereskedésekben is kaphatók. Kérje tőlünk az

„Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet, melyet **ingyen** és bérmentve küldünk. 6724

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára
Ujpesten.

Intézet Kereskedelmi ismeretek tanfolyamára. Vezető Friedrich Meister, tulajdonosa Európa határán túl ismert korábban Kereskedelmi Akademiának Leipzig. Prospektust az igazgatóság által ingyen. 6811

Szőlőoltvány.

Tábla ürités következtében **eladásra kerül**

2 és 3 éves 5631

gyökerez zöld oltvány

amely idősebb szőlők pótlására rendkívül előnyösen használható. Továbbá kb. 15.000 darab

sima, zöld oltvány

piros és fehér gyöngy fajokban, végül **első osztályu gyökerez és sima riparia portalis.** Megtekinteni lehet **Mihály-utca 108.** Értekezhetni **Dr. CSIKY ÖDÖN-nél, Ferdinánd-utca 7. sz.**

Butorkiárusítás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy előrehaladott korom miatt a butorkészítéssel felhagytam és hogy készletben levő gyönyörű butoraimat a **beszerzési áron alul is**

Végkiárusítom.

Kérve kérem a n. é. közönséget, hogy butorszükségletét nálam beszerezni szíveskedjen.

Varga József

ARAD, Kápolna-utca 6/b. szám.

5505

Van szerencsém a helybeli és vidéki hölgyközönség figyelmét

Fábián-utca 11. sz. a. levő

női divattermemre

felhívni. 5583

Ugyanott tanulóleányok felvétetnek.

Kiváló tisztelettel

T. TARNÓCZY BLANKA.

Értesitem a helybeli, ugy-szintén a vidéki uri közönséget, hogy raktáramat az őszi szezonra dusan felszereltem u. m. legfinomabb angol és belföldi szövet ujdonságokkal. Elvállalok mérték után mindenkitől öltöny, felöltő, luster, télikabátokat legújabb és legdivatosabb kiállításban. Kérek egy próbarendelést megkísérlni.

Karpelesz Zsigmond

uri szabó,

Arad, Weitzer János-u. 9.

(Leányiskola-épület.) 5647

Uri hölgyközönség

szíves figyelmét felhívom **női angol és francia divattermemre**, hol elvállalok legizlésebb kiállításban legújabb divatlapok szerint **kosztümöket, alkalmi ruhákat** jutányosárban. Szíves pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel

Karpelesz Irén

Aulich Lajos-utca 20. l. em.

Ugyanott fizető és tanuló leányok felvétetnek. 5647

FRANZENSBAD

a világ legelső lápfürdője.

A legkiválóbb gyógyfürdő Ausztria-Magyarországon.

Só-forrás

Orvosiilag ajánlva a légzési és emésztési szervek idült katarusainál. Influenza emésztési nehézségek idült hólyag-katarusai és idült női betegségeknek. Természetes franzensbadi Sprudelsó egy könnyen oldható, savlenyészítő, vizelethajtó, nagyobb adagolásnál enyhén ható hashajtó.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és ásványvízkereskedésben.

Főképviselő:

195

ALTE K. K. FELDAPOTHEKE WIEN, I. STEPHANSPLATZ 9.

LEGGAZDASÁGOSABB

beszerzés a legújabb látható irásu

Remington írógép

mert a modern írógéptechnika összes vívmányait egyesíti magába és világszerte elismert

legtartósabb gyártmány

Díjtalan és vételkötelezettség nélküli bemutatás az ország bármely részében. 422

Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough” amerikai számleíró összeadógépek, „Millionair” svájci „Saxonia” glashüttei számológépek, „Kartothek” amerikai nyilvántartási rendszer és valódi amerikai iroda-, uriszoba és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállítók

Budapest, VI. Andrassy-ut 12. szám.

A kirakatokban ki-
függesszített OLLA
táblákkal az Olla
terakotai jelzik.
Kedvelt minősé-
gek: 1208. sz. tu-
catja 6 korona, 1204.
sz. superfinom tu-
catja 8 korona.
Az „OLLA” több
mint 2000 orvos ál-
al legmegbízha-
tóbbrak van
ajánlva. 1887
Kapható Aradon:
Vojtek és Weisz,
Török A. és Társa,
Vojtek Kálmán,
Rung Lajos és He-
gedüs Gy. úrknál.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
melletti kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 5741

Figyelem talált pénz a beiratás előtt!

Iskolai beiratás alkalmával felhívom a b. vevőközönség figyelmét,
hogy mielőtt iskolás gyermekek szükségleteit beszerzi, győződjék meg
a **Színházi Versenybázár** mesés olcsóságairól. Ezen olcsó-
ságokról bárki az itt közölt árjegyzék rövid kivonatából és a kiraka-
tok megtekintése alkalmával meggyőződhetik.

Korona árak:

Finom fiu ing, kemény és puha mellel	—	—	—	K 1.80	feljebb
„ turista ing gallérral ellátva	—	—	—	1.80	„
„ Köpper alsónadrág	—	—	—	—82	„
„ gallérok minden fazonban	—	—	—	—24	„
„ duplagallérok minden fazonban	—	—	—	—36	„
„ színez és fehér kézelők	—	—	—	—32	„
„ sely. nyakkendő minden fazonban	—	—	—	—40	„
„ nadrágtartók	—	—	—	—30	„
„ patent kötött harisnyák	—	—	—	—30	„
„ esernyők	—	—	—	1.80	„
„ zsebkendők	—	—	—	—12	„
„ posztó sapkák	—	—	—	—60	„
„ iskolatáska	—	—	—	—50	„
„ könyvszíjak	—	—	—	—32	„
„ tolltartók	—	—	—	—16	„
„ bőrcipők	—	—	—	1.80	„
„ téli tricco ing és nadrág	—	—	—	1.—	„
„ posztó öltönyök	—	—	—	8.—	„
„ leány ingek	—	—	—	—80	„
„ nadrágok	—	—	—	—70	„
„ barchett ruhácskák	—	—	—	1.—	„
„ tricco és posztó ruhácskák	—	—	—	1.80	„
„ kötők, moshatók	—	—	—	—70	„
„ kötők, lüster és cloth divatos facon	—	—	—	1.80	„
„ posztó-sapka	—	—	—	—90	„
„ iskolai bőrtáska, összeha tható	—	—	—	—90	„
„ bőrkalapok	—	—	—	1.50	„
„ férfi ingek puha mellel	—	—	—	1.90	„
„ alsó nadrág	—	—	—	—84	„
„ nap és esernyők	—	—	—	1.80	„
„ szarvasbőr keztyűk	—	—	—	1.80	„
„ téli cipők	—	—	—	1.—	„
„ női csikos szintartó harisnyák	—	—	—	—50	„
„ bőrkéztyű, alkalmi vétel	—	—	—	1.40	„
Finom gyermekkoszik	—	—	—	9.—	„
Külön osztály szabott árakkal és játé- és diszmű- árakban	—	—	—	K. —50, —90, 1.80	„
Gramofonok	—	—	—	18.—	„
Óriási választék lemezekben legújabb felv.	—	—	—	1.80	„
Próbababák	—	—	—	6.—	„

Mindenféle eltörött babák javítás céljából elfogadtatnak.

Ujdonság!! Háziasszonyaink megszabadulnak a tehetől!

A Mey & Edlich-féle világhírű gyárban Leipzig Plagwitz készített szövet fehérnemű-
joggal a technika diadalának nevezhető. Ha még sohasem próbálta a Mey & Edlich-
féle fehér és színes szövet fehérneműt, akkor tanácsoljuk, tegyen kísérletet vele és
ezen cikkel állandóan meg fog barátkozni.

A Mey & Edlich-féle szövetfehérnemű előnye: Nincs többé mo-
sás! — Nincs vasalás! — Nincs bosszuság a mosónőekkel! 5683

Á r a k:

Gallérok minden fazonban	—	—	—	K —10-től kezdve
Kézelők minden fazonban	—	—	—	K —16-tól kezdve
Inglők minden fazonban	—	—	—	K —10-től kezdve

Mindezek kaphatók csakis

REICH EL. Színházi
Versenybázárban.

Mindazok, akik elhanyagolt köhögésben, gőgsíp- gyulladásban, hurutban avagy csuzban szenvednek olvassák el a következőket:

6851

Tiszta lelkiismerettel tanuskodhatom a mellett hogy a „Goudron de Guyot”-féle

likör a leghathatósabb gyógyszer azon bajok ellen, melyekben ajánlva lett.

Több évig szenvedtem kronikus köhögésben, mely ősztől kezdve egész télen át

kínzott, oly módon, hogy az egész nyári időszakban sem voltam képes elvesztett

erőmet visszanyerni

A „Goudron de Guyot” magában foglalja az összes készítményeket u. m.: szil-

rup-, pasztillákat stb.

Bergheim Ferenc.

Egyetlen egy üveg használata után köhögésem, mely hányást okozott gyakran
és egész éjjelét késztetett üve átvirasztani — teljesen elmúlt, s ez az ok, amiért
én most legmélyebb köszönetemet fejezem ki. Az egész gyógyomd csak tíz naptól vett

igénybe, ezen idő alatt visszanyervén évek óta óhajtott egészségemet.

Mindazok, kik ugyanazon bántalmakban szenvednek ne mulasszák el, ezt hasz-

nálatba venni s meg vagyok győződve, hogy rövid idő múlva velem fognak örvedeni,

mert visszanyerik az élet két főtényezőjét t. i. az álmot és az étvágyat.

Fenti vallomásomat kész vagyok esküvel is megerősíteni és fogadja most, még-

egyszer hálás elismerésem a likör feltalálójára.

Aláírott: Bergheim Ferenc, Kossuthban (Németország) 1896. február 3-án.

A „Goudron-Guyot” rendes használata abban érvényesül, hogy rövid időn belül

meggyógyítja a legmakacsabb hurutot és a már meggyökerezett gőgsípgyulladást is.

Etfordult azonban az az eset is, hogy kifejlődött tüdőbajnak is elejét vette, amennyi-

ben megakadályozza a tüdőgümő felbomlását a bacillusok szaporodását megátalja.

Bnnél egyszerűbb és erősebb szer nem is lehet előállítani.

Ha alkalom adtán az eredeti „Goudron-Guyot” helyett más gyártmány lenne

Önöknek ajánlva, ne bizzanak benne, mert az ily gyártmány csak haszonhajtás miatt

kerül forgalomba. Elhanyagolt tüdőbaj, hurut, csúzláz és fuladás ellen mulhatatlanul

szükséges a valódi Goudron-Guyot. Norvéziában növe tengeri fenyőfa különlegességéből

készül és a feloldható kátrány feltalálójára saját gyártmánya. Ez a tény legyen elég-

séges annak elismerésére, mennyivel hatásosabb az eddig produkált szerekhez képest.

Tévedés elkerülése végett figyeljünk a védjegyre. A valódi „Goudron Guyot”-ra nagy

piros betűkkel violet, zöld és piros alapon, keresztezve, van a Guyon név kitéve és

ép így a cím: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

A gyógyomd nem kerül 10 fillérnél többre naponként és használ.

U. J. Azon személyek, kik a kátrá yt megszokni nem bírják a „Goudron-Guyot”-ot

„Capsules-Guyot”-tal helyettesíthetik. 2—3 pasztillával étkezés után, az előbbi gyógy-

omddal hasonnemű eredményt érni el. Étkezés előtt, avagy közben ezen kapszulák

könnyen emésztdőnek, a gyomorra a legjobb hatást gyakorolva, az egész szervezetet

általános jólété mezdítják elő.

A valódi „Guyot” kapszulák fehérek, melyek mindegyikén a Guyot név van

fekete betűkkel rányomtatva

Raktár: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris és az állam összes gyógyszerháza

Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Vojtek Kálmán, Rozsnyay Mátyás gyógy-

szerészknél és minden jó gyógyszerháztban. Nagyban Arad és vidékének: Vojtek és Weisznál.

Faeladási hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. közalapítványi uradalom-
tól, a szemlaki földesgazdák alkalmi társasága által megvá-á-
rolt szemlaki „Pobára” nevű erdőresz 119 kat. ho'o 1450□-öl
területén tövön álló tölgy, kőris, szil és egyéb alárendettebb
fanemekből álló faállomány Szemlakon a helyszínen, folyó évi
szeptember hó 10-én délelőtt 9 órakor nyilvános szóbeli árverés
mellett fog eladatni.

A vételár két egyenlő részletben fizetendő és pedig az
első részlet az árverés napjától számított 30 nap alatt, a má-
sodik részlet pedig 1913. évi február 25-én.

Az eladó fanemek minősége tekintetében megjegyez-
tetik, hogy az egyes parcellákon a becslobizottság meg-
állapítása szerint hozzávetőleg és átlagosan hatvan százaléka
keményfa (tölgy, kőris, szil) negyven százaléka ellenben puha
(nyár, fűz.)

A részletes eladási és kitermelési feltételek Szemlak köz-
ség előljárásiágánál betekintheők.

Magyarpécska, 1912. augusztus 28.

Hunyár,
a végrehajtó bizottság elnöke.

5576

Glesinger József és Fia áruháza

értesíti az igen tisztelt helybeli és vidéki vevőit, hogy helyiségük átalakításának
ideje alatt a kiszolgálás fennakadás nélkül bonyolítottatik le.

5612

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

Őszi ujdonságaink

már mind megérkeztek és azokat a mai naptól fogva

rendkívül olcsó árak

mellett a n. é. közönség rendelkezésére bocsátjuk.

Különös figyelembe ajánljuk a következőket:

Angol ruhakelmék
Ruha és diszszelymek
Bársonyok minden színben

Mosó árak

Harisnyák és trikók

Csipke és szövetszőnyögek

Asztal és ágyterítők

Vászon, kanavász és damasztárak

Szőnyegek

Vidéki megrendeléseket pontosan, utánvét mellett eszközölünk, meg nem felelőkért a pénzt visszatérítjük.

Kérjük kirakataink szíves meglátogatását. 2811

Kiváló tisztelettel

Popper Testvérek

Arad, Forray-utca.

Őrizze meg

ruhaneműit,
szőnyegeit,
bundáit a

molykárók

ellen.

Legbiztosabb s évek óta
kipróbált s kedvelt szer a

Vojtek és Weisz-féle

molykeverék,
molszesz,
terpentin,
naphtalin,
camp-
hor.

Legfájdalmasabb tyúkszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle „ANAGALLIN” használata által. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az „ANAGALLIN” szóra.

Ara használati utasítással együtt 70 fill.

Poloskák

kiirtása a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELLOGEN”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszívesebben állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 241

Legjobb, legmegbízhatóbb

amerikai gummi óvszer
ma már csak egyedül a „NITER”
6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli kizárólagos
szakszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megközelítő szomsz. —

Hajós Arpad

128—1912.

Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fizethetősége igényt tartó szőlősgazdák ezennel felhívtnak miszerint borszükségletük évi átlagát az 1892. évi XV. t. cz. 8. §-ára való hivatkozással f. évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási adóhivatalban bejelenteni el ne mulasszák.

Arad, 1912. augusztus.

Löcs,
tanácsnok.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**

legutányosabb árakban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játék-
áru üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

Üzletáthelyezés!

Igen tisztelt megrendelőimet
és a nagyközönséget értesí-
tem, hogy 5411

női és férfi szabóüzletemet

Tököly-tér 4/b Román
templomépületbe helyes-
tem át. Egyidejűleg szíves tu-
domására hozom, hogy a leg-
divatosabb és a legújabb
cs. férfi és női minták ujd-
donaim nagy választékban
megérkeztek. Elvállalok megren-
delés szerint minden kivétel
férfi öltönyöket ugyancsak női
kostüm ruhákat legújabb
módosításban legutányosabb
árakban.

További szíves pártfogást kér,
teljes tisztelettel

JAKABOS MIKLÓS.

Angol női szabászatot
minden időben elvállalok.

BÁNFY LAJOS

építészeti irodája

ARADON

Illés-utca 72/b sz. alatt

Tervez, épít, javít és
elvállal kisebb-nagyobb
építkezést felelősség-
teljes kivitelben, legol-
csóbb árakért. —

Költségvetéssel és váz-
lattervezéssel kézséggel
díjmentesen szolgálók.

4698

Automobilok,

szivógáz, nyersolaj (Diesel) motorok, benzinmotorok és benzinlocomobilok, megánjáró motoros cséplőkészletek, téglagyári és szerszámgepet, bor- és gyümölcs sajtók, láncokutak, szivattyúk és tűzfecskendők stb. Eredeti Wertheim pénzszekrények, legújabb rendszerű jég-szekrények, mosó, varró, (Singer) és írógépek, írás sokszorosítók, Schaperograph, réz és vasbutorok, amerikai irodaberendezések és redőnyök, újdonsági cikkek stb. Ujak, a legjobb minőségben, eredeti gyári áron szerezhetők be. Használtakat vesz és elad 4941

Martinovtis M.

ARAD, Kossuth-utca 39. sz.

Ezelőtt Fábian-utca 11. sz.

Bel- és külföldi gyárak képviselője.

Sokféle sósorszeszt

próbált már használni ön is és ha talán még se ért el hatást, úgy tegyen kísérletet a

„TURUL-SÓSBORSZESZSEL”,

mely minden néven nevezendő külső bántalmakat hátfájást, bágyadtságot, gyöngeséget, reumát, ischiást, fül-, fog- és fejfájást stb. Egyszeri bedörzsölés után megszüntet, az idegeket megerősíti, belsőleg a gyomorfájdalmakat, bélbántalmakat, hasmenést, nehéz légzést, szívbántalmakat, mellfájást megszünteti, ezáltal a közérzetet kellemessé teszi. Ár: kis üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor. 20 fill. Kapható az egyedüli készítőnél:

WAJDITS GYÖRGY

„Turul” gyógyszerárán, Kápolna- és Lipót-utca sarkán. Azonkívül minden gyógyszerárán, drogeriában és nagyobb fűszerüzletben. 8581

791

ARADI ZENECONSERVATORIUM

(Szabadság-tér 21. sz.)

Beiratások folyó évi szeptember hó 1-én kezdődtek.

Fő tanszakok: Zongora, hegedű, magánének, gordonka és mélyhegedű.

Mellék tanszakok: Zeneelmélet (kötelező) összhangzattan, karének, kamarazene s kívánatra zenetörténet.

Eddig az Orsz. magy. kir. zeneakadémia előkészítő, kiképző s az énektanárnői képesítő vizsgát összesen 26 növendék sikerrel tette le.

A tanítás szigorúan az Orsz. magy. kir. Zeneakadémia tanmódszere szerint történik.

Előkészítő tanfolyam az Orsz. magy. kir. Zeneakadémia vizsgáira.

MÜTTERMÜLLER JÓZSEF igazgató.

5258

Értesítés!

Igen tisztelt megrendelőimet és az uri nagy közönséget értesítem, hogy ==

ősz és téli angol szövettudóságaim

:: nagy választékban megérkeztek. ::

Szives megrendeléseket kérek, kitűnő tisztelettel 5596

HIRSCH ANTAL
uriszabó

Arad, Andrassy-tér 18. szám.

Értesitem a helybeli ugyszintén a vidéki n. édemű közön-
séget, hogy raktáramat az őszi szezonra dusan felszereltem
u. m.: Női kézi táskák, utazó bőröndök, pénz, szivar és vizit
tárcákban, valamint valódi francia, angol illatszerek, ruha, haj
és fogkefék, ugyszintén fészű árukban igen nagy választék.
Igen tisztelt vevőim jutányosan lesznek kiszolgálva. Kérem er-
ről meggyőződni. 3463

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmaga-
sabb árban megvételnek vagy
más tárgyra átcseréltetnek.
Telefon 438. Telefon 438.

MUNK R. és TÁRSA

Csomagoló hordó, Parkett és Faárugyára
KARÁNSEBES.

Ajánlja készítményeit:

Fagyaport és kitűnően bevált Ládika	
szőlő és gyümölcs csomago- lására.	4601
Álványok, szőlő és gyümölcskezeléshez és eltartásához	
Gőzölt Bükkfaparketta legjobb ki- vitelben, kartelen kívül.	
Különlegesség	
Cserépszárítókereknek hornyolt és hód- farku cserép szárításához.	

Igen tisztelt megrendelőimet
és a nagyközönséget értesí-
tem, hogy **József főher-
ceg-ut 2. szám alá át-
helyezett**

férfi szabó üzletembe

a legdivatosabb bel- és kül-
földi szövetujdonságaim nagy
választékban megérkeztek.

Szíves pártfogást kérek, kitűnő
tisztelettel 5681

Kiss András.

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok.
Rajt' van 6734

kaucsuk-sarok.

21282—1912.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter
ur a 83237/20a—1912. sz. körren-
deléssel akként intézkedett, hogy
a cs és kir. közös hadsereg nem
ényleges állományu legénységé-
nek ellenőrzési szemléi a cs. és kir.
hadügyminiszterrel egyetértőleg ho-
zott határozat folytán, nem külön-
ben a m. kir. honvédség nem
tényleges állományu legénységének
ellenőrzési szemléi is folyó évben
nem tartatnak meg.

A tartalékos tiszteknek és
tiszti tisztviselői valamint hadapród-
jelöltek és hasonló állásuaknak
bemutatása azonban az eddigi mó-
don a folyó évben is megtartandó.
Arad 1912. évi szept. hó 6-án.

A városi tanács.

Barthl János

épület- és műlakatos
Arad, Rákóczi u. 9.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat, ugymint:

épület-vasalásokat, vaskerítése-
ket, sirrácsokat, takaréktűz-
helyeket, mindennemű javítást

pontos kivitelben és jutányos ára-
kon. — Költségvetéseket ugy hely-
ben, mint vidéken díjmentesen.

— Jó házból való fű tanuló felvétetik. —
A nagyérdemű közönség be-
cses pártfogását kéri, kiváló tiszte-
lettel

Barthl János.

Épület és műlakatos műhely.

Tisztelettel értesitem Arad
és vidéke nagyérdemű kö-
zönségét, hogy Aradon, Szt.
Pál-utca 1. szám alatt volt
Lengyel-féle 4765

épület és műlakatos műhelyt

megvettem. Elvállalok min-
den e szakmába vágó mun-
kákat, u. m.: épület- és
portálc-vasalásokat, műmun-
kákat, sirrácsokat, új
kutak felállítását, vala-
mint kutak javítását. Szíves
pártfogást kérve, tisztelettel

Csillag Géza

épület- és műlakatos.

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén
háztartási, vendéglői és nagy hűtőtör-
gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Különlegesség szén-sav és légnymásu
sörkímélő szekrényekben. 3411

Vendéglő és szálloda átvétel.

Igen tisztelt volt vendé-
geimet és a n. é. közönséget
értesítem, hogy a Boczkó-
utca 8. szám alatt levő

Vashid szálloda és vendéglőt

megvettem. Állandóan kap-
hatók tiszta és olcsó szobák,
magyaros étkek és tisztán
kezelt hegyaljai borok to-
vábbá naponta frissen csa-
polt kőbányai sör.

Főtörökvésem tesz, hogy
szolid és előzékeny kiszolgá-
lással nagyrabecsült vendégei-
met legjobban kielégíthessem.
Szíves további pártfogást
kérek 5213

Weisz Jakab

Virág Kálmán

építész- és építőmester,

elvállalja magán- és bér-
házak, valamint nyaralék
stilszerű tervezését, mű-
vezetését felépítését és
leszámolását, ugyszintén
gazdasági épületek silos
beton és vas-beton mun-
kák szakszerű elkészíté-
sét. — Iroda és ács-telep

Arad, Erzsébet királyné-körut 59.
Telefon szám 65.

Semmi sem pótolhatja!

Bendalin

legjobb folyékony
kályhaaszt-festé-
ket.

Nem pattan le vő-
rösre izzott kály-
háról sem, hanem
kihűlésük után is-
mét szép ezüst-
fényű marad.

Nem robban!

Használatban
rendkívül kiadós.
Mindent kapható.
Egyedül gyártók:

Georg Benda
Lutz-Werke
bronz festékgvár
Wien, Traismauer, Woe.
Prag.

Szalkai Arminné

himző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weitzer János-u. 3.

Női, férfi- és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 5288

**Színes és fehér himző-
sek, ugyszintén fehér-
nemű varrások olcsó
árban készülnek.**

Himző és fehérnemű-
varró leányok fizetés-
sel felvétetnek.

Új női divatsalon.

Uri hölgyközönséget tisztelettel értesítem,
hogy **Aradon Deák Ferenc-utca 8.
szám alatt egy**

angol és francia női divattermet

nyitottam. E téren hosszú külföldi szak-
ismeretemet biztosítékot nyújt, hogy a
nagyrabecsült megrendelőim legkényesebb
igényeit is mindenkor legjobban kielégítem.

Kostümöket saját Párisból hozott ere-
deti modelljeim után készítek. Divat-
lap utáni minták megrendelhetők.

Szíves pártfogást kérek: 5418

Lamensdorf Zs.

On parle Français Si parla Italiano.

Igen tisztelt megrendelőmet és a n. é. közönséget értesitem, hogy az őszi sasionra legdivatosabb angol szövetségűjdonaságaim
szép választékban megérkezlek.

Készíték megrendelésre úgy uriruhákat, mint egyenruhákat legizlésesebb kivitelben.

Kitünő tisztelettel: **Gianotti Nándor**

5069

uri és egyenruha szabó.

20485-912.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 61704-VI.-v-1912. sz. rendeletére közhírré tesszük, hogy a benzin motorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin piaci és mérsékelt eladási ára folyó évi augusztus hó 15-től kezdődőleg három hónapra, illetőleg további intézkedésig mértékszámként 23 (huszonhárom) korona.

Arad, 1912. augusztus hó 31-én.
A városi tanács.

Uj nőikalap divatterem.

A hölgyközönséget értesitem, hogy **Arad, Szt. Pál-utca 3. sz. alatt** egy modernül berendezett

nőikalap divattermet nyitottam.

Allandóan dus választéku rak-tárt tartok legujabb őszi és téli eredeti bécsi kalapmodell ujdonságokból legjutányosabb árakban.

Szíves pártfogást kérek, kitünő tisztelettel

Spiegel J.

Uj cipész üzlet!

Igen tisztelt ismerőseimet és a nagy közönséget értesitem, hogy

Arad, Széchenyi-utca 10 sz

(Uj Szántay bérpalotában) önállósítottam magam és egy

cipész-üzletet nyitottam

hol elvállalok legdivatosabb szabásban megrendelésre minden kivitelű **férfi, női cipők elkészítését legjutányosabb árakban.**

Üzletelvem: Jó és szolid munka. Támazkodva e téren éveken át, mint üzletvezető tett működésemmre biztosítom nagyrabecsült rendelémet a legfigyelmesebb kiszolgálásról. Szíves pártfogást kérek, kitünő tisztelettel

Mánya Demeter uri és női cipész. 5705

Villanyvilágítást

csengő és motorberendezéseket, csillárokkal együtt olcsón szerel és szállít

1881

Kalmár

Salaos-utca.

ZENEABITURIENSNŐ

elismerett kiváló tanerő

a zongora és zeneelméletből oktatásban részesít, a bécsi zeneakadémia tanterve alapján. Tanítja a zongorán játszás valódi módjait, tanképzői (pädagogia) legujabb zenemodorban akként, hogy a biztos játékkészültség léresek.

Tehetséges tanítványok tandíjkezdményben részesülnek.

Beiratások naponta délelőtt Arad, Batthyányi-utca 17. szám.

Tandíj havi 12 leckeóráért:

- a) csoportos tanítás (óránként 3-5 növendék) személyenként K. 8.-
- b) magántanítás, egész óras lecke ... K. 20.-
- c) és házhöz eljárva ... K. 25.-

Legalább 10 vidéki növendék bejelentése esetén egy községben, a tanítás a közeli vidéken is elvállaltatik. Ez iránti levélbeni megkeresések

„ZENEABITURIENSNŐ” címen **Arad, Demeter-u. III/a** alá irányítandók. 6591

Figyelem!

Igen tisztelt megrendelőmet értesitem, hogy

Arad, Hunyadi-u. 3. sz.

alatt levő

uri szabó üzletben

elvállalok legfinomabb eredeti angol őszi szöveteiből megrendelésre mindennemű uri öltönyöket, papi és egyenruhákat egyve. Ökényes és tiszt urak részére, legelegánsabb kivitelben, modern szabásban. Mint az Inokai Tóth Lajos és Frankl Leó volt vezető szabásza, külföldi tapasztalataimmal teljes garanciát nyújtok, hogy igen tisztelt vevőim igényeit minden tekintetben legjobban kielégitem. Szíves pártfogást kérek

WINDT JÁNOS,

uri szabó.

5659

Uj női kalap divatterem.

Igen tisztelt ismerőseimet és a hölgyközönséget értesitem, hogy **Arad, Deák Ferenc-utca 4. szám alatt szeptember hó első napjain** egy modernül berendezett

5501

női kalap divatüzletet

nyitok, hol allandóan nagyválasztéku rak-tárt tartok minden kivitelű eredeti bécsi, párisi őszi és téli ujdonságokból feltünő olcsó árakban. E téren több éven át szerzett szakismeretem biztosíték, hogy nagyrabecsült vevőim igényeit mindenkor legjobban kielégitem. **Üzletelvem: szolid és figyelmes kiszolgálás.** Átalakításokat legizlésesebben modell után készítek. Gyászkalapok azonnal elkészíttetnek. Szíves pártfogást kérek teljes tisztelettel

Kenderessy Lászlóné.

UJ. MARGIT HAJFESTŐ.

Römekül fest világos valamint sötétbarnára, feketére, bármely haját, szakált, bajuszt, azonnal tartósan, lemoshatlanul minden nehézség nélkül, előkészület nem szükséges.

Az eljárás a legegyszerűbb, az eredmény a legnagyobb, nem kopik, nem piszkít, az eredetétől meg nem különböztethető csak egy üvegből áll, laikus is végezheti a hajfestést.

Ártalmatlan

nem tartalmaz ólmot

nem tartalmaz ezüstöt

nem tartalmaz rozet.

Ára 1 korona.

organicus vegyület

1505

Készíti:

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerháza ARADON

1 korona 50 fillér beküldése esetén bérmentve küldi.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Benzoetej-cremet 1 korona

és Benzoetej-szappant 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépítőszert.

4671

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszerháza kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

Ha fáj a feje

használjon **Kárpáti-féle pasztillát**, mely 5-10 perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migréntől.

1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitünő gyomortisztító és kellemes ízű a **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

NEM HANGZATOS REKLÁM

a cél, mert mindenki meggyőződhetik arról, hogy

5544

MAUTNER R.

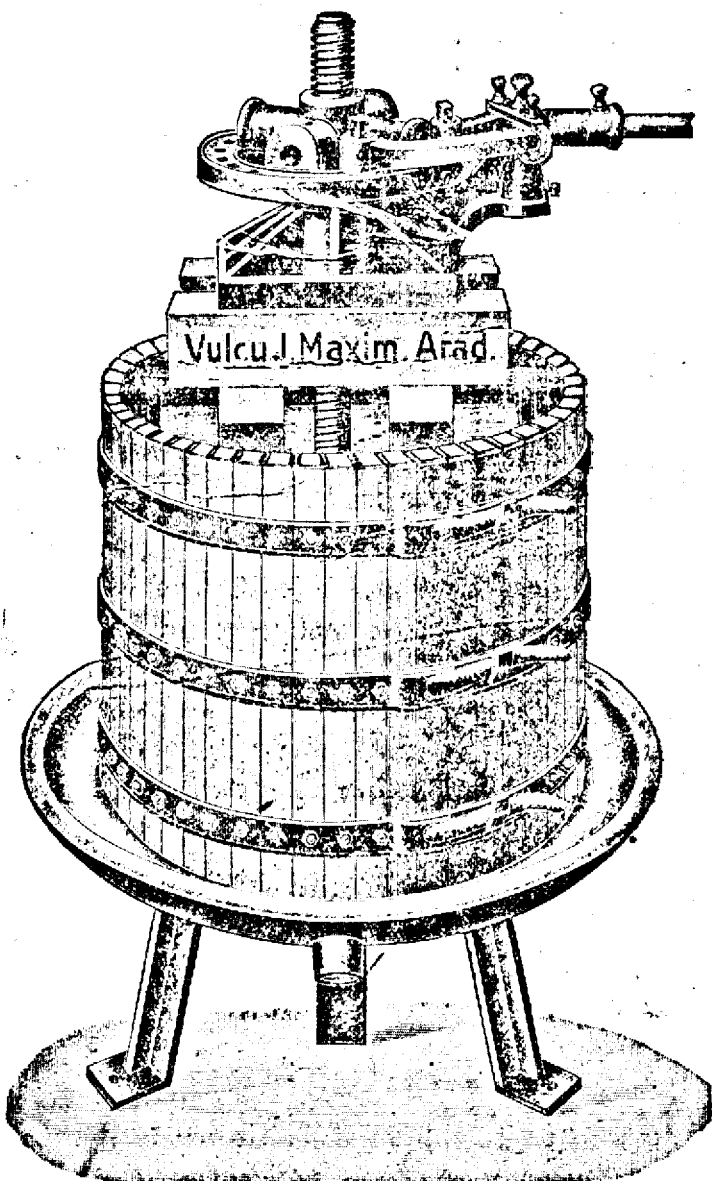
olcsó áruházában

ARAD, Hunyadi-utca 1. sz.

az őszi idény beálltával szenzációs olcsó árak mellett kaphatók a legfinomabb angol női kosztüm kelmék, férfi szövetek, valódi rumburgi vásznak, damaszt asztalneműek, barchetok, szőnyegek és összes a szakba-vágó cikkek. — Üzleti órák: Reggel 7—12-ig délután $\frac{1}{2}$, 2-től $\frac{3}{8}$ ig.

VULCU I. MAXIM

gépgyára ARADON.

Ajánlja
elsőrendűbor-
sajtoitlegjutányosabb
árban.

3887

Kérjen
árjegyzéket.

Vizellátási telepet

épít városoknak, faluknak, birto-
koknak, villáknak, gyáraknak, ker-
teknek, stb. mint különlegességet

Első morva Vizvezeték és Szivattyutelep

ANT. KUNZ

Mährisch Weiss-kirchen.

Előnyös információk rendelkezésre állanak.

Építési iroda
áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű
építető közönség szíves tudomá-
sára hozni, hogy építési irodá-
mat és lakásomat Ilona-utca
34. szám alól

Teleky-utca 22. sz. alá

helyeztem át. Elvállalok és pon-
tosan eszközök tervezéseket
költségvetéseket és minden a
szakmába vágó munkálatokat.
Ugyanott régi épületekből kibon-
tott ajtók, ablakok és egyéb épi-
tési anyagok kaphatók. 4501

Tisztelettel:

MIZERA JOZSEF,
képesített kőműves mester.

Fontos a dohányzóknak!

Dr. Brans-féle nikotin fogó,
egészségővó vattával készül

a „Sanitas”
francia szivarkahüvely.

Egyedüli elárusító

őzv. Hammerschlag Lipótné
dohánytőzsdéje 5378

ARAD, Andrassy-tér 15. szám.

Legolcsóbb beszerzési forrás
arany és ékszer árukban.

Losonczy Lajos

órás- és ékszerész üzlete

Arad, Vörösmarty-utca 1.

Ajánlja dusan felszerelt óra és
ékszerraktárát, ugyisint minden-
nemű látszerészeti cikkeit, bor,
szesz és hőmérőt legkitűnőbb
gyártmányukat.

Tört aranyat és ezüstöt leg-
magasab árban veszek. 5843

Kiváló tisztelettel

Losonczy Lajos,

Aradi Hitel- és Takarékpénztár
Zálogosztály becsüse.

Kávéház-megnyitás!

Van szerencsém tisztelettel ér-
tesíteni a n. é. közönséget, is-
merőseim és barátaim, hogy
a volt NEWYORK-kávéházat
(Deák Ferenc és Fábián-utca
sarkán) átvettem és azt telje-
sen újonnan átalakítva, a n. é.
közönség teljes kényelmére
berendezve

„TURUL“-kávéház

címmel saját nevem alatt meg-
nyitottam. Főtörökvésem most
is, mint a múltban oda fog
irányulni, hogy t. vendégeim
teljes meglegedését kiérde-
mejem. Hideg ételek, valamint
tisztán kezelt kávéházi italok
mindenkor a legpontosabban
lesznek kiszolgálva. Reggelig
nyitva! Naponta cigányzene!
Szíves támogatást kér, kitűnő
tisztelettel 5413

Havancsák József, kávész.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen láblágyulásban szenvednek,
legjobban ajánlható szer. Teljesen meggyógyít!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására.
— Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsepp.

Kitűnő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomországyozó szer.
Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —
Egy doboz 6 (darabban) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Ezen rovatban minden szó egy-
sori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elír — avagy levélbélyegyekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közlőben aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VETETNEK FEL.

LEVELEZÉS.

„Havas! gyopár“

Magam is várom a pillanatot, hogy átölhessetek; még nem tehetem, türelem! Fogadalmat tartom. Csókol Apu. 5781

„Barna leány“

Levelemhez hasonló szellemben sok maró gunnyal megírt, mindemellett igen kedves levelére vasárnap kimerítően és érdemlegesen a kívánt jellegre válaszolok. Kézcsók a „Szőke fiú“-tól.

Calmos

asszonyka uri embertől sürgősen 40 kor. kölcsönt kér. Találkozás levelek „Budapest“ jellegre, főpostára kéretnek. 5744

Vasutas

Ismeretség teljes hiányában e szokatlan úton keresi egy izr. vasúti hivatalnok vagy forgalmi altiszt ismeretségét komoly célból, egy 1600 kor. fix fizetésű, 2500 kor. hozománygyal rendelkező, egyszerű, házias szerény hivatalnok leány; azon reményben teszi ezen kísérletét, hogy el fog ő érte is jönni nem a mesebeli herceg... hanem egy Vasutas. Leveleket a kiadóba „Nem bánja meg 10.“ 5750

Gumi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

OKTATÁS.

Hegedű oktatást ad

október 1-től színházi zenész. Cim a kiadóhivatalban. 5785

Szép fogakat

ajánl. kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weiss Dentolin fegyvermje. 1-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Okleveles kisasszony

szelvénynek ajánlkozik, nagy kézmunkaismerettel bír. Elmegy vidékre is. Cim a kiadóban. 5682

Házitanítónak

ajánlkozom alsóbb gimnazista tanulók mellé vidékre, vagy Pestre. Szakvizsgázott román. kath. vallású tanárjelölt vagyok, zenéhez is értek. Cim a kiadóban. 5670

Írás

(diktandó is) vagy rajzmunkát elvállal délutni mellékfoglalkozásként e szakmában dolgozó érettségizett fiatalember. Cim a kiadóban. 5754

Jó írással

biró intelligens férfi, óvadékképes, megbízható, irodai vagy pénzbeszedői állást keres. Válaszok főpostára postrestáns „Óvadék“ jelige alatt, választ e lapba kérem jelezni. 5741

Ügyes varrónő

házakhoz ajánlkozik napi 1-60 fillérért. Cim a kiadóba. 5683

Fiatal nő

magányos urnál vagy urnónél takarításért lakást keres. Cim a kiadóba. 5764

Egy 50 éves

egyen, aki 20 évig közszeg-jegyzői irodában működött, helyben lehetőleg bizalmi állást keres, kívánatra 30.000 kor. óvadékot nyújt, esetleg 10—15 ezer koronával egy szolid vállalatba venne részt, ha befektetendő tőkéje kellően biztosítható. „Vállalkozó“ cím alatti szíves ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 5720

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond. utkar. igazgató.
Szabó Lipót, irodavezető.
Hivatalos helyiség: Tatabányi Károly-ut. 1. sz. melletti ház.
Telefon 868. sz.
Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Keresetünk:

ARADRA:
Női divatkereskedés részére segédet.
VIDÉKRE:

Nagyobb vállalat részére irodistát.
4 fűszer, rőtös és rövid,
2 vas és fűszer,
3 rőtös és divat,
2 fűszer és rövid és
2 vegyes kereskedősegédet,
több tanácsot teljes állás mellett.

Ajánlunk:

Több irodistánál.
3 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
2 rőtös és divat és
2 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Kör-
tagjaink előnyben részesülnek. Vidéki
megkeresésekre, csak válaszbélyeg ellen-
ben válaszolunk. 301

ALKALMAZÁST NYER.

Villany szerelő

felvétetnek, Koch Dánielnél. Deák Ferenc-ut. 42. 5723

Azonnali belépésre

keresek gépirónőt, kérem magyar-német ajánlatát. Szűcs Pál Arad, posta. 5724

Bejárónő

ügyes, fiatal, magános urhoz azonnali belépésre kerestetik. Jelenkezni lehet Széchenyi-utca 11., ajtó 15. délután 1/2 és 2 óra között. 5711

Asztalos tanulók

fizetéssel felvétetnek Péter-utca 6. sz. 5487

Franciá kisasszonyt

keres, uri család nagyobb gyermekek mellé. Cim a kiadóhivatalban.

Aki írásbeli

mellékfoglalkozást keres, az küldje címét azonnal „Otthon munka“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 5755

Egy bérengazda

kerestetik okt. 1-re. Cim Kera János bérlő Tamánd u. p. Boros-jenő. 5775

Egy magányos asszony,

ki házmesternői állást vállal, keres-
tetik. Deák Ferenc-utca 87. 5767

Deutsche Freulein

mit schönem Ausprache wird zu
grosseren Kinder gesucht. Adres-
se in der Administration.

Segéd kerestetik

helybeli fűszerkereskedésbe. Aján-
latok „Szorgalmas“ jelige alatt a
kiadóhivatalba kéretnek. 5718

Egy irodistánál,

azonnal felvétetnek. Ajánlatokat a
kiadóhivatalba „Fűszerkereskedés“
jelige alatt. 5746

Tanuló

leányok felvétetnek, Grünblatt An-
tónia Arad, Szabadság-tér 11. sz.
női kalap üzletben. 5742

Férfi divat, cipő és divat-

ára szakmában jártas fiatalember
ki a magyar, német és román
nyelvet bírja, ügyes kirakatren-
dező, jó fizetéssel azonnal állást
nyer. Arcképpel és a fizetési igé-
nyek megjelölésével ellátott aján-
latok Goldmann Herman céghez
Maroshévíz, Erdély, ítézendők. 5778

KIADÓ LAKÁS.

November 1-től

a Perényi-utcában új házban 4
esetleg 5 szobás lakás kiadó. Bő-
vebbet Gróf Könyessy Fidelel,
Perényi-ut. 6. 5655

Egy modern 5 szobás

magánház, közel a Szabadság-
térhez, kiadó. Bővebb értesítést
Abbázia kávéházban. 5198

Kiadó.

November 1-ére, Lipót-utca 10/a.
2 szoba, előszoba, konyhába viz-
vezeték, nagy kert magános ud-
var. Házbér 41 korona, ajánlott le-
velekre válaszolok. Özv. Gömör
Józsefné, szőlőbirtokos. Kovász. 5718

Modern, igen szép

két szoba, fürdőszoba, konyha,
cselédszoba stb.-ből álló lakás no-
vembertől kiadó. Bővebbet Ker-
pelnél. 5756

Elegánsan

butorozott szoba, fürdőszobával
együtt azonnal kiadó. Luther-utca
1. szám. 5143

Egy kényelmes

II-ik emeleti 6 szobás utcai lakás,
mellékhelyiségekkel, november 1-re
kiadó Ferdinánd-utca 4. sz. Bő-
vebbet a házmesternél. 5786

Nagy Sándor-utca 7. sz.

új házban 2—3 szobás utcai la-
kások novemberre kiadók. 5784

4 szobás lakás

kiadó november 1-ére Thököly-tér
4. szám. 5539

Gyermektelen

hivatalnok családnál, egy külön-
bejárati csinos szoba havi 20 ko-
ronáért, kiszolgálással, azonnalra is
kiadó. Aulich Lajos-utca 7/e. alatt.

Két gargon lakás;

1. Két szoba és előszobából álló
utcai gargon lakás a Deák Ferenc-
utca 5. sz., I. emelet. 2. Egy szoba,
előszoba és fürdőszobából álló
gargon lakás a Deák Ferenc-utca
4. szám, I. em. Mind a kettő iro-
dának, vagy rendelőnek is alkal-
mas, kiadó. Bővebbet a házmes-
ternél. 5626

Kopott parket

tűkörünyes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pasztájával dörzsöl-
tel. 1-5251

Gyermek patent harisnya

legnagyobb választékban, legolcsóbb árak mellett

2601

Bársony Andornál Arad, Szabadság-tér 17.

Ezen rovatban minden szó egy-
szeri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József Könyv- és
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elő — vagy levélbélyegekben. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkereséseknél. (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szűlők figyelmébe

ajánljuk a saját műhelyben, legjobb minőségű bőrből készült férfi, női és gyermekcipőket, melyek jutányos árt kapathók az Aradi Cipészek Termelő szövetkezeténél Szabadság tér 14. szám. 6591

Zsidó ünnepek

imakönyvek, valamint az összes szertartási cikkek Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében kaphatók. Szabadság-tér 1. Telefon 308. 5311

Ujonnán készült

nagy hordók tölgy- és cserfából, jó minőségben, 350, 800 literesek. 7, 8 száz hektosak, a legjutányosabb árak mellett kaphatók Vigh Lajos kádármesternél, úpalos. 5388

Tankönyvek,

a tantestületek által előírt író- és rajzszerek legelőnyösebben szerezhetők be „Minerva” könyvkereskedésben Arad, Dobó-utca 1. (a Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett.) 5311

Szűlőbirtokok

olvassák a 15. lapon levő SARK hirdetést. 5765

Szűlőszállítók

olvassák a 15. lapon levő SARK hirdetést. 5765

Iskolakönyvek,

papír és írószerek legelőnyösebben szerezhetők be Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 5311

Makarovok

a zsidó ünnepekre Mirjam, Noemi, Hevesi stb. izraelita imakönyvek, magyarban és németben rendkívül kedvezményes árakon Krausz Paulin könyvkereskedésében, színházépület. Telefon szám. 511. 4541

Glafey Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Armin, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknél. Battonya: Geller Samu, Pécska: Lusztig Ernő 5014

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos árban és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Nappal elegáns fotel

éjjel kényelmes ágy, a szab. Szopfer-szölye kapható, már 105 koronától kezdve, továbbá divánok, ottománok I. és III. részű matracok, összecsukható vaságyak, gyermek-ágyak, levarott szalmazsákok legelőcsőbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és díszítőnél. Lázár Vilmos-utca 1—2. sz. 4336

Egyéves

önkéntesi egyenruha, teljesen új és komplett, jutányos áron eladó. Cim Goldman L. üzlet Kasza-utca 50. szám. 5728

Cimbalom,

jó karban levő, pedálos, szegtakaró és lezárható fedéllel eladó. Cim: Krebs segédjegyző, Györök. Telefon: Györök 1. 5745

Cathy Gergely-utca 3.

száma ház, eladó. Ugyanott egy üveg Service eladó. 5772

India fogcsépek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyszereti laboratoriuma Aradon. 1224

ELLÁTÁS.

Körépiakolai tanuló

jó erkölcsű, művelt úri fiú, teljes ellátást nyerhet Miskovits István kir. sőtárnok családjánál Aradon, Thököly-tér 5. szám alatt. 5663

Izr. úri család

1—2 fiút, teljes ellátásra elfogad. Instruktor a háznál. Cim: Schillinger Vilmos, Weitzer J. utca 14. szám. 5664

Lippán

lakó özvegy jegyzőné ellátásra venne két szolid iskolás fiút vagy leányt. Cim a kiadóhivatalban. 5773

Intelligens

izr. család 1—2 iskolás fiút teljes ellátásra elfogad. Bővebbet a kiadóhivatalban. Kemény Berta Hal-tér 12 sz. 5777

Teljes ellátásra

elfogad úri család két fiút vagy leányt. ahol zongora oktatásban is részesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 5577

Teljes ellátásra

úri család elfogad két fiút vagy leányt. Cim a kiadóhivatalban. 5780

INGATLAN.

Vágóhid-utca 18.

és Mihály-utca 56. szám alatt jó karban levő szőlő eladó, amely esetleg alkalmas lakóház telkekre is, ugyancsak eladó a Választó-utca 38. sz. alatti földszintes és a Kossuth-utca 40. szám alatti emeletes ház. 3999

Magánház.

Modern 6 szobás, a belváros központján és egy üres telek eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5682

Szabadkészből

Pécskán, a Fő-úton fekvő telek 2 házal, mely alkalmas bármilyen célra. Egy hengerfűrőgép és vasesztergápad nagyon jó karban, eladó Boczkó Jánosnál. 5769

Eladó

Botond-utca 10. számú ház üzletnek alkalmas üres saroktelekkel. 5717

Ház.

Varjassy József-utca 9. számú (volt Kornaz-utca) emeletes ház, szabad kézből eladó. 5770

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 $\frac{1}{2}$ %-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu

cipészüzlet más vállalat miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5607

Egy

jóforgalmu vegyeskereskedés és korcsma, Honcztól közelében, más vállalat miatt azonnal átadandó. Bővebb felvilágosítás Berger Andor könyvnyomda tulajdonosnál. Honcztól. 5708

Egy forgalmas

helyen levő vegyes kereskedés lakással október 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-ú 27., az üzletben. 5661

Főnlakon

(ujaradi járás) jó forgalmu kocsmá, szatócás üzlettel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5472

Egy üzlet

helyiség, november hó 1-re kiadó. Bővebbet Neuman Testvérek, városi irodájában. 5718

KÜLÖNFÉLE.

Molnár

társnak keresek, egy motor malom bérbe vételéhez, oly szakembert, ha nőtlen is, ki az önálló kezelést érti, és elvállalja. Román nyelv ismerete és 700 kor. szükséges, megélhetés biztosítva, reflektálók irjanak Schwarz Dávid címre Brád. (Hunyad megye.) 5771

Szép, tágas, portálos

üzlethelyiség és egy 8 szobás, előszoba, fürdőszoba úri lakás november hó 1-ére kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 39. 5571

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádógos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 3951

Fényképezési gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakszerűen, legjutányosabban árban, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc-ú. 30 4121

Virágok és rózsák

élősdie és bolhái ellen használjon 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. I-5251

Kiadó.

Raktárnak, vagy műhelynek alkalmas pincehelyiség. Rákoczy-utca 25. szám alatt. 5641

Üvegezési

és képeretkezési munkák Ackermann Lipótnál olcsón vállaltatnak, Boros Beni-tér 29. 5297

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdie ellen legbiztosabban a 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és Weisz Arad. I-5251

I koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkére fest. A színt állandó felismerhetetlen lemoshatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon. 1224

Fűtési idény közeledtével

a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája, Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagyközönségnek I. rendű aprított tűzfát 100 kilónként 2 kor. 70 fillérért hazaszállítva, ugyancsak egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, bük- és gyertyánfát kártya- és legelőcsőbb árban befutvarozva fűrészelve és hasítva. Motoros fűrészgépeink is házhoz rendelhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816

Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tököly-tér 1. sz. 3971

Jó egészségének

fontosítására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkiválóbb fájdalom-
csökkentő gyógyszer. Hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

Arad, Boros Beni-tér. 4675

ÉRTESÍTÉS!

Mélyen tisztelt megrendelőim és a nagyr-
demű közönség szíves tudomására hozom, hogy

Őszi- és téli férfi divat- szövet ujdonságaim

nagválasztékban megérkeztek. Kiváncsra vi-
dékre mintákkal **készséggel** szolgálók.

További becses pártfogást kérek, kiváló
tisztelettel

Pribán Gyula

angol uri szabó

Lázár Vilmos-utca (Avarffi-ház)

Új épület- és műbádogos üzlet.

Igen tisztelt megrendelőim és a n. é. közönség szíves
tudomására hozom, hogy a volt **Gönczö és Katona**-cégből
bekés uton kiváltam és **Aradon, Weitzer János-u. 2. sz.**
alatt (Minorita bérpalotában.) önállósítottam magam, hol is
egy jól berendezett bádogosüzletet nyitottam, ahol állan-
dóan nagy választéku készletet tartok minde nemű ké z
konyha és üzlet felszerelési cikkekben legolcsóbb árakban.

Elvállalok mindennemű épület- és diszműbádogos munká-
kat költségvetés szerint legjutányosabban.

Amidőn hálásan köszönöm nagyrabecsült üzletfeleimnek
velem szemben eddig is tanúsított jóindulatát, kérem szíves
pártfogásukat velem szemben továbbra is fentartani. 5747

Fotórekvésem figyelmes kiszolgálással szelid és jó mun-
kát adni. Kiváló tisztelettel

Tanulók felvételnek.

Katona István.

Hunyadmegyében egy első-
rendű nagyobb fűszerüzlet
betegség miatt **átadó,**

esetleg házzal együtt eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Szemző Ármin

áruügynök Arad.

5768

Maresch Gyula üzlete most az Arad- Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában van.	Maresch Gyula üzlete most a Kossuth- szobor mellett van.	Maresch Gyula üzlete most a Város- házának átellenében van.	Maresch Gyula üzlete most az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak palotájával szemben van.	Maresch Gyula üzlete most a Vitoria takarékpénztár közelében van.
Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában van most Maresch Gyula üzlete.	A Kossuth- szobor mellett van most Maresch Gyula üzlete.	A Város- házának átellenében van most Maresch Gyula üzlete.	Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak palotájával szemben van most Maresch Gyula üzlete.	A Vitoria takarékpénztár közelében van most Maresch Gyula üzlete.

DEUTSCH ANNA

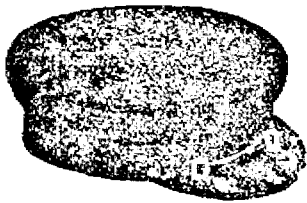
Weitzer János-utca 17. szám.

Ajánlja az őszi
idényre **LEÁNY ÉS**
FIUGYERMEKRUHA
divat termét.

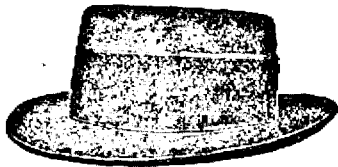
5689

FISCHER SIMON nagy áruházának Arad, Szabadság-tér 12. alatt.

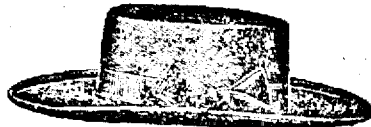
olcsó árjegyzőkének egy része:

Divatos gyermek s férfi sapka K 1.—, 1.50, 1.90

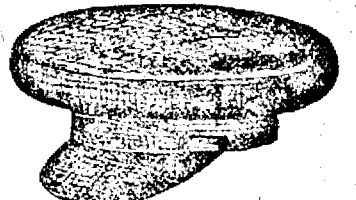
Divatos férfi és gyermekkalap K 2.—, 3.—, 3.50, 4.—

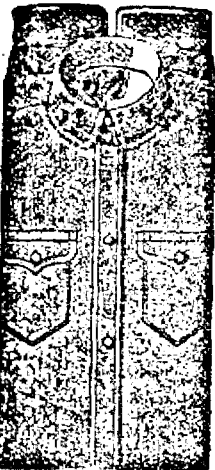
Elegáns nri kalap, legújabb divat finom minőségű K 4, 5, 6.

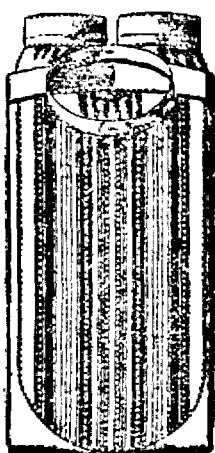
Legújabb finom keménykalap K 4, 5, 6.

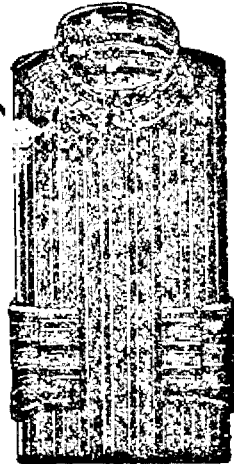
Angol divatsapka, legfinomabb K 2, 3, 3.50

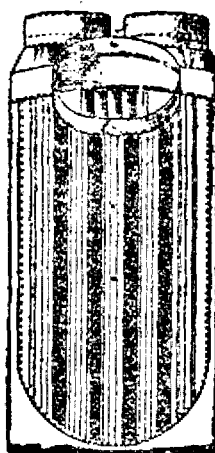
Keton turistaingek K 2, 2.50, 3.

Fehér damasztíng K 2, fehér egészfinom K 3, 3.50.

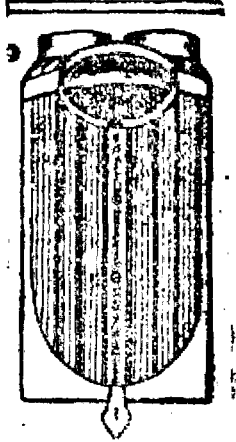
Nyári fehér ing K 2.90. Igazi finom stílus K 3, 3.50.

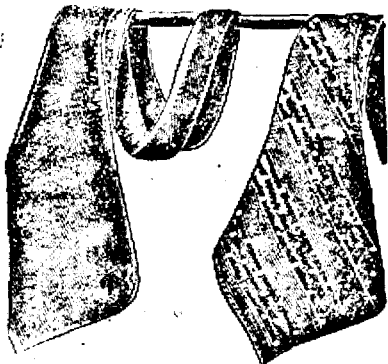
Színes creton ing K 2.50, 3. Finom divat ing K 3.50, 3.90.

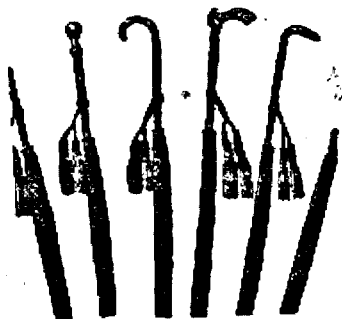
Elegáns nyári ingek selyemből. Finom minőségű K 3.50, 4, 4.50.

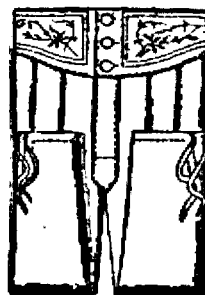
Fehér és színes gyermek ingek és gallér nélküli K 1, 1.50, 2.

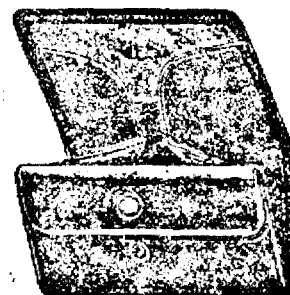
Legfinomabb selyem nyakkendők minden formában és színben 50 fill.-től 1 K-ig.

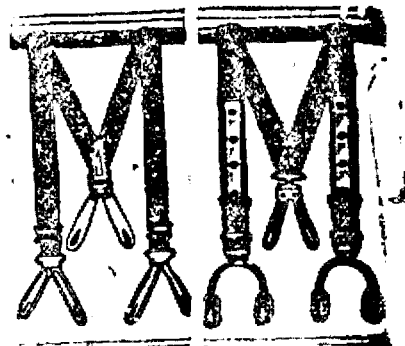
Férfi és női strappa ernyő K 2.50, Finom selyem ernyő K 3.90.

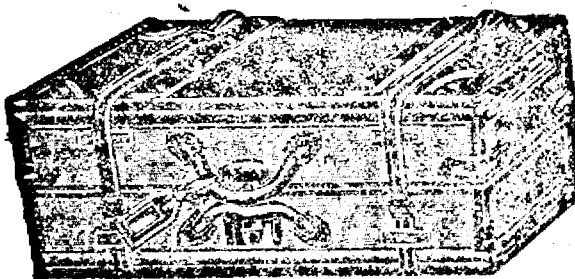
Finom alsónadrág K 1.50, 2, 2.50

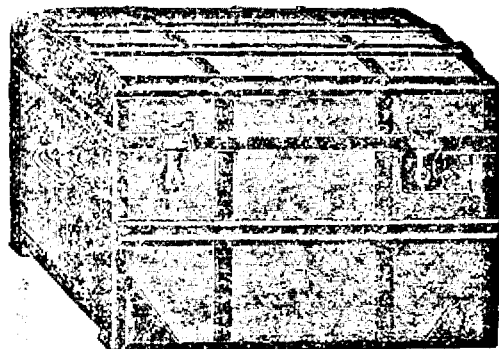
Valódi bőrszekény K 1, 1.50, 2.

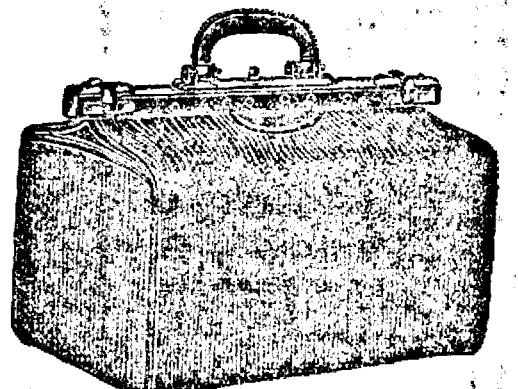
Finom nadrágtartó K 1, 1.50, 2. Gyermek nadrágtartó 50 fill., K 2.

Bőrönd nagy választékban K 4, 6, 8, 10, 12.

Brös lakkozott fakoffer, jó kivitel K 8, 10, 12, 14.

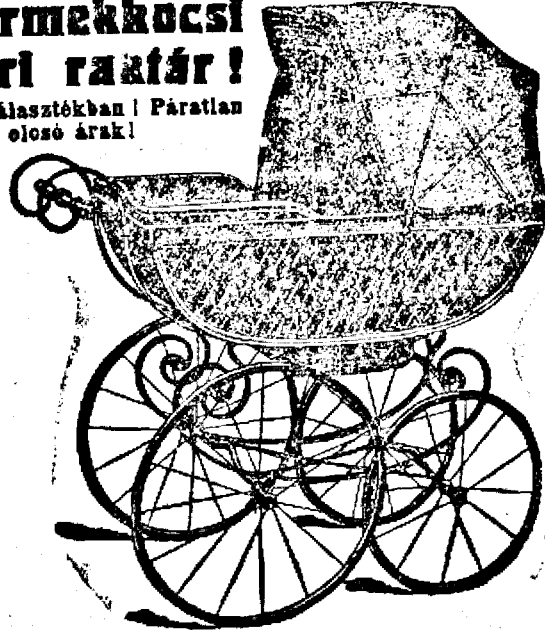
Legfinomabb barna tehénbőr táskák K 10—50—
Fekete rendes bőr kőztáska K 6, 8, 10.

Gyermek kocsi erős kivitelben, gyári raktár 10 kerentől 30 kerentéig.

Gyermekkocsi gyári raktár!

Orléai választékban! Paratlan olcsó árak!

Finom kivitelű gyermekkosci fagerékkel 22 kerentől 30 kerentéig. Biciklikerekkel 30 kerentől 45 kerentéig.

Egész finom, elegáns átalakítható kocsi, 22—48 K-ig. Legfinomabb lakkozott 50—150 K-ig.